

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ÖZEL EĞİTİM ANABİLİMDALI
ZİHİN ENGELLİLERİN EĞİTİMİ BİLİM DALI

BİRLİKTE EĞİTİM ORTAMINA YERLEŞTİRİLMİŞ ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN
ÖĞRENCİNİN ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA AKADEMİK ALANLARDA
YAPABİLDİKLERİ DİKKATE ALINARAK YAPILAN ÖĞRETİMİN AMAÇLARI
GERÇEKLEŞTİRMESİNE OLAN ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Semiha ÜLKER

**Ankara
Eylül, 2009**

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ÖZEL EĞİTİM ANABİLİMDALI
ZİHİN ENGELLİLERİN EĞİTİMİ BİLİM DALI

BİRLİKTE EĞİTİM ORTAMINA YERLEŞTİRİLMİŞ ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN
ÖĞRENCİNİN ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA AKADEMİK ALANLARDA
YAPABİLDİKLERİ DİKKATE ALINARAK YAPILAN ÖĞRETİMİN AMAÇLARI
GERÇEKLEŞTİRMESİNE OLAN ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Semiha ÜLKER

Danışman: Prof. Dr. Mehmet ÖZYÜREK

**Ankara
Eylül, 2009**

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Semiha ÜLKER'e ait "Birlikte Eğitim Ortamına Yerleştirilmiş Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencinin Özel Eğitim Danışmanlığıyla Akademik Alanlarda Yapabildikleri Dikkate Alınarak Yapılan Öğretimin Amaçları Gerçekleştirmesine Olan Etkisi " başlıklı tezi 10 Eylül 2009 tarihinde, jürimiz tarafından Özel Eğitim Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

<u>Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı): Prof. Dr. Mehmet ÖZTÜRK	
Üye : Prof. Dr. Ayşegül ATAMAN	
Üye : Yard. Doç. Dr. Sevil Fırlaz (Binyükeler)	
Üye :	
Üye :	

ÖZET

BİRLİKTE EĞİTİM ORTAMINA YERLEŞTİRİLMİŞ ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİNİN ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA AKADEMİK ALANLARDA DİSİPLİN ALANLARINDA YAPABİLDİKLERİ DİKKATE ALINARAK YAPILAN ÖĞRETİMİN AMAÇLARI GERÇEKLEŞTİRMESİNE OLAN ETKİSİ

ÜLKER, Semiha

Yüksek Lisans, Zihin Engellilerin Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet ÖZYÜREK

Eylül- 2009

Bu araştırmanın genel amacı, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin amaçları gerçekleştirmesine olan etkisini belirlemektir.

Araştırmanın deseni tek denekli deneysel desenlerden davranışlar arası çoklu yoklama modeli desenidir.

Araştırmanın deneğini, 2008–2009 öğretim yılında Satuk Buğra İlköğretim Okulu üçüncü sınıf şubesine devam eden 11 yaşında kız öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırma verilerinin toplanabilmesi için, öğretmen görüşme formu, Hayat Bilgisi, Matematik ve Türkçe dersi kontrol listeleri,”Noktalama İşaretleri”, “Saat Okuma” ve “Atatürk’ün Hayatı” ölçü aracı, sosyal geçerlilik formu geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde grafiksel analiz kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular şu şekildedir.

Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretim, öğrencinin anılan akademik alanlarda amaçları gerçekleştirmelerine yol açmıştır. Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla

akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretim öğrencinin amaçları gerçekleştirmesinde etkilidir. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretimin, akademik alanlarda öğrencinin kazandığı amaçları farklı ortam ve kişiye genellemelerinde etkili olduğu izlenimi edinilmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen öğrenci davranışları üzerindeki olumlu etkisi ve özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretimin kullanışlılığı hakkında olumlu görüş bildirmişlerdir.

Özel eğitim danışmanlığıyla zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yapabildikleri ve gereksinimleri belirlenerek yapabildiklerine göre öğretim düzenlemesi onlar genel eğitim sınıfında gelişim ve akademik alanlarda ilerlemeleri sağlayabilir.

Ayrıca özel eğitim danışmanlığıyla ilgili uygulamaya ve ileride yapılabilecek bilimsel araştırmalara dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim Danışmanlığı, Öğrencilerin Yapabildiklerine Göre Öğretim

ABSTRACT

THE EFFECTS OF DELIVERED INSTRUCTION ON THE GOALS OF ACADEMIC SUBJECTS TAKING INTO CONSIDERATION ACADEMIC PERFORMANS OF MENTALLY DISABLED SUTUDENT WHO WAS PLACED IN REGULAR CLASSROOM

ÜLKER, Semiha

Master of Science, The Department of Education of Mentally Disabled

Thesis Advisor: Prof. Dr. Mehmet ÖZYÜREK

Eylül, 2009

The main purpose of this research, to determine the effects of the instruction that was prepared by regarding what the mentally deficient student accomodated joint education environment can do in different discipline scopes with the help of special education consultancy on the implementation of goals.

The pattern of research is intra-behaviors multi attendance model pattern that is one of the single subject experimental patterns.

The subject of research is a girl, 11 years old, who attends Saltuk Buğra Elementary School in 2008-2009 Education year.

To gather research data, the teacher interview form, Introduction to Science, Maths and Turkish course check lists, the detailed assesment measure aid of “Punctuation”, “Time Reading” and “The Atatürk’s Life” were developed and used.

In the analysis of data gathered by research, graphical analysis was used. The findings of the research are as follows:

The instruction that was regulated by regarding what the mentally deficient student accomodated joint education environment can do in Turkish, Introduction to Science and Maths courses with the help of special education consultancy leaded

student to realize the goals in afarementioned discipline fields. The instruction that was prepared by regarding what the mentally deficient student accomodated joint education environment can do in Turkish, Introduction to Science and Maths courses with the help of special education consultancy is very effective on the implementation of goals. The impression that instruction which was prepared by regarding what the student can do by the help of special education consultancy is effective on making student capable to generalize the aims with different environment and person is gained. The attendant teacher of research stated positive opinions about the practicability of instruction prepared by regarding what the student can do by the help of special education consultancy.

To determine what the mentally deficient student can do by the help of special education consultancy and their needs and then, to regulate an instruction in terms of these needs and capabilities may cause an improvement in their development and discipline fields.

Moreover, some suggestions on future scientific researchs related with special education consultancy were presented.

Key words: *Special Education Consultancy, Instruction Related To Students Can Do*

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren, desteğini eksik etmeyen, bana ışık tutan sayın hocam ve danışmanım Prof. Dr. Sayın Mehmet ÖZYÜREK’e teşekkürlerim sonsuzdur.

Araştırmamda bana yardımcı olan ve destek veren okulum Satuk Buğra İlköğretim Okulu Müdürü Tuncer BOZDEMİR ve öğretmen arkadaşım Sibel YAŞAR’a teşekkür ederim

Araştırmamın her aşamasında beraber çalıştığım, bana destek veren ve hep yanımda hissettiğim yol arkadaşım Seda KIRAÇ’a teşekkür ederim.

Araştırmanın tamamlanması için beni sürekli destekleyen canım ailem; annem ve babam Rahime ve Ethem ŞEMS’e, ablam Ayşe ve kardeşim İsmail’e teşekkür ederim.

Araştırma süresince çocuk olmalarına rağmen olgun insan gibi bana destek olan ve sabır gösteren sevgili çocuklarım Emel ve Ekrem’e, her zaman yanımda olan sevgili eşim Mehmet ÜLKER’e teşekkür ederim.

Semiha ŞEMS ÜLKER

Ankara–2009

TABLÖLAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modelinin Araştırmada Uygulanması	16
2.	Yapabildiğine Göre Hazırlanan Planlar İle Yapılan Planların Öğretim Sırası	30

GRAFİKLER LİSTESİ

<u>Grafik No</u>	<u>Grafik Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
3.	Yapabildiğine Dayalı Öğretim Planlarıyla Yapılan Öğretim Sonunda öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeyine İlişkin Grafik	43
4.	Yapabildiğine Dayalı Öğretim Sonunda Amaçların Genellenmesine İlişkin Grafik	50
5.	Yapabildiğine Dayalı Öğretim Planlarıyla Yapılan Öğretimin Öğrencinin Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi Derslerinde Amaç Gerçekleştirmesine Olan Etkisine İlişkin Grafik	47

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ÜLKER, Semiha	ii
Araştırmada elde edilen verilerin analizinde grafiksel analiz kullanılmıştır.	
Araştırmada elde edilen bulgular şu şekildedir.	ii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR	vi
TABLolar LİSTESİ	vii
GRAFİKLER LİSTESİ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM	1
1.2. AMAÇLAR	4
1.2.1. Alt Amaçlar	4
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	5
1.4. SAYILTILAR	5
1.5. SINIRLILIKLAR	6
1.6. TANIMLAR	6
BÖLÜM II	8
KAYNAK TARAMASI	8
2.1. ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN EĞİTİM ORTAMLARI. 8	
2.1.1 Birlikte Eğitim Ortamları	8
2.1.2. Ayrı Eğitim Ortamları	9
2.2. ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI	9
BÖLÜM III	13
YÖNTEM	13
3.1. ARAŞTIRMA DESENİ	13
3.1.1. Tek Denekli Deneysel Desenler	13
3.1.2.Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli	14
3.1.3. Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modelinin Araştırmada Uygulanması	14
3.1.4.Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli Deseninde Verilerin Analizi	16
3.2. DENEK VE SEÇİMİ	17
3.2.1. Denek	17
3.2.2. Deneğin Seçimi	17
3.3. KULLANILAN BİLGİ TOPLAMA ARAÇLARI	17
3.3.1. ÖĞRENCİNİN SEÇİLEBİLMESİ İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI (Ek-1)	18
3.3.1.1. Öğretmen Görüşme Formu (Ek-1.1) nun Geliştirilmesi	18
3.3.1.1.1. Öğretmen Görüşme Formunun Ön Uygulanması	18
3.3.1.1.2. Öğretmen Görüşme Formunun Uygulanması	19
3.3.1.2. 3. Sınıf Kontrol Listelerinin Geliştirilmesi (Ek-1.2)	19
3.3.1.2.1 3. Sınıf Kontrol Listesinin Ön Uygulanması	20

3.3.1.2.2. 3. Sınıf Kontrol Listesinin Uygulanması	20
3.3.2. ÖĞRENCİLERİN YAPABİLDİKLERİNİ BELİRLEMEK İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI (Ek-1.2)	20
3.3.3 ÖĞRETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI(Ek-2)	21
3.3.3.1 Noktalama İşaretleri Ölçü Aracı(Ek-2.1)	21
3.3.3.1.1. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Geliştirilmesi	21
3.3.3.1.2. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Ön Uygulaması	22
3.3.3.1.3. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Uygulanması	22
3.3.3.2. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracı (Ek-2.2)	23
3.3.3.2.1. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının Geliştirilmesi	23
3.3.3.2.2 Atatürk'ün Hayatı Ölçü Arcının Ön Uygulaması	23
3.3.3.2.3. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının Uygulanması	24
3.3.3.3 Saat Okuma Ölçü Aracı (Ek-2.3)	24
3.3.3.3.1. Saat Okuma Ölçü Aracının Geliştirilmesi	24
3.3.3.3.2 Saat Okuma Ölçü Aracının Ön Uygulaması	25
3.3.3.3.3. Saat Okuma Ölçü Aracının Uygulanması	25
3.3.4 UYGULAMA GÜVENİLİRLİĞİ VERİ TOPLAMA FORMU (Ek-5)	25
3.3.5 SOSYAL GEÇERLİLİK FORMU (Ek-4)	26
3.3.6 GENELLEME SÜRECİNDE VERİ TOPLAMA	27
3.4. ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ (Ek-3)	27
3.4.1. Yapabildiğine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planları ve Materyalleri (Ek- 3.1) (Ek – 3.2) (Ek - 3.3)	27
3.4.1.1. Yapabildiklerine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planlarının ve Materyallerinin Geliştirilmesi	27
3.4.1.2 Yapabildiklerine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planlarının Özellikleri	28
3.5 DENEY SÜRECİ	29
3.5.2.1. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri Öğretim Süresi	29
3.5.3.1 . Yapabildiğine Dikkate Alınarak Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri, Öğretim Süreci(Ek – 3.1)	30
3.5.3.2 . Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Atatürk'ün Hayatı Öğretim Süreci (Ek-3.2)	34
3.5.3.3. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Saat Okuma Öğretim Süreci (Ek-3.3)	37
3.6. VERİLERİN ANALİZİ	39
3.6.1. Özel Eğitim Danışmanlığıyla Öğrencilerin Yapabildiğine Göre Hazırlanan Öğretim Planları İle Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeyine Yönelik Verilerin Analizi	40
3.6.2. Özel Eğitim Danışmanlığıyla Öğrencilerin Yapabildiğine Göre Hazırlanan Öğretim Planlarının Amaç Gerçekleştirmeye Etkisine Yönelik Verilerin Analizi	40
4.BÖLÜM.....	41
BULGULAR VE YORUMLAR.....	41
4.1 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA YAPABİLDİĞİ DİKKATE ALINARAK YAPILAN ÖĞRETİM SONUCUNDA ÖĞRENCİNİN TÜRKÇE, MATEMATİK VE HAYAT BİLGİSİ DİSİPLİN ALANLARINDAKİ AMAÇLARI GERÇEKLEŞTİRME DÜZEYLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	41

4.1.1 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Türkçe Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	43
4.1.2 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Hayat Bilgisi Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	43
4.1.3 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Matematik Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	44
4.2 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA YAPABİLDİĞİNE GÖRE HAZIRLANAN PLANLAR İLE YAPILAN ÖĞRETİM SONUCUNDA ÖĞRENCİNİN TÜRKÇE MATEMATİK VE HAYAT BİLGİSİ DİSİPLİN ALANLARINDAKİ AMAÇLARI GERÇEKLEŞTİRMESİNDEKİ ETKİSİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	45
4.3 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA YAPABİLDİĞİNE GÖRE DÜZENLENEN ÖĞRETİM SONUCU GERÇEKLEŞTİRİLEN NOKTALAMA İŞARETLERİ SAAT OKUMA VE ATATÜRK'ÜN HAYATI KONULARI İLE İLGİLİ AMAÇLARIN GENELLENEBİLİRLİĞİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR	46
4.4 ÖĞRETMENİN ÇALIŞMANIN SOSYAL GEÇERLİLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	48
BÖLÜM 5.....	50
ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER.....	50
5.1 ÖZET	50
5.2. YARGI	52
5.3 ÖNERİLER	54
5.3.1 Eğitim ve Uygulamaya Yönelik Öneriler	54
5.3.2 İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler	54
KAYNAKÇA	56
EK-1	61
ÖĞRENCİLERİN SEÇİLEBİLMESİ İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI	61
EK – 1.1	62
ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU VE KAYIT ÇİZELGESİ	62
ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU	63
FORM KULLANMA YÖNERGESİ	63
A. KİMLİK BİLGİLERİ	64
EK – 1.2	77
3.SINIF KONTROL LİSTESİ	77
3. SINIF KONTROL LİSTELERİ	78
EK – 2	90
ÖĞRETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI VE ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASI İÇİN GELİŞTİRİLEN ÖLÇÜ ARAÇLARI	90
EK - 2.1	91

NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖLÇÜ ARACI	91
NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖLÇÜ ARACI	92
EK- 2.2. 101	
ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖLÇÜ ARACI	101
ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖLÇÜ ARACI	102
EK 2.3 108	
SAAT OKUMA ÖLÇÜ ARACI	108
SAAT OKUMA ÖLÇÜ ARACI	109
EK- 3 113	
ÖĞRETİM PLANLARI	113
EK – 3.1. 114	
ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI	114
ÖĞRENCİNİN YAPABİLDİĞİNE GÖRE HAZIRLANAN	115
NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI	115
EK – 3.1.1 119	
ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ	119
EK-3.1.1.1 120	
ÜNLEM OLANI BULMA ETKİNLİĞİ	120
EK-3.1.1.2 122	
ÜNLEM OLMAYANI BULMA ETKİNLİĞİ	122
EK-3.1.1.3.....	124
ÜNLEM GEREKTİREN CÜMLELER.....	124
(SINIF İÇİN).....	124
EK-3.1.1.4.....	126
ÜNLEM İŞARETİ TESTİ ETKİNLİĞİ	126
EK-3.1.1.5.....	128
SORU İŞARETİNİ BULMA ETKİNLİĞİ	128
EK-3.1.1.6.....	130
SORU İŞARETİ OLMAYANI BULMA ETKİNLİĞİ	130
EK-3.1.1.7.....	132
SORU İŞARETİNİ BULMA TEST ETKİNLİĞİ	132
EK-3.1.1.8.....	134
SORU İŞARETİ GEREKTİREN CÜMLELER	134
(SINIF İÇİN).....	134
EK-3.1.1.9.....	136
PARÇADA GEÇEN ÜNLEMİ BULMA ETKİNLİĞİ.....	136
EK-3.1.1.10.....	138

PARÇADA GEÇEN SORU İŞARETİNİ BULMA ETKİNLİĞİ	138
EK – 3.2	141
ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE	
HAZIRLANAN ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖĞRETİM PLANI	141
ÖĞRETİM PLANI.....	142
EK – 3.2.1	145
ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE	
HAZIRLANAN.....	145
ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ	145
EK-3.2.1.1.....	146
ATATÜRK İLE İLGİLİ ETKİNLİK.....	146
(SINIF İÇİN).....	146
EK-3.2.1.2.....	149
ALİ RIZA BEY.....	149
EK-3.2.1.3.....	151
ALİ RIZA BEY'İN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ	151
EK-3.2.1.4.....	153
ZÜBEYDE HANIM	153
EK-3.2.1.5.....	155
ZÜBEYDE HANIM'IN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ	155
EK-3.2.1.6.....	157
ZÜBEYDE HANIM ALİ RIZA BEY	157
EK-3.2.1.7.....	159
ATATÜRK İLE İLGİLİ ETKİNLİK.....	159
(SINIF İÇİN).....	159
EK-3.2.1.8.....	161
MAKBULE	161
ATATÜRK'ÜN KARDEŞİ MAKBULE	162
EK-3.2.1.9.....	163
MAKBULE'NİN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ	163
EK-3.2.1.10.....	165
ALİ RIZA BEY, ZÜBEYDE HANIM VE MAKBULE.....	165
EK-3.2.1.11.....	167
ANNE BABA KARDEŞ ADINI BULMA ETKİNLİĞİ	167
EK-3.2.1.12.....	169
ATATÜRK'ÜN DOĞUM YILI ETKİNLİĞİ.....	169
EK-3.2.1.13.....	171
ATATÜRK İLE İLGİLİ BULMACA (SINIF İÇİN)	171
EK-3.2.1.14.....	174
AKROSTİŞ	174
EK – 3.3	176
ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE	
HAZIRLANAN.....	176
SAAT OKUMA ÖĞRETİM PLANI	176
YAPABİLDİĞİNE GÖRE HAZIRLANAN SAAT OKUMA.....	177
ÖĞRETİM PLANI.....	177
EK – 3.3.1	180
ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE	
HAZIRLANAN SAAT OKUMA ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ.....	180
EK-3.3.1.1.....	181

AKREBİ BOYAMA ETKİNLİĞİ	181
EK-3.3.1.2.....	183
YELKOVANI BOYAMA ETKİNLİĞİ	183
EK-3.3.1.3.....	185
SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ.....	185
(SINIF İÇİN).....	185
EK-3.3.1.4.....	187
TAM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ	187
EK-3.3.1.5.....	189
TAM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ	189
EK-3.3.1.6.....	191
SAAT 10 U GÖSTEREN SAATİ BULMA ETKİNLİĞİ	191
EK-3.3.1.7.....	193
SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ.....	193
EK-3.3.1.8.....	195
YARIM SAATİ OKUMA ETKİNLİĞİ	195
EK-3.3.1.9.....	197
YARIM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ.....	197
EK- 4.....	199
ÖĞRETMENE YÖNELİK SOSYAL GEÇERLİLİK FORMU.....	199
EK- 5.....	201
GÜVENİLİRLİK FORMU	201
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM	1
1.2. AMAÇLAR	4
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	5
1.4. SAYILTILAR	5
1.5. SINIRLILIKLAR	6
1.6. TANIMLAR	6
BÖLÜM II.....	8
KAYNAK TARAMASI.....	8
2.1. ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN EĞİTİM ORTAMLARI	8
2.1.1 Birlikte Eğitim Ortamları	8
2.1.2. Ayrı Eğitim Ortamları	9
2.2. ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI	9
2.3. ÖĞRENCİNİN YAPABİLDİKLERİNE DAYALI ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ DANIŞMANLIĞI İLE YAPILAN ÖĞRETİMİN DÜZENLENMESİ	10
2.4. ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİLERE YAPABİLDİĞİNE GÖRE DÜZENLENMİŞ ÖĞRETİMLE İLGİLİ TÜRKİYE VE YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR	11

BÖLÜM III	13
YÖNTEM	13
3.1. ARAŞTIRMA DESENİ	13
3.1.1. Tek Denekli Deneyisel Desenler	13
3.1.2. Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli	14
3.1.3. Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modelinin Araştırmada Uygulanması	14
3.1.4. Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli Deseninde Verilerin Analizi	16
3.2. DENEK VE SEÇİMİ	17
3.2.1. Denek	17
3.2.2. Deneğin Seçimi	17
3.3. KULLANILAN BİLGİ TOPLAMA ARAÇLARI	17
3.3.1. ÖĞRENCİNİN SEÇİLEBİLMESİ İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI (Ek-1)	18
3.3.1.1. Öğretmen Görüşme Formu (Ek-1.1) nun Geliştirilmesi	18
3.3.1.1.1. Öğretmen Görüşme Formunun Ön Uygulanması	18
3.3.1.1.2. Öğretmen Görüşme Formunun Uygulanması	19
3.3.1.2. 3. Sınıf Kontrol Listelerinin Geliştirilmesi (Ek-1.2)	19
3.3.1.2.1. 3. Sınıf Kontrol Listesinin Ön Uygulanması	20
3.3.1.2.2. 3. Sınıf Kontrol Listesinin Uygulanması	20
3.3.2. ÖĞRENCİLERİN YAPABİLDİKLERİNİ BELİRLEMEK İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI (Ek-1.2)	20
3.3.3. ÖĞRETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI (Ek-2)	21
3.3.3.1. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracı (Ek-2.1)	21
3.3.3.1.1. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Geliştirilmesi	21
3.3.3.1.2. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Ön Uygulanması	22
3.3.3.1.3. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Uygulanması	22
3.3.3.2. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracı (Ek-2.2)	23
3.3.3.2.1. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının Geliştirilmesi	23
3.3.3.2.2. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının Ön Uygulanması	23
3.3.3.2.3. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının Uygulanması	24
3.3.3.3. Saat Okuma Ölçü Aracı (Ek-2.3)	24
3.3.3.3.1. Saat Okuma Ölçü Aracının Geliştirilmesi	24
3.3.3.3.2. Saat Okuma Ölçü Aracının Ön Uygulanması	25
3.3.3.3.3. Saat Okuma Ölçü Aracının Uygulanması	25
3.3.4. UYGULAMA GÜVENİLİRLİĞİ VERİ TOPLAMA FORMU (Ek-5)	25
3.3.5. SOSYAL GEÇERLİLİK FORMU (Ek-4)	26
3.3.6. GENELLEME SÜRECİNDE VERİ TOPLAMA	27
3.4. ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ (Ek-3)	27
3.4.1. Yapabildiğine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planları ve Materyalleri (Ek- 3.1) (Ek – 3.2) (Ek - 3.3)	27
3.4.1.1. Yapabildiklerine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planlarının ve Materyallerinin Geliştirilmesi	27
3.4.1.2. Yapabildiklerine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planlarının Özellikleri	28
3.5. DENEY SÜRECİ	29
3.5.1. Noktalama İşaretleri Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okumanın Öğretim Sırası	29
3.5.2. Atatürk'ün Hayatı, Noktalama İşaretleri ve Saat Okuma Öğretim Süreleri	29

3.5.2.1. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri Öğretim Süresi	29
3.5.2.2 . Yapabildiği Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan, Atatürk'ün Hayatı ve Öğretim Süresi	30
3.5.2.3. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Saat Okuma Öğretim Süresi	30
3.5.3. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Süreçleri	30
3.5.3.1 . Yapabildiğine Dikkate Alınarak Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri, Öğretim Süreci(Ek – 3.1)	30
3.5.3.2 . Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Atatürk'ün Hayatı Öğretim Süreci (Ek-3.2)	34
3.5.3.3. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Saat Okuma Öğretim Süreci (Ek-3.3)	37
3.6. VERİLERİN ANALİZİ	39
3.6.1. Özel Eğitim Danışmanlığıyla Öğrencilerin Yapabildiğine Göre Hazırlanan Öğretim Planları İle Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeyine Yönelik Verilerin Analizi	40
3.6.2. Özel Eğitim Danışmanlığıyla Öğrencilerin Yapabildiğine Göre Hazırlanan Öğretim Planlarının Amaç Gerçekleştirmeye Etkisine Yönelik Verilerin Analizi	40
4.BÖLÜM	41
BULGULAR VE YORUMLAR	41
4.1 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Yapabildiği Dikkate Alınarak Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Türkçe, Matematik Ve Hayat Bilgisi Disiplin Alanlarındaki Amaçları Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	41
4.1.1 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Türkçe Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	43
4.1.2 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Hayat Bilgisi Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	43
4.1.3 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Matematik Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	44
4.2 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Yapabildiğine Göre Hazırlanan Planlar İle Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Türkçe Matematik Ve Hayat Bilgisi Disiplin Alanlarındaki Amaçları Gerçekleştirmesindeki Etkisine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	45
4.3 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Yapabildiğine Göre Düzenlenen Öğretim Sonucu Gerçekleştirilen Noktalama İşaretleri Saat Okuma Ve Atatürk'ün Hayatı Konuları İle İlgili Amaçların Genellenebilirliğine Yönelik Bulgular Ve Yorumlar	46
4.4 Öğretmenin Çalışmanın Sosyal Geçerliliğine İlişkin Görüşleri	48
BÖLÜM 5 ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER	50
5.1 ÖZET	50
5.2. YARGI	52

5.3 ÖNERİLER	54
5.3.1 Eğitim ve Uygulamaya Yönelik Öneriler	54
5.3.2 İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler	54
KAYNAKÇA	. 56
EKLER	61

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. PROBLEM

Günümüzde özel eğitim alanında belki de en sık kullanılan kavramlardan biri kaynaştırmadır. Ülkemizde, zihinsel yetersizliği olan öğrenciler genel eğitim sınıfına, özel eğitim sınıflarına ve ayrı eğitim sınıflarına yerleştirilmektedir. Kaynaştırma özel gereksinimli öğrencilerin gerekli özel eğitim ve destek hizmeti sağlanarak, tam ya da yarı zamanlı olarak kendisi için en az kısıtlayıcı eğitim ortamı olan normal eğitim ortamında eğitim görmesidir (Kırcaali-İftar, 1992). Kaynaştırma, özel yetişmiş personelin özel destekleriyle, yetersizliği olan öğrencinin genel eğitim sınıfında öğrenimini değişik zamanlı olarak sürdürmesidir (Özyürek. 1990).

Kaynaştırmada önemli olan özel eğitim ve destek hizmetlerin sağlanmasıdır. Bu hizmetler sağlanmadığında düzenlemeye birlikte eğitim denilmektedir Birlikte eğitim düzenlemesi yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin eğitsel performansı, eğitsel gereksinimleri belirlenmeden, hiçbir eğitsel tedbir alınmadan yerleştirildiği ve normal olarak nitelendirilen öğrencilerle birlikte eğitildiği eğitim ortamıdır(Timuçin, 2008).

Kaynaştırma düzenlemeleri danışman destekli; yardımcı öğretmen,, gezici öğretmen , kaynak oda destekli genel eğitim sınıfı ve genel eğitim sınıfına yarı zamanlı katılımlı özel eğitim sınıfı düzenlemesi şeklinde sıralanmaktadır (Timuçin, 2008).

Kaynaştırma düzenlemelerinden biri olan danışman destekli genel eğitim sınıfı düzenlemesi olan “özel eğitim danışmanlığı”, genel eğitim sınıfına yerleştirilen yetersizliği olan öğrencinin sınıf öğretmenine, bu öğrencinin öğrenme ve davranış

problemlerinin çözümüne ilişkin hizmetlerin verildiği bir düzenlemedir. Özel eğitim danışmanlığı, yetersizliği olan öğrencinin öğrenme ve davranış problemlerinin çözümünü, sınıf öğretmenin kendisinin gerçekleştirebilmesini sağlar. Böylece sınıf öğretmenin bilgi becerisinin gelişmesine yol açtığı gibi, öğretmenin yeni edindiği bu becerilerden diğer bağlamlarda yararlanma olasılığını da artırır. Özel eğitim danışmanlığı, akademik ya da davranışsal problemler sergileyen öğrencinin, bu davranışları sergilediği sınıf ortamından çıkarılmadan, sınıf öğretmeni tarafından öğrenci davranışlarının kontrol edilmesini sağlayan bir düzenlemedir (Timuçin, 2008)

Özel eğitim danışmanlığının tercih edilmesine temel olan pek çok varsayım vardır. Bu varsayımların ilki, genel eğitim sınıf öğretmenlerinin kendilerine gereken destek sağlandığında, sınıflarındaki yetersizliği olan öğrencilerin eğitsel gereksinimleri doğrultusunda etkili bir eğitim sunabilecekleri; ikincisi, danışmanlık yoluyla daha fazla öğrenciye hizmet ulaştırılabileceği ve üçüncüsü, danışmanlık yoluyla henüz tanı almamış, ancak akademik ya da davranışsal problemleri olan öğrencilerin gereksiz yere psikometrik değerlendirmeden geçirilmesinin engellenebileceği ve etiketlenmenin azalacağıdır. (Kırcaali-İftar ve Batu, 2006)

Programlarda ve öğretimde uyarlamalar yapma özel eğitimin gereğidir. Ülkemizde 30.05.1997 tarihli 573 sayılı KHK ve 31.05.2006 tarihli Resmi gazetede yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 6. maddesi "Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin bireysel yeterlilikleri ve tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri dikkate alınarak, bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilir ve eğitim programları bireyselleştirilerek uygulanır" hükmünü getirmiştir. Ancak ülkemizde uygulama yönetmeliğe uygun bir şekilde gerçekleştirilmemektedir. Ülkemizde, Timuçin (2008), Şimşek (2009) yaptıkları araştırmalarda yapabildiklerine dayalı öğretimler öğrencilerin önceden gerçekleştiremedikleri amaçları gerçekleştirmelerine yol açmıştır. Öğrencilerin öğrenme güçlüğü yaşamaları kendilerinden çok öğretim düzenlemelerinden kaynaklandığından hareketle sınıflarında akranları kadar öğrenemeyen öğrencilerin yapabildiklerini dikkate alarak yapılan öğretim düzenlemeleri ile öğrenebilecekleri beklenir.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı'nın hazırlanmasından sonra uygulamaya yönelik olarak Bireyselleştirilmiş Öğretim Planı hazırlanması gerekmektedir. Bireyselleştirilmiş

Öğretim Planı'nın desenlenme aşamalarını; kaba değerlendirme, eğitsel gereksinim ve gereksinim önceliklerinin belirlenmesi, uzun ve kısa dönemli amaçların oluşturulması, ayrıntılı değerlendirme, öğretim planı ve B.Ö.P'nin değerlendirilerek, sonraki öğretim amaçlarının belirlenmesi aşamaları oluşturmaktadır.(Timuçin, 2000)

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları her bir engelli çocuk için yazılı olarak bölge eğitim kurumu veya özel eğitim ünitesi tarafından geliştirilmiş olan ve engelli çocukların, öğretmenlerin, ana-babaların veya koruyucu ailelerin özel gereksinimlerini karşılamak için oluşturulmuş özel eğitim programlarıdır (Timuçin, 2000).

Bir başka tanımda da Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı, anne baba, özel eğitim öğretmenleri, okul yöneticileri ve diğer ilgili uzmanların oluşturduğu ekibin denetiminde bedensel toplumsal, duyuşsal ve bilişsel alanlarda yapabildiklerini dikkate alarak, yetersizliği olan kişinin yaşına göre göstermesi beklenen toplumsal normların gerektirdiği bedensel, toplumsal, duyuşsal ve bilişsel davranışları göstermesi için, gerekli ek eğitsel yaşantıların, ortamların ve görev alacak kişilerin ve çalışma sürelerinin gösterildiği plandır (Özyürek,2004).

Ülkemizde, Timuçin (2000), zekâ bölümü dikkate alınarak eğitim ortamına yerleştirilmiş öğrencilerin bulunduğu sınıfta, öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanarak sınıf öğretmenine verilen öğretim planıyla yapılan öğretimin, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerde ders amaçlarının gerçekleşmesine yol açıp açmadığını araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda, matematiğe hazırlık kavramlarında öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanarak sınıf öğretmenine verilen öğretim planının sınıf öğretmenince uygulanmasının, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerde matematiğe hazırlık amaçlarının gerçekleşmesine yol açtığı, geleneksel öğretimin, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin hayat bilgisi dersi evimiz ailemiz ünitesinin kavramlarıyla ilgili amaçlarının gerçekleşmesine yol açmadığı izleniminin edinildiği belirtilmiştir. Kırcaali-İftar ve Uysal(1999), özel eğitim danışmanlığının dört zihinsel engelli öğrencinin akademik becerileri edinmelerinde etkili olduğunu belirtmiştir. Şafak (2005), birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş görme yetersizliğinden etkilenmiş öğrencilere, akademik ve görme yetersizliğine bağlı olarak çıkan sınırlılıklarında, yapabildiklerine göre desenlenen özel eğitim hizmetlerinin, söz konusu sınırlılıkların üstesinden gelmelerinde etkili olduğunu bulmuştur.

Öznel gözlemlerime göre günümüzde kaynaştırma uygulamaları birlikte eğitim ortamında gerekli düzenlemeler yapılmadan, öğrencilerin gereksinimleri belirlenmeden, programda uyarlamalara yer verilmeden yapılmaktadır. Bu durumda kaynaştırma uygulamaları tam anlamıyla uygulanmamakta, yetersizliği olan öğrenciler akranlarıyla, birlikte eğitim ortamında öğrenim görmektedirler. Bu durum, gereksinimleri belirlenmeyen, yapabildiklerine dayalı öğretim planı hazırlanmadan, uyarlamalara yer verilmeden sınıf öğretmenince yapılan öğretim ile son bulmaktadır. Sınıf öğretmenleri ise yetersizlikten etkilenen öğrenciler ve onlar için yapabilecekleri konusunda bilgi sahibi olmadıklarını öne sürerek ve alabilecekleri desteklerden habersiz olarak rutin ders anlatımlarına devam etmektedirler.

Ülkemizde öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanarak sınıf öğretmenine verilen öğretim planıyla yapılan öğretimin, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin daha fazla ders amaçlarını gerçekleştirdikleri izlenimini vermektedir. Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin özel eğitim danışmanlığıyla farklı disiplin alanlarında yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimle öğrencinin amaçları gerçekleştirmesinin mümkün olup olmadığı bu araştırmanın problemidir.

1.2. AMAÇLAR

Bu araştırmanın genel amacı, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin amaçları gerçekleştirmesine olan etkisini belirlemektir. Bu amaçtan hareketle, aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1.2.1. Alt Amaçlar

1. Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla Türkçe disiplin alanında yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretim öğrencinin Türkçe dersindeki amaçları gerçekleştirmesine yol açmakta mıdır?
2. Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla matematik disiplin alanında yapabildikleri dikkate

alınarak yapılan öğretim öğrencinin matematik dersindeki amaçları gerçekleştirmesine yol açmakta mıdır?

3. Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla hayat bilgisi disiplin alanında yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretim öğrencinin hayat bilgisi dersindeki amaçları gerçekleştirmesine yol açmakta mıdır?
4. Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretim, öğrencinin akademik alanlarda amaçları gerçekleştirmesinde etkili midir?
5. Öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretim öğrencinin kazandığı amaçları farklı ortam ve kişilere genellemelerinde etkili midir?
6. Öğretmenin, özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretim hakkındaki görüşleri (sosyal geçerlilik burguları) nelerdir?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma özel eğitim danışmanlığının gerekliliğine ve nasıl uygulandığına rehberlik etmesi bakımından ayrıca zihinsel yetersizliği olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş öğretim planı hazırlanmasına rehberlik edebilmesi bakımından önemlidir. Öğretim planı hazırlarken kullanılacak formların daha sonra geliştirilecek formlara örnek olabileceği ve sınıf içinde öğrenmelerine yol açacak düzenlemelere ışık tutması bakımından önemlidir.

1.4. SAYILTILAR

Bu çalışmada aşağıdaki sayıtlardan hareket edilecektir.

1. Sınıf öğretmeni, kendisine verilen öğretim planlarının gereklerini yerine getirecektir.

2. Matematik dersinde “saat okuma” , Hayat Bilgisi dersinde “Atatürk’ün hayatı” ve Türkçe dersinde “noktalama işaretleri” ile ilgili amaçlar işlevsel olarak benzer kabul edilmiştir.
3. Sınıf öğretmeni tarafından uygulanan yapabildiklerine dayalı geliştirilen öğretim planı öğrenci davranışlarında değişikliğe yol açacaktır

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma,

1. Yapabildiğine dayalı öğretim programını öğretmenin uygulaması ile sınırlıdır.
2. Çalışma Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi derslerinde öğrencinin yapabildiğini dikkate alan bir saatlik özel eğitim danışmanlığıyla sınırlıdır.

1.6. TANIMLAR

Özel Eğitim Hizmetleri: Birlikte eğitim ortamına yerleştirilen yetersizlikten etkilenmiş öğrencilere, öğretmenlerine ve okul personeline araç-gereç, uzman personel ve danışmanlık hizmetlerinin sağlanmasıdır. (Kırcaali-İftar ve Uysal, 1999)

Zihinsel yetersizliği olan birey: Zihinsel işlevler bakımından ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösteren, buna bağlı olarak kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde eksiklikleri ya da sınırlılıkları olan, bu özellikleri 18 yaşından önceki gelişim döneminde ortaya çıkan ve özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyan bireydir (RG.sayı:26184, Tarih:31.05.2006).

Özel Eğitim Danışmanlığı: Özel eğitim danışmanlığı, genel eğitim sınıfında zihinsel yetersizliği olan öğrencisi bulunan genel eğitim sınıf öğretmenlerinin, zihinsel yetersizliği olan öğrencisine ilişkin olarak aldığı danışma hizmetidir. Özel eğitim danışmanlığı, bu konuda uzmanlaşmış özel eğitim öğretmenleri tarafından sağlanabilir. (Kırcaali-İftar ve Uysal, 1999)

Birlikte Eğitim Düzenlemesi: Yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin eğitsel performansı, eğitsel gereksinimleri belirlenmeden, hiçbir eğitsel tedbir alınmadan yerleştirildiği ve normal olarak nitelendirilen öğrencilerle birlikte eğitildiği eğitim ortamıdır(Timuçin, 2008).

Yapabildiğine Dayalı Öğretim: Yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin, özel eğitim danışmanlığıyla, eğitsel performansı, eğitsel gereksinimleri belirlenerek bu doğrultuda sınıf içinde öğretimsel düzenlemelere yer verilmesi sürecidir.

BÖLÜM II

KAYNAK TARAMASI

Bu araştırmanın genel amacı, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin amaçları gerçekleştirmesine olan etkisini belirlemektir. Bu bölümde sırası ile, zihinsel yetersizliği olan öğrenciler için eğitim ortamları, özel eğitim danışmanlığı, yapabildiğine dayalı öğretim ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmalar, öğrencilerin yapabildiğine göre öğretimin düzenlenmesi ilgili konulara yer verilmiştir.

2.1. ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN EĞİTİM ORTAMLARI

Bu bölümde zihinsel yetersizliği olan öğrenciler için birlikte eğitim ve ayrı eğitim ortamlarından bahsedilecektir.

2.1.1 Birlikte Eğitim Ortamları

Yetersizliği olan bireyler için düzenlenen birlikte eğitim ortamları ikiye ayrılır. İlki yetersizliği olan bireylerin özel eğitim hizmetleri sağlanmadan normal gelişim gösteren akranlarıyla bir arada bulundukları birlikte eğitim düzenlemeleridir. İkincisi ise yetersizliği olan bireylerin özel eğitim hizmetleri sağlanarak normal gelişim gösteren akranlarıyla bir arada bulundukları kaynaştırma düzenlemesidir (Timuçin, 2008).

Kaynaştırma düzenlemeleri danışman destekli; yardımcı öğretmen,, gezici öğretmen , kaynak oda destekli genel eğitim sınıfı ve genel eğitim sınıfına yarı zamanlı katılımlı özel eğitim sınıfı düzenlemesi şeklinde sıralanmaktadır (Timuçin, 2008).

Yetersizliği olan bütün bireyler için yerleştirmenin amacı, bireyin akademik başarısına etki edebilecek tüm problemleri en aza indirmek ve bireyi en az sınırlandırıcı eğitim ortamına yerleştirmek olmalıdır. Yetersizliği olan öğrenciler yetersizlikten etkilenme derecesine göre yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte eğitim ortamlarında ya da ayrı eğitim ortamlarında eğitim almaktadır. Yetersizliği olan bireylerin, özel eğitim hizmetleri sağlanarak normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte eğitim alması, kaynaştırma olarak tanımlanmaktadır(Özyürek, 1990; Kırcaali-İftar, 1992, Varol, 1996; Kırcaali-İftar ve Batu, 2006).

2.1.2. Ayrı Eğitim Ortamları

Yetersizliği olan bireyler için düzenlenen eğitim ortamlarından; hastane okulları, evde öğretim, yatılı özel eğitim okulu ve tam günlük özel eğitim sınıfı, bu bireylerin yetersizlikten etkilenmiş akranlarından ayrı olarak eğitim aldıkları ayrı eğitim ortamlarını oluşturmaktadır.

2.2. ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI

Özel eğitim danışmanlığı, genel eğitim sınıfında zihinsel yetersizliği olan öğrencisi bulunan genel eğitim sınıf öğretmenlerinin, zihinsel yetersizliği olan öğrencisine ilişkin olarak aldığı danışma hizmetidir. Özel eğitim danışmanlığı, bu konuda uzmanlaşmış özel eğitim öğretmenleri tarafından sağlanabilir. Öğretmen, özel eğitim danışmanına, zihinsel yetersizliği olan öğrencinin öğrenme ya da davranış sorunları için başvurabilir. Danışman ve öğretmen birlikte çalışarak, zihinsel yetersizliği olan öğrencinin sorunlarının olası nedenlerini irdelerler ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirirler. Öğretmen bu öneriler doğrultusunda, zihinsel yetersizliği olan öğrencisiyle sınıfta yürüttüğü çalışmaları farklılaştırır. Özel eğitim danışmanlığı, zihinsel yetersizliği olan öğrencinin davranış ve öğrenme sorunlarının çözümünün, sınıf öğretmenin kendisi tarafından gerçekleştirilmesini sağlar. Dolayısıyla, sınıf öğretmenin öğretmenlik bilgi ve becerilerinin gelişmesine yol açar. Böylece

öğretmenin, benzer sorunlarla ileride de karşılaşması durumunda, bu sorunları kendi başına çözüme olasılığı artmış olur. (Kırcaali-İftar ve Uysal, 1999)

Bu düzenlemede danışman, danışmanlık hizmeti verme ve danışmanlık hizmeti vereceği yetersizliği olan öğrencinin gereksinimleri belirleme ve gereksinimlere göre öğretim düzenlemeleri yapma konusunda bilgi ve beceri sahibi olan bir özel eğitim öğretmeni olmalıdır. Öte yandan danışmanlık hizmeti verilen danışanın “sınıf öğretmeni”, bu hizmeti almaya gönüllü olması gerekmektedir. (Batu,2000)

Özel eğitim danışmanlığının tercih edilmesine temel olan pek çok varsayım vardır. Bu varsayımların ilki, genel eğitim sınıf öğretmenlerinin kendilerine gereken destek sağlandığında, sınıflarındaki yetersizliği olan öğrencilerin eğitsel gereksinimleri doğrultusunda etkili bir eğitim sunabilecekleri; ikincisi, danışmanlık yoluyla daha fazla öğrenciye hizmet ulaştırılabileceği ve üçüncüsü, danışmanlık yoluyla henüz tanı almamış, ancak akademik ya da davranışsal problemleri olan öğrencilerin gereksiz yere psikometrik değerlendirmeden geçirilmesinin engellenebileceği ve etiketlenmenin azalacağıdır. (Kırcaali-İftar ve Batu, 2006)

2.3. ÖĞRENCİNİN YAPABİLDİKLERİNE DAYALI ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ DANIŞMANLIĞI İLE YAPILAN ÖĞRETİMİN DÜZENLENMESİ

Her öğrencinin yapabildiğine göre, bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirmenin ve uygulanmasının nedeni, yetersizliği olan çocukların toplumsal normların gerektirdiği davranışları kazanmaları için etkili öğretim ve hizmetlerden yararlanmalarını sağlamadır (Özyürek, 2004). Etkili öğretim, neleri yapabildiklerine ve nasıl öğrendiklerine göre eğitim ve öğretim programının geliştirilmesine, yani bireyselleştirilmiş eğitim ve öğretim programını geliştirmeyi gerektirir (Özyürek, 2004). Aynı zamanda öğrencinin yapabildiklerinin belirlenmesi, öğretime nereden başlanacağına hizmet etmektedir (Varol, 1992).

Ülkemizde, Timuçin (2000), zekâ bölümü dikkate alınarak eğitim ortamına yerleştirilmiş öğrencilerin bulunduğu sınıfta, öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanarak sınıf öğretmenine verilen öğretim planıyla yapılan öğretimin, zihinsel

yetersizliği olan öğrencilerde ders amaçlarının gerçekleşmesine yol açıp açmadığını araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda, matematiğe hazırlık kavramlarında öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanarak sınıf öğretmenine verilen öğretim planının sınıf öğretmenince uygulanmasının, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerde matematiğe hazırlık amaçlarının gerçekleşmesine yol açtığı, geleneksel öğretimin, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin hayat bilgisi dersi evimiz ailemiz ünitesinin kavramlarıyla ilgili amaçlarının gerçekleşmesine yol açmadığı izleniminin edinildiği belirtilmiştir.

2.4. ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİLERE YAPABİLDİĞİNE GÖRE DÜZENLENMİŞ ÖĞRETİMLE İLGİLİ TÜRKİYE VE YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Ülkemizde B.E.P'arının aşamaları dikkate alınarak hazırlanmış, B.E.P'lerinin etkililiğine ilişkin yapılmış bir tane araştırma bulunmaktadır. Bu araştırmaya aşağıda yer verilmektedir.

Timuçin (2000), zeka bölümü dikkate alınarak eğitim ortamına yerleştirilmiş öğrencilerin bulunduğu sınıfta, öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanarak sınıf öğretmenine verilen öğretim planıyla yapılan öğretimin, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerde ders amaçlarının gerçekleşmesine yol açıp açmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın deseni, tek denekli araştırma desenlerinden AB desenidir. Araştırmanın deneklerini 1998-1999 öğretim yılında Çağdaş Anaokulu Eğitim Uygulama Okulu Ve Mesleki Eğitim Merkez'inde Özbakım III_a sınıfına devam eden, zihinsel engelli olduğu belirlenmiş ve zeka bölümleri 50'nin altında olan, yaşları 9 ile 13 arasında değişen 8 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın deney sürecinde öğretmen tarafından matematiğe hazırlık kavramlarının açık anlatım yöntemi ile sunumunda ve değerlendirilmesinde kullanılmak üzere öğretim ve değerlendirme ölçü araçları hazırlanmış. Araştırmanın verilerinin toplanabilmesi için Ayrıntılı Değerlendirme Ölçü Aracı geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, matematiğe hazırlık kavramlarında öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanarak sınıf öğretmenine verilen öğretim planının sınıf öğretmenince uygulanmasının, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerde matematiğe hazırlık amaçlarının gerçekleşmesine yol açtığı, geleneksel öğretimin, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin hayat bilgisi dersi evimiz ailemiz

ünitesinin kavramlarıyla ilgili amaçlarının gerçekleşmesine yol açmadığı izleniminin edinildiği belirtilmiştir.

Kırcaali-İftar ve Uysal (1999), özel eğitim danışmanlığının dört zihinsel engelli öğrencinin akademik becerileri edinmelerinde etkili olduğunu belirtmiştir. Şafak (2005), birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş görme yetersizliğinden etkilenmiş öğrencilere, akademik ve görme yetersizliğine bağlı olarak ortaya çıkan sınırlılıklarında, yapabildiklerine göre desenlenen özel eğitim hizmetlerinin, söz konusu sınırlılıkların üstesinden gelmelerinde etkili olduğunu bulmuştur.(Timuçin, 2008).

Yurt dışında ise bu alanda yapılmış üç araştırma bulunmaktadır. Aşağıda bu araştırmalara yer verilecektir.

Maher (1983), B.E.P.'lerinin geliştirilmesi ve uygulanmasında bütüncül program ve hizmet sistemiyle hazırlanan B.E.P.'lerinin etkililiğini, amaçların gerçekleşmesinin, B.E.P.'nin tamamlanmasının, öğretmen memnuniyetinin ve B.E.P.'lerinin sağladığı yararları bakımından araştırmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, bütüncül program ve hizmet sistemiyle hazırlanan B.E.P.'lerinin uygulanmasında, geleneksel yaklaşıma göre olandan, daha fazla amaç gerçekleştirdiği, öğretmenlerin daha olumlu görüş bildirdiği, mevcut programlardan daha açık ve kesinlik taşıdığı için yararlılığının daha fazla olduğu izleniminin edinildiği belirtilmiştir. (Timuçin, 2000)

Simith ve Simpson (1989), 214 özel eğitim öğrencisinin B.E.P.'lerini hazırlayarak yaptıkları çalışmada ilköğretim birinci kademedeki öğrencilerin, ikinci kademe ve lise öğrencilerine göre kısa dönemli amaçları gerçekleştirmede daha başarılı olduklarını bulmuşlardır. Araştırmacılar, B.E.P.'nin akademik sonuçlarına ilişkin araştırmaların olmamasının, programın etkililiğine yönelik ölçütlerin kesin olarak belirli olmamasından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Bricker, Bailey ve Slentz (1990), B.E.P.'nda akademik ilerlemelere yönelik çalışmaların bulunmamasını, B.E.P.'lerini hazırlamanın işlem süreçlerini karşılamanın güçlüğünden kaynaklanabileceğini belirtmişlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu araştırmanın genel amacı, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin amaçları gerçekleştirmesine olan etkisini belirlemektir.

Bu bölümde, araştırma deseni, denek ve seçimi, kullanılan bilgi toplama araçları, öğretim materyallerinin geliştirilmesi, deney sürecine ilişkin açıklamalara yer verilmektedir.

3.1. ARAŞTIRMA DESENİ

Araştırma Tek denekli deneysel desenlerden Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli ile yapılacaktır. Bu bölümde tek denekli araştırma yöntemleri, davranışlar arası çoklu yoklama modeli ve bu araştırmada kullanılması kısaca açıklanmıştır.

3.1.1. Tek Denekli Deneysel Desenler

Tek denekli deneysel desenler, araştırma örnekleminde yer alan denek sayısı bir olduğunda ya da birkaç birey bir grup olarak düşünüldüğünde uygulanan deneysel bir yöntemdir(Timuçin, 2000).

Tek denekli araştırmalarda, bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisi araştırılır. Bağımsız değişkenin uygulanmasıyla bağımlı değişken üzerinde bir

değişiklik gerçekleşirse, bir neden sonuç ilişkisinin olduğu düşünülmektedir. Tek denekli araştırmalarda her bir deneğin deney ortamındaki performansı sürekli olarak kaydedilir ve her bir deneğin performansı kendi içinde değerlendirilir (Kırcaali-İftar ve Tekin, 1997).

3.1.2.Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli

Bu araştırmanın deseni Tek Denekli Araştırma modellerinden Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modelidir. Davranışlar arası çoklu yoklama modelinde, birinci davranışta ard arda başlama düzeyi verisi toplanırken, diğer davranışlarda da yalnızca bir oturumda değerlendirme yapılır yani yoklama verisi toplanır. Birinci davranışta başlama düzeyi verileri kararlılık gösterdikten sonra uygulamaya başlanır. Birinci davranışta uygulamanın başladığı oturumda, ikinci davranışta başlama düzeyi verileri toplanmaya başlanır ve üçüncü davranışta yoklama verisi alınır. Birinci davranışta uygulama evresinde ölçüt karşılanınca ikinci davranışta uygulamaya başlanır ve üçüncü davranışta başlama düzeyi verisi toplanmaya başlanır. İkinci davranışta uygulama evresinde ölçüt karşılanınca ise, üçüncü davranışın uygulamasına yer verilir. (Kırcaali-İftar ve Tekin, 1997;).

3.1.3. Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modelinin Araştırmada Uygulanması

Araştırmada davranışlar arası çoklu yoklama modeline, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş öğrencinin Türkçe, matematik ve hayat bilgisi konularına ilişkin davranışlarında yapabildiği dikkate alınarak sağlanmış olan özel eğitim danışmanlığıyla yapılan öğretimin zihinsel yetersizliği olan öğrencinin amaçları gerçekleştirmesine etkisini belirlemek amacıyla yer verilmiştir. Araştırmada desenin gereği olarak bir denekle çalışılmıştır.

Araştırmanın bağımlı değişkenleri, öğrencinin matematik dersinde saat okumada, hayat bilgisi dersinde Atatürk'ün Hayatı'nda ve Türkçe dersinde noktalama işaretlerinde belirlenen düzeyleridir. Bağımsız değişkenleri ise öğrencinin matematik, hayat bilgisi ve Türkçe derslerinde yapabildikleri dikkate alınarak özel eğitim danışmanlığıyla düzenlenmiş öğretimin uygulanmasıdır. Yapabildikleri dikkate alınarak

düzenlenmiş öğretim uygulamasının etkisini belirlemek için bir öğrenci araştırma sürecine alınmıştır. Ayrıca bağımsız değişkenin dışındaki etmenlerin deney sürecini etkilemesini kontrol altına almak için aynı zorluk derecesine sahip ve öğrenme basamakları açısından birbirine yakın birbiriyle ilişkili olmayan Atatürk'ün Hayatı, Noktalama İşaretleri ve Saat Okuma konuları seçilmiştir.

Araştırmada öğrenciyle çalışma sırası (hangi konunun) çalışılacağı eşit olasılıklı yöntemle belirlenmiştir. Atatürk'ün Hayatı, Noktalama İşaretleri ve Saat Okuma öğretimi öncesinde öğrencinin bu konulardaki başlama düzeyi verileri, üç ayrı başlama düzeyi oturumunda tekrarlanan ölçümlerle Atatürk'ün Hayatı, noktalama işaretleri ve saat okuma ölçüt bağımlı ölçü araçları ile belirlenmiştir.

Tablo-1: Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modelinin Araştırmada Uygulanması

Günler	Saat	Başlama Düzeyi	Yoklama	Uygulama (Öğretim Planı)
Pazartesi	08:30-08:45	Noktalama işaretleri Ölçü Aracı		
	09:20-09:35			
	10:10-10:25			
	11:00-11:15		Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracı	
	11:50-12:05		Saat Okuma Ölçü Aracı	
Salı	07:50-08:30			Noktalama İşaretleri Öğretim Planı
	09:29-09:35	Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracı		
	10:10-10:25			
	11:00-11:15			
	11:50-12:05		Saat Okuma Ölçü Aracı	
Çarşamba	07:50-08:30			Atatürk'ün Hayatı Öğretim Planı
	09:20-09:35	Saat Okuma Ölçü Aracı		
	10:10-10:25			
	11:00-11:15			
Perşembe	07:50-08:30			Saat Okuma Öğretim Planı

Tablo: 1 de görüldüğü gibi ilk gün 1. davranışın başlama düzeyi verileri 3 oturumda alınmış, 2. ve 3. davranışlarda yoklama verisi alınmıştır. İkinci gün, 1. davranışın öğretimine yer verilmiş, aynı gün 2. davranışın başlama düzeyi verileri üç oturumda alınmış ve 3. davranışın yoklama verisi alınmıştır. Üçüncü gün 2. davranışın öğretimine yer verilmiş, 3. davranışın başlama düzeyi verileri üç oturumda toplanmıştır. Dördüncü gün ise 3. davranışın öğretimine yer verilmiştir.

Araştırmada deneysel kontrol, alınan yoklamalar kurulmuştur.

3.1.4.Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli Deseninde Verilerin Analizi

Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli ile yapılan araştırmalarda toplanan veriler grafiksel olarak analiz edilir. Grafikte bağımlı değişkene ilişkin veriler, grafiğin (y) ekseninde, bağımsız değişkene ilişkin veriler ise (x) ekseninde gösterilir (Kırcaali-İftar, 1995). Yatay eksen; gözlem oturumları, ders saati, gün, hafta gibi değişik zaman birimlerine karşılık gelir. (x) ekseninde yer alan her bir oturuma karşılık gelen davranış oluşum yüzdesi veya sayısı, (y) eksenini üzerindeki değeri işaretlenerek grafik oluşturulur. Sağaltım sonucu elde edilen nokta ile başlama düzeyi eğrileri karşılaştırılarak yorum yapılır (Gast ve Tawney, 1984).

Bu araştırmada, öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanan öğretim planının öğrencinin matematik, hayat bilgisi ve Türkçe derslerindeki amaçları gerçekleştirmelerine yol açıp açmamasına yönelik olarak, öğrencilerin sağaltım noktası, başlama düzeyleri dikkate alınarak karşılaştırıldığında sağaltım noktası başlama düzeyindeki eğrilerden ve yatay (x) ekseninden uzaklaşıyorsa, uygulanan öğretim planının öğrencilerin matematik, hayat bilgisi ve Türkçe davranışlarını kazanmalarına yol açtığı sonucuna varılacaktır.

Öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiklerine dayalı yapılan öğretimin etkisini belirlemeye yönelik olarak, öğrencinin yapılan öğretim sırasında amaç gerçekleştirme düzeyini gösteren noktanın yukarıda olduğu buna rağmen öğretime yer verilmeden önce alınan yoklama ve başlama düzeyi eğrilerinde amaç gerçekleştirme veri eğim ve düzeylerinde değişiklik olmaması, özel eğitim danışmanlığı ile yapabildiklerine dayalı yapılan öğretimin etkili olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

3.2. DENEK VE SEÇİMİ

3.2.1. Denek

Araştırmanın deneği, 2008-2009 öğretim yılında Satuk Buğra İlköğretim Okulu üçüncü sınıfına devam eden zihinsel yetersizliği olan ve birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş bir öğrencidir. Aynı okulun üçüncü sınıfının farklı şubesine devam eden zihinsel yetersizliği olan ve birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş bir diğer öğrenci ise yedek denek olarak belirlenmiştir.

3.2.2. Deneğin Seçimi

Araştırmanın deneğini seçmek için Ankara ili Keçiören ilçesindeki okullara yerleştirilmiş zihinsel engelli öğrenciler taranmış ve onlar arasından üçüncü sınıfa devam eden davranış problemi olmayan bir öğrenci denek olarak belirlenmiştir. Yapılan öğretmen görüşmesiyle, öğrencinin akranlarına göre geride kaldığı dersler ve konular belirlenmiştir. Hayat bilgisi, Türkçe ve matematik kontrol aracına göre bir öğrenci araştırma kapsamına dâhil edilmiş, bir öğrenci de yedek öğrenci olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrenci orta düzeyde zihin engelli, davranış problemi göstermeyen 11 yaşında kız öğrencidir. Öğrenci temel okuma ve aritmetik işlemlerine sahiptir.

3.3. KULLANILAN BİLGİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada kullanılacak bilgi toplama araçları öğrencinin seçilmesi için, öğretim planlarının hazırlanması için ve araştırma verilerinin toplanması için geliştirilmiştir. Çalışma yapılacak öğrencinin seçilebilmesi için öğretmen görüşme formu ve üçüncü sınıf Matematik, Türkçe ve Hayat Bilgisi kontrol listeleri geliştirilmiştir. Hem öğretim planlarını hazırlanabilmesi hem de başlama ve öğretim sonu düzeylerinde araştırma verilerinin toplanabilmesi için ise Noktalama İşaretleri, Saat Okuma ve Atatürk'ün Hayatı ölçüt bağımlı ölçü araçları geliştirilmiştir.

Bu bölümde hazırlanan ölçü araçlarının geliştirilmesi, özellikleri ve uygulanması ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.3.1. ÖĞRENCİNİN SEÇİLEBİLMESİ İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI (Ek-1)

Araştırmada öğrencinin seçilebilmesi amacıyla ölçü araçları geliştirilmesi gerekmektedir. Araştırmada öğrencilerin seçilebilmesi için “Öğretmen Görüşme Formu” (Ek-1.1), “3. Sınıf Matematik, Türkçe ve Hayat Bilgisi kontrol listesi”(Ek-1.2) geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Aşağıda sırasıyla bunlara yer verilmektedir.

3.3.1.1. Öğretmen Görüşme Formu (Ek-1.1) nun Geliştirilmesi

Öğrencilerin, Türkçe matematik ve hayat bilgisi derslerinde neleri yapabildiklerinin ve gereksinimlerinin belirlenmesi ve kontrol listelerinin geliştirilmesi amacıyla, öğretmen görüşme formu hazırlanmıştır.

Öğretmen görüşme formunun içeriğini, ilköğretim okullarında uygulanan üçüncü sınıf programında bulunan Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi dersinde öğrencilerin durumlarına ilişkin açık uçlu sorulardan oluşturulmuştur. Öğretmenin verdiği cevapları kayıt etmek içinde kayıt çizelgesi soruların yanına ayrı bir sütun olarak hazırlanmıştır. Öğretmen görüşme formu, ders programında bulunan Türkçe, matematik ve hayat bilgisi dersiyle ilgili açık uçlu sorular, öğrencilerin öğrenme stilleri ve etkili olabilecek pekiştireçleri belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Öğretmen görüşme formunun uygulanması, ortalama 10 dakika sürmüştür.

Öğretmen Görüşme Formunun kullanılabilmesi için Öğretmen Görüşme Formu Kullanma Yönergesi hazırlanmıştır. Bu yönergede öğretmen görüşme formunun nasıl uygulanacağı, soruların nasıl ve hangi sıra ile sorulması gerektiği, öğretmen cevaplarının kayıt formuna nasıl işaretlenmesi gerektiği betimlenmiştir.

3.3.1.1.1. Öğretmen Görüşme Formunun Ön Uygulaması

Öğretmen görüşmesi sırasında, formda yer alan soruların öğretmenler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını ve formun kullanım kolaylığını saptamak amacıyla, öğretmen görüşme formunun ön uygulamasına yer verilmiştir. Bu amaçla, aynı okulda diğer şubede görev yapan bir sınıf öğretmenine öğretmen görüşme formu uygulanmış ve bu ön uygulama sonucunda, öğretmen görüşme formunda yer alan soruların anlaşılır olduğu ve verilen cevapların rahatlıkla kaydedilebildiği görülmüştür.

3.3.1.1.2. Öğretmen Görüşme Formunun Uygulanması

Öğretmen görüşme formu, Satuk Buğra İlköğretim Okulunda görev yapan 3.sınıf öğretmeniyle teneffüste kütüphanede karşılıklı oturarak birebir olarak uygulanmıştır.

3.3.1.2. 3. Sınıf Kontrol Listelerinin Geliştirilmesi (Ek-1.2)

Öğrencilerin Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi disiplin alanlarında neleri yapabildiğini ve nelere gereksinimi olduğunu belirlemek amacıyla Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi kontrol listeleri hazırlanmıştır. Kontrol listesi, bildirimler, sorular ve kayıt çizelgesinden oluşmaktadır. Kontrol listesi Türkçe kısmı, okuma, okuduğunu anlama, dinleme, dinlediğini anlama, konuşma, yazma, dilbilgisi konularını içermektedir.

Kontrol listesi matematik kısmı, sayma, doğal sayılar, dört işlem, para, zaman ölçüleri, uzunluk ölçüleri, kesirler konularını içermektedir.

Kontrol listesi Hayat Bilgisi kısmı ise, Okul Heyecanım, Benim Eşsiz Yuvam ve Dün Bugün Yarın Hayat Bilgisi temalarını içermektedir.

Kontrol listesi hazırlanırken önce ilköğretim 3. sınıf programı ve Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi konuları analiz edilmiş ve öğretmen görüşmesinden çıkan sonuca göre incelenmiştir. Daha sonra bu konular basitten zora doğru sıralanmıştır. Kontrol listesi geliştirilirken uygulamanın kolay, anlaşılır ve hızlı uygulanabilmesi için bildirimler, sorular ve kayıt etme bölümleri uygulayıcının aynı anda görebileceği şekilde düzenlenmiştir.

Kontrol listesinin uygulanabilmesi için 3. Sınıf Kontrol Listesi Kullanma Yönergesi hazırlanmıştır. 3. Sınıf Kontrol Listesi kullanma yönergesinde, kontrol listesinin amacı, kapsamı, uygulama ortamı ve uygulama süreci betimlenmiştir.

3.3.1.2.1 3. Sınıf Kontrol Listesinin Ön Uygulaması

Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi ölçü aracının uygulanması sırasında, kontrol listesinde yer alan soruların öğrenci tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını, kontrol listesinin kullanım kolaylığını belirlemek amacıyla, kontrol listesinin ön uygulamasına yer verilmiştir. Bu amaçla, Satuk Buğra İlköğretim Okulunda üçüncü sınıftan zihinsel yetersizliği olan başka bir öğrenciye uygulanmıştır. Ön uygulama sonucunda, kontrol listesinde yer alan soruların anlaşılır olduğu, öğrencinin verdiği cevapların uygun ve rahatlıkla kaydedilebildiği görülmüştür.

3.3.1.2.2. 3. Sınıf Kontrol Listesinin Uygulanması

3. sınıf kontrol listesi daha önce belirlenen iki öğrenciye birebir uygulanmıştır. Uygulama sırasında öğrenci ile karşılıklı oturulmuş. Çalışmanın başında öğrenciye bir çalışma yapacağı, bu çalışmada uyması gereken kurallar açıklanmıştır. Daha sonra kontrol listesinde yer alan sorular sorulmuştur. Sorulan sorulara verdiği doğru ve yanlış cevaplara hiçbir tepki gösterilmemiştir ve diğer soru sorulmuştur. Öğrenci tepki vermediğinde ise 1-2 saniye beklenmiş ve soru tekrar sorulmuştur. Öğrenci yine tepki vermediyse yanlış cevap olarak kayıt edilmiştir.

3.3.2. ÖĞRENCİLERİN YAPABİLDİKLERİNİ BELİRLEMEK İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI (Ek-1.2)

Öğrencilerin seçilmesi için kullanılan üçüncü sınıf kontrol listeleri aynı zamanda öğrencilerin yapabildiklerinin belirlenmesi ve gereksinimlerinin ortaya çıkarılması için kullanılmıştır. Kontrol listelerinde (+) ile işaretlenen kısımlar öğrencinin yapabildiklerini (-) ile işaretlenen kısımlar ise öğrencinin gereksinimlerini belirtmektedir. Ortaya çıkan öğrenci gereksinimleri öncelik sırasına koyularak buna göre öğrencilere ayrıntılı değerlendirme ölçü araçları hazırlanmıştır.

3.3.3 ÖĞRETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI(Ek-2)

Saat okuma ve Atatürk'ün Hayatı ve noktalama işaretleri ile ilgili amaçların gerçekleştirilme düzeyi belirleyerek öğretim planını hazırlamak ve deneklerin başlama ve öğretim sonu düzeylerinin belirleyebilmek amacıyla “ Saat Okuma Ölçü Aracı” “Noktalama İşaretleri Ölçü Aracı” ve “Atatürk'ün Hayatı ölçü aracı” geliştirilmiştir. Aşağıda bu ölçü araçlarının özellikleri, geliştirilmesi ve uygulanması açıklanmıştır.

3.3.3.1 Noktalama İşaretleri Ölçü Aracı(Ek-2.1)

Noktalama işaretleri ölçü aracı noktalama işaretleri ile ilgili amaçlardaki düzeyini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Ölçü aracında 10 bildirim yer almaktadır. Öğrencinin her bir bildirimde belirtilen davranışları gerçekleştirip gerçekleştiremediğini belirlemek amacıyla $\frac{3}{4}$ ölçütü belirlenmiştir. Bu ölçüte göre de her bildirim için dört soru hazırlanmıştır.

Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının uygulanması için Noktalama İşaretleri Ölçü Aracı Kullanma Yönergesi hazırlanmıştır. Kullanma yönergesi ortam, ölçü aracının uygulanması, kayıt etme ve puanlama bölümlerinden oluşmaktadır.

3.3.3.1.1. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Geliştirilmesi

Noktalama işaretleri ölçüt bağımlı ölçü aracının geliştirilmesi için tema analiz edilerek öğrencilerin yapması beklenen davranışlar listelenmiştir. Buna göre öğrencinin noktayı; ünlem, soru işareti arasından; ünlemi; nokta, soru işareti arasından soru işaretini ;nokta, ünlem arasından seçmesi gerektiği belirlenmiştir. Öğrencinin soru bildiren cümleleri, nokta, ünlem işareti kullanmayı gerektiren cümleler arasından; sevinç, korku, öfke bildiren cümleleri, nokta, soru işareti kullanmayı gerektiren cümleler arasından; sevinç, korku, öfke ve soru bildirmeyen cümleleri, öfke, sevinç, korku ve soru bildiren cümleler arasından seçmesi gerektiği belirlenmiştir. Öğrencinin sonuna noktalama

işaretleri konmamış cümleyi okuyup” cümleinin sonuna hangi noktalama işaretinin koyması gerektiği belirlenmiştir. Bunlar bildirim şeklinde yazılmış ve belirlenen $\frac{3}{4}$ ölçütüne uygun olarak her bildirim için dört soru hazırlanmıştır. Dört sorudan üçüne doğru yanıt verdiğinde öğrenci o davranışı gerçekleştiriyor olarak yorumlanmıştır.

3.3.3.1.2. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Ön Uygulaması

Noktalama işaretleri ölçü aracının uygulanması sırasında, ölçü aracında yer alan bildirimlerin ve bildirimlere ait soruların ve seçeneklerin öğrenci tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını ve ölçü aracının kullanılışlığını saptamak amacıyla, noktalama işaretleri ölçü aracının ön uygulamasına yer verilmiştir. Bu amaçla, aynı okulda farklı şubede okuyan öğrenciye ölçü aracı uygulanmış ve bu ön uygulama sonucunda, Noktalama İşaretleri ölçü aracında bildirimlerin, soruların anlaşılır olduğu ve verilen cevapların rahatlıkla kaydedilebildiği görülmüştür.

3.3.3.1.3. Noktalama İşaretleri Ölçü Aracının Uygulanması

Noktalama İşaretleri ölçü aracı öğrenciye sözlü ve yazılı olarak uygulanmıştır. Uygulama sırasında öğrenci ile karşılıklı oturulmuştur. Kendisi ile bir çalışma yapılacağı ve bu çalışma sırasında uyması gereken kuralların neler olduğu açıklanmıştır. Sorular sırayla öğrenciye verilmiş, okuyarak cevaplandırması istenmiştir. Öğrencinin vermiş olduğu cevaplara hiçbir tepkide bulunulmamış, çalışma davranışları ve uygun oturması harikasin, çok güzel arkana yaslanmış oturuyorsun vb. denilerek pekiştirilmiştir. Öğrencinin doğru cevapları kayıt çizelgesinde (+), yanlış cevapları da (-) konularak işaretlenmiştir. Öğrenci sorulan soruya tepkisiz kaldıysa soruyu bir defa daha okuması istenmiş, 1-2 sn. beklenmiş yine cevap alınamadıysa kayıt çizelgesinde (-) konularak yanlış tepki olarak kayıt edilmiştir.

3.3.3.2. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracı (Ek-2.2)

Atatürk'ün Hayatı ölçü aracı, öğrencinin Atatürk'ün Hayatı ile ilgili amaçlardaki düzeyini belirlemeye yönelik hazırlanmıştır. Ölçü aracında sekiz bildirim yer almaktadır. Öğrencinin, her bir bildirimde belirtilen davranışları gerçekleştirip gerçekleştirmediğini belirlemek amacıyla 3/4 ölçütü belirlenmiştir. Bu ölçüte göre de her bildirim için dört soru hazırlanmıştır.

Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının uygulanabilmesi için Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracı Kullanma yönergesi hazırlanmıştır. Kullanma Yönergesi ortam, ölçü aracının uygulanması, kayıt etme ve puanlama bölümlerinden oluşmaktadır.

3.3.3.2.1. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının Geliştirilmesi

Atatürk'ün Hayatı ölçüt bağımlı ölçü aracının geliştirilmesi için tema analiz edilerek öğrencilerin yapması beklenen davranışlar listelenmiştir. Buna göre öğrencinin Atatürk'ün aile bireylerinin isimlerini, Atatürk doğum yılını ve doğum yerini, Atatürk'ün öğrenim hayatında karşılaştığı zorlukları, Atatürk'ün okuduğu okulları, Atatürk'ün ülkemize getirdiği yenilikleri, Atatürk'ün ölüm tarihi ve ölüm yerini seçmesi gerektiği belirlenmiştir. Bunlar bildirim şeklinde yazılmış ve belirlenen ¾ ölçüte uygun olarak her bildirim için dört soru hazırlanmıştır. Dört sorudan üçüne doğru yanıt verdiğinde öğrenci o davranışı gerçekleştiriyor olarak yorumlanmıştır.

3.3.3.2.2 Atatürk'ün Hayatı Ölçü Arcının Ön Uygulaması

Atatürk'ün Hayatı işaretleri ölçü aracının uygulanması sırasında, ölçü aracında yer alan bildirimlerin ve bildirimlere ait soruların ve seçeneklerin öğrenci tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını ve ölçü aracının kullanılışlığını saptamak amacıyla, Atatürk'ün Hayatı ölçü aracının ön uygulamasına yer verilmiştir. Bu amaçla, aynı okulda farklı şubede okuyan öğrenciye ölçü aracı uygulanmış ve bu ön uygulama sonucunda, Atatürk'ün Hayatı ölçü aracında bildirimlerin, soruların anlaşılır olduğu ve verilen cevapların rahatlıkla kaydedilebildiği görülmüştür.

3.3.3.2.3. Atatürk'ün Hayatı Ölçü Aracının Uygulanması

Atatürk'ün Hayatı ölçü aracı öğrenciye sözlü ve yazılı olarak uygulanmıştır. Uygulama sırasında öğrenci ile karşılıklı oturulmuştur. Kendisi ile bir çalışma yapılacağı ve bu çalışma sırasında uyması gereken kuralların neler olduğu açıklanmıştır. Sorular sırayla öğrenciye yöneltilmiştir. Öğrencinin vermiş olduğu cevaplara hiçbir tepkide bulunulmamış, çalışma davranışları ve uygun oturması harikasin, çok güzel arkana yaslanmış oturuyorsun vb. denilerek pekiştirilmiştir. Öğrencinin doğru cevapları kayıt çizelgesinde (+), yanlış cevapları da (-) konularak işaretlenmiştir. Öğrenci sorulan soruya tepkisiz kaldıysa soruyu bir defa daha okuması istenmiş, 1-2 sn. beklenmiş yine cevap alınamadıysa kayıt çizelgesinde (-) konularak yanlış tepki olarak kayıt edilmiştir.

3.3.3.3 Saat Okuma Ölçü Aracı (Ek-2.3)

Saat okuma ölçüt bağımlı ölçü aracı öğrencilerin tam, yarım, çeyrek geçe, çeyrek kala saatleri okuma, düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Ölçü aracında dokuz bildirim ve her bildirim için dört soru bulunmaktadır. Öğrencinin, her bir bildirimde belirtilen davranışı gerçekleştirip gerçekleştirmediğini belirlemek amacıyla 3/4 ölçütü belirlenmiştir.

Saat Okuma Ölçü Aracının uygulanabilmesi için Saat Okuma Ölçü Aracı Kullanma yönergesi hazırlanmıştır. Kullanma Yönergesi amaç, ortam, ölçü aracının uygulanması, kayıt etme ve puanlama bölümlerinden oluşmaktadır.

3.3.3.3.1. Saat Okuma Ölçü Aracının Geliştirilmesi

Saat okuma ölçü aracının geliştirilmesi için, saat okuma analiz edilerek beklenen davranışlar belirlenmiştir. Buna göre model saat gösterildiğinde tam, yarım ve çeyrek saatleri okuması; saat modeli gösterildiğinde saatteki her sayının arasının 5 dakika olduğunu; saatte yelkovan 12 ile 6 sayıları arasında olduğunda saatin geçiyor olarak okunduğunu, saatte yelkovan 6 ile 12 sayıları arasında olduğunda saatin “var olarak okunduğunu seçmesi gerektiği; model saatte ... geçiyor gösterildiğinde saati 5 er dakikalık birimleri belirterek geçiyor cinsinden okuması, model saatte ... var

gösterildiğinde saati 5 er dakikalık birimleri belirterek var cinsinden okuması gerektiği belirlenmiştir. Bunlar bildirimler şeklinde yazılmış ve belirlenen $\frac{3}{4}$ ölçüte uygun olarak her bildirim için dört soru hazırlanmıştır. Dört sorudan 3'üne doğru yanıt verdiğinde öğrenci o bildirimi gerçekleştiriyor olarak yorumlanır.

3.3.3.3.2 Saat Okuma Ölçü Aracının Ön Uygulaması

Saat Okuma ölçü aracının uygulanması sırasında, ölçü aracında yer alan bildirimlerin ve bildirimlere ait soruların ve seçeneklerin öğrenci tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını ve ölçü aracının kullanım saptamak amacıyla, Saat Okuma ölçü aracının ön uygulamasına yer verilmiştir. Bu amaçla, aynı okulda farklı şubede okuyan öğrenciye ölçü aracı uygulanmış ve bu ön uygulama sonucunda, Saat Okuma ölçü aracında bildirimlerin, soruların anlaşılır olduğu ve verilen cevapların rahatlıkla kaydedilebildiği görülmüştür.

3.3.3.3.3. Saat Okuma Ölçü Aracının Uygulanması

Saat okuma” ölçü aracı katılan öğrenciye sözlü ve yazılı olarak uygulanmıştır. Uygulama sırasında öğrenci ile karşılıklı oturulmuştur. Kendisi ile bir çalışma yapılacağı ve bu çalışma sırasında uyması gereken kuralların neler olduğu açıklanmıştır. Sorular sırayla öğrenciye yöneltilmiştir. Öğrencinin vermiş olduğu cevaplara hiçbir tepkide bulunulmamış, çalışma davranışları ve uygun oturması harikasin, çok güzel arkana yaslanmış oturuyorsun vb. denilerek pekiştirilmiştir. Öğrencinin doğru cevapları kayıt çizelgesinde (+), yanlış cevapları da (-) konularak işaretlenmiştir. Öğrenci sorulan soruya tepkisiz kaldıysa soruyu bir defa daha okuması istenmiş 1-2 sn. beklenmiş yine cevap alınamadıysa kayıt çizelgesinde (-) konularak yanlış tepki olarak kayıt edilmiştir.

3.3.4 UYGULAMA GÜVENİLİRLİĞİ VERİ TOPLAMA FORMU (Ek-5)

Araştırmada, uygulama güvenilirliği verileri toplanmıştır. Bu amaçla, özel eğitim danışmanlığıyla yapabildikleri dikkate alarak yapılan öğretimin, planlandığı gibi sınıf öğretmeni tarafından güvenilir biçimde uygulanıp uygulanmadığını

değerlendirmektir. Bu amaçla “Özel Eğitim Danışmanlığıyla Yapabildiklerine Göre Öğretim Planı Uygulama Güvenilirliği” veri toplama formu düzenlenmiştir.

Özel eğitim danışmanlığı ile yapabildiklerine göre öğretim planı uygulama güvenilirliği veri toplama formlarının hazırlanması için öğretim planlarının basamakları formun sol sütununda yer almaktadır. Formlarda “evet” ve “hayır” sütunları açılmıştır. Öğretmenin yapabildiğine göre hazırlanan öğretim planlarını güvenilir bir şekilde uygulayıp uygulamadığını belirleyebilmek için tüm oturumlar kamera ile kayıt edilmiştir. Daha sonra araştırmacının dışında iki özel eğitim uzmanı, öğretmenin bu basamakları yerine getirip getirmediğini kamera kaydından izleyerek, uygunsa “evet” sütununu, değilse “hayır” sütununu işaretleyerek formu doldurmuştur.

Uygulama güvenilirliği, alandan olan kişilerin uygulamayı yürüttükleri durumlarda oturumları %20’sinde; alandan olmayan kişilerin uygulamayı yürüttükleri durumlarda ise, %30 ve üzerinde toplanıldığı belirtilmektedir.(Tekin, 1999) Bu açıklamaya göre, uygulamacıların sınıf öğretmeni olması nedeniyle, bu araştırmada oturumların %30’unda uygulama güvenilirliği verisi toplanılmıştır. Uygulama güvenilirliği kat sayısı, gözlenen uygulamacı davranışına bölünerek yüzdesinin alınması ile hesaplanmıştır.

Buna göre, sınıf öğretmeni öğrencilerin yapabildiği dikkate alınarak yapılan öğretimi %100 düzeyinde güvenilir uygulamıştır.

3.3.5 SOSYAL GEÇERLİLİK FORMU (Ek-4)

Araştırmaya katılan öğrencinin ve sınıf öğretmeninin, öğrenci için özel eğitim danışmanlığı ile yapabildiğine göre hazırlanan öğretime ilişkin görüşlerini almak amacıyla “Sosyal Geçerlilik Formu” hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Formda 8 soru yer almaktadır. Formda bulunan 8 sorudan 4’ü likert tipi ve soruların altında evet, düşünüyorum (), hayır, düşünmüyorum (), kararsızım () şeklinde bölümler yer almaktadır. Diğer 4 soru ise açık uçlu olarak hazırlanmıştır.

Formda yer alan sorular araştırmaya katılan sınıf öğretmenine sorulmuş ve vermiş olduğu cevaplar ilgili bölüme işaretlenmiştir.

3.3.6 GENELLEME SÜRECİNDE VERİ TOPLAMA

Deneğin, kazandığı Atatürk'ün Hayatı ile ilgili amaçlar farklı ortam ve kişilere, saat okuma amaçlarını, farklı ortam ve kişilere, Noktalama İşaretleri amaçlarını farklı ortam ve kişilere genelleme etkisini değerlendirmek için genelleme oturumlarına yer verilmiştir. Deneğe başlama düzeyi verileri alındıktan sonra ve öğretim oturumlarından altı gün sonra, Atatürk'ün Hayatı, Noktalama İşaretleri ve Saat Okuma ölçü aracı bir kez daha uygulanmıştır.

3.4. ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ (Ek-3)

Araştırmada öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla farklı disiplin alanlarında yapabildiklerine göre hazırlanan öğretimlerin öğrencinin amaçları gerçekleştirmesinde etkisini belirlemek amacıyla yapabildiğine göre öğretim planı ve materyalleri geliştirilmiştir.

Bu bölümde, yapabildiğine göre hazırlanan öğretime göre Atatürk'ün Hayatı, saat okuma ve noktalama işaretleri öğretiminde kullanılan öğretim planları ve materyallerinin geliştirilmesi ve uygulanması bölümlerine yer verilmiştir.

3.4.1. Yapabildiğine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planları ve Materyalleri (Ek- 3.1) (Ek – 3.2) (Ek - 3.3)

Araştırmanın bu aşamasında yapabildiğine göre hazırlanan ders planlarının ve materyallerinin geliştirilmesi ve özelliklerine yer verilmiştir.

3.4.1.1. Yapabildiklerine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planlarının ve Materyallerinin Geliştirilmesi

Öğrencinin gereksinimleri çıkarılmış, Noktalama İşaretleri, Saat okuma ve Atatürk'ün Hayatı analiz edilmiş ve davranışlar belirlenmiştir. Bu davranışlar arasından yapabildikleri belirlendikten sonra gereksinimi olan davranışlara yönelik amaçlar oluşturulmuştur. Bu amaçlara yönelikte öğretim süreçleri ve etkinlikler yazılmıştır.

Öğrenci için yapabildiğine göre Saat Okuma, Noktalama İşaretleri ve Saat Okuma öğretim planı ve materyalleri geliştirilmiştir.

Saat okuma öğretim planlarını ve materyallerini geliştirmek için “üçüncü sınıf matematik ders kitabı ve çalışma kitabı ve daha önce yapılan çalışmalar analiz edilmiş ve uyarlamalar yapılmıştır. Atatürk’ün hayatı öğretim planlarını geliştirmek için ise “üçüncü sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabı ve daha önce yapılan çalışmalar analiz edilmiş ve uyarlamalar yapılmıştır. Noktalama işaretleri öğretim planları ve materyallerini geliştirmek için “üçüncü sınıf Türkçe ders kitabı ve çalışma kitabı ve daha önce yapılan çalışmalar analiz edilmiş ve uyarlamalar yapılmıştır.

Öğretim planlarında, amaç, araç-gereçler, öğrencilere sorulacak sorular, ortam ve öğretim süreci yazılmıştır. Amaç, bireysel çalışılacak öğrenci için yapabildiği dikkate alınarak, sınıf için ise yıllık plana göre seçilerek yazılmıştır.

Atatürk’ün Hayatı öğretim planları, Atatürk’ün doğum yılı ve aile bireylerini tanıma (Ek- 3.2.) olacak şekilde geliştirilmiştir. Saat okuma öğretim planları ise, tam saatleri, yarım saatleri okuma (Ek- 3.3.) olacak şekilde geliştirilmiştir. Noktalama işaretleri öğretim planları, soru işareti ve ünlemi tanıma (Ek 3.1) olacak şekilde geliştirilmiştir

3.4.1.2 Yapabildiklerine Göre Hazırlanmış Noktalama İşaretleri Atatürk’ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Planlarının Özellikleri

Öğretim planları, öğretim amacı, öğretim ortamı, öğretim basamaklarına göre öğretimde kullanılacak araçlar ve işlemler, Atatürk’ün Hayatı noktalama işaretleri ve saat okumaya göre sunulmuş öğretim süreçlerinden oluşmaktadır. Öğretim süreçleri yazılırken öğretmenin sınıfa ve bireysel çalışılacak öğrenciye öğreteceği amaçlara yönelik anlatımlar farklı paragraflarda yazılmıştır.

3.5 DENEY SÜRECİ

Araştırmanın bu aşamasında, Yapabildiğine göre Noktalama İşaretleri Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretimlerinin uygulama sürecine yer verilmiştir.

3.5.1. Noktalama İşaretleri Atatürk'ün Hayatı ve Saat Okumanın Öğretim Sırası

Noktalama işaretleri, Atatürk'ün Hayatı ve saat okumanın öğretim sırası aşağıdaki Tablo 2'de gösterildiği şekilde uygulanmıştır.

Tablo-2: Yapabildiğine Dayalı Öğretim planları İle Yapılan Öğretim Sırası

Günler	Saat	Yapabildiğine Dayalı Öğretim Planı
Salı	07:50-08:30	Noktalama İşaretleri Öğretim Planı
Çarşamba	07:50-08:30	Atatürk'ün Hayatı Öğretim Planı
Perşembe	07:50-08:30	Saat Okuma Öğretim Planı

3.5.2. Atatürk'ün Hayatı, Noktalama İşaretleri ve Saat Okuma Öğretim Süreleri

Atatürk'ün Hayatı, Saat Okuma ve Noktalama İşaretleri öğretim süresi toplam 3 gün sürmüştür. Öğretim sınıf öğretmeni tarafından gerçekleştirilmiştir.

3.5.2.1. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri Öğretim Süresi

Yapabildiğine Göre Noktalama İşaretleri Öğretim Süreci kırk dakikalık toplam 1 ders saati sürmüştür

3.5.2.2 . Yapabildiği Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan, Atatürk’ün Hayatı ve Öğretim Süresi

Yapabildiğine Göre Atatürk’ün Hayatı Öğretim Süreci kırk dakikalık toplam 1 ders saati sürmüştür

3.5.2.3. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Saat Okuma Öğretim Süresi

Yapabildiğine Göre Saat Okuma Öğretim Süreci kırk dakikalık toplam 1 ders saati sürmüştür

3.5.3. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri, Atatürk’ün Hayatı ve Saat Okuma Öğretim Süreçleri

Bu bölümde, yapabildiğine göre hazırlanan Noktalama İşaretleri Atatürk’ün hayatı ve Saat Okuma öğretim süreçlerine yer verilmiştir.

3.5.3.1 . Yapabildiğine Dikkate Alınarak Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Noktalama İşaretleri, Öğretim Süreci(Ek – 3.1)

F.T ile Salı günü, Türkçe ders saatinde uygulanmıştır. F.T için amaç olarak “öğrenci.-?;! İşaretleri arasından ünlem işareti olanı işaretle dendiğinde ünlemi işaretler.”

Öğrenci .-?;! İşaretleri arasından soru işaretini işaretler dendiğinde soru işaretini işaretler.”

Sınıftaki diğer öğrenciler ile yıllık plana uygun olarak noktalama işaretlerinin kullanımı kazanımının öğretimi yapılmıştır. Özel eğitim öğretmeni tarafından yapabildiği dikkate alınarak hazırlanan Noktalama İşaretleri öğretim planının uygulanmasını sınıf öğretmeni gerçekleştirmiştir. Uygulama kamera ile kayıt edilmiştir.

Öğretmen sınıfa girdiğinde” bugün sizlerle noktalama işaretleri ve yazım hataları ile ilgili çalışma yapacağız.” demiştir. F.T’nın yanına giderek “şimdi seninle ünlem işareti ile ilgili çalışma yapacağız” demiştir. Tahtaya giderek “şimdi tahtaya bazı cümleler yazacağım. Beni izlemenizi istiyorum” demiştir. Tahtaya (noktayı cümle sonuna koymayacak)

“Seninle sinemaya gitmeyi isterdim ama gidemem” ve “Bu yıl derslerime daha çok cümlelerini “yazmıştır. Sınıfa dönerek “çocuklar bu cümlelerin sonuna hangi noktalama işaretini koymam gerekiyor?” demiştir. Öğrencilerden birine söz vermiştir. Öğrenciden cevabını alınca F.T’a dönüp “Fatma hangi işareti koymamız gerekiyormuş?” demiştir. F.T nokta cevabını verince” aferin” demiştir.

Öğrencilere dönüp “ şimdi bu cümleleri Türkçe defterinize yazmanızı ve sizin de 4 tane cümle yazmanızı istiyorum. Bu cümleler sonuna nokta konulacak cümleler olmalı. “ demiştir. “ yazmayı bitirince arkanıza yaslanmanızı ve sessizce beklemenizi istiyorum.” demiştir.

F.T’nın yanına gidip 1. etkinliği (farklı işaretler arasından ünlem işaretini bulup işaretlemeyi gerektiren etkinlik) vermiştir. Üstteki ünlem işaretini gösterip, ”Bu ünlem Şimdi aşağıda gördüğün ünlemleri daire içine almanı istiyorum.” demiştir. (Ek- 3.1.1.1)

Öğretmen sınıfa dönüp “ şimdi arkadaşınızla defterlerinizi değiştirmenizi ve birbirinizin cümlelerini kontrol etmenizi istiyorum” demiştir.

F.T’nın yanına gidip çalışma kâğıdına bakmıştır. Doğru olanların yanına yıldız koymuştur. Fatma’ya 2. etkinliği (farklı işaretler arasından ünlem işaretinden farklı olanları işaretlemeyi gerektiren etkinlik) verip “ şimdi bu sayfada ünlem olmayanları daire içine almanı istiyorum. Demiştir. İşin bitince arkana yaslan” demiştir.(Ek- 3.1.1.2)

Sınıfa dönüp 4 tane öğrenciden yazdıkları cümleleri okumalarını istemiştir. “ Evet, bu cümleler sonuna nokta koymamızı gerektiren cümleler.” demiştir. Öğrencilerden bir tanesini cümlesini tahtaya yazması için tahtaya kaldırmıştır. Yazmasını istemiştir.

F.T’nın yanına gidip çalışma kâğıdına bakmıştır. Doğru olanlara yıldız koymuştur. Arkasına yaslanmasını istemiştir.

Tahtadaki öğrencinin yazısını okuyup” sonuna nokta koymuşsun. Doğru oturabilirsin” demiştir.

Şimdi tahtaya bir işaret koyacağım herkes arkasına yaslansın. Ben sorana kadar kimse bu işaretin ismini söylemesin.”demiştir.

Tahtaya ünlem işareti koyup“Evet bu işaretin adı ne? “ demiştir. Öğrencilerden birini kaldırıp cevabı almıştır. Daha sonra “ Evet bu işaretin adı ünlem” demiştir

Fatma neymiş bu işaretin adı?” demiştir Fatma’dan ünlem cevabını alırsa “Aferin, bu işaretin adı ünlem.” demiştir.

Öğrencilere “Sizinle ünlem işareti gerektiren cümlelere çalışacağız şimdi.“ demiştir. Bir öğrenciye çalışma kâğıdını sınıfa dağıtmasını istemiş ve bu arada sınıfa “Bu etkinliği okumanızı ve yapmanızı istiyorum.” demiştir. (Ünlem işareti kullanmayı gerektiren cümleleri bulup sonuna ünlem işareti koymayı gerektiren etkinlik) (Ek- 3.1.1.3)

F.T’nın yanına gidip 3. etkinliği (ünlem işaretini diğer işaretler arasından bulup işaretleme gerektiren etkinlik) verip “Şimdi senden soruları okumanı doğru cevapları işaretlemeni istiyorum” demiştir.(Ek- 3.1.1.4)

Sınıfa dönüp “Bulan var mı, hangi cümlelerin sonuna ünlem işareti koymamız gerekiyor?” demiştir. 5 öğrenciye söz vermiş ve sınıfa “ Evet bu cümlelerin sonuna ünlem koydunuz mu?” demiştir. Yanıtları kontrol etmelerini istemiştir.

F.T’nın yanına gidip cevaplarını kontrol etmiştir. Doğru olanlara yıldız atmıştır.”Şimdi bu etkinliği yapmanı istiyorum” deyip 4. etkinliği (farklı işaretler arasından soru işaretini bulup işaretleme gerektiren etkinlik) vermiştir. Üste bulunan ?’ni gösterip “Bu soru işareti. Şimdi aşağıdaki işaretlere bakmanı istiyorum. Soru işareti olanları daire içine al.”demiştir.(Ek- 3.1.1.5) Sınıfa dönüp” tahtaya bakın” demiştir.“Eyvah” , “Sus artık “ cümlelerini yazmış. “ bu cümlelerin sonuna hangi işaret koymalıyız?”demiştir.

Öğrencilerden ünlem cevabını alınca “Evet ünlem işareti koymalıyız” demiştir.

Cümlelerin sonuna ünlem işareti koymuştur. “Şimdi sizden defterinize 3 tane sonuna ünlem işareti koymamızı gerektiren cümle yazmanızı istiyorum.” demiştir. “Yazmanız bitince arkanıza yaslanın ve bekleyin” demiştir.

F.T’nin yanına gidip cevaplarını kontrol etmiştir. Doğru olanlara yıldız atmıştır.

Şimdi senden bu kâğıttaki soru işareti olmayanları işaretlemeni istiyorum.” demiştir. 5. etkinliği vermiştir.(Farklı işaretler arasından soru işareti olmayanları bulup işaretlemeyi gerektiren etkinlik) (Ek- 3.1.1.6)

Sınıfa dönmüş ve 5 tane öğrenciden yazdığı cümleleri okumalarını istemiştir. Okuttuktan sonra “ Şimdi defterlerinizi değiştirmenizi ve hatalarınızı düzeltmenizi istiyorum” demiştir.

F.T’nin yanına gidip cevaplarını kontrol etmiştir. Doğru olanların yanına yıldız koymuştur. “ Şimdi arkana yaslan ve tahtaya bak “ demiştir.

Sınıfa arkasına yaslanmalarını söylemiştir. “Şimdi tahtaya bir işaret koyacağım. Ben sorana kadar kimse cevap vermesin” demiştir.

Tahtaya ? koyup “Bu işaretin adı nedir?” demiştir. Öğrenciden birine sormuş ve ? cevabını alınca “Evet doğru bu işaret soru işareti “demiştir. Fatma’ya dönüp “Bu ne işaretiymiş Fatma” demiştir. Fatma’dan soru işaretidir cevabını alınca” Evet doğru bu soru işareti” demiştir.

Sınıfa dönüp defterlerine 1 tane soru cümlesi yazmalarını istemiştir. Fatma’nın yanına gitmiş ve 6. etkinliği (test şeklinde verilmiş soruları okuyup soru işaretini işaretlemeyi gerektiren etkinlik) verip “Soruları okuyup doğru cevabı işaretlemeni istiyorum.”demiştir.(Ek- 3.1.1.7)

Sınıfa dönüp 6 tane öğrencinin soru cümlesini dinlemiştir. Doğru olanlara “Evet bu soru cümlesi” deyip yanlış olanlara” Hayır bu soru cümlesi değil” demiştir. Sınıftan 2 tane daha soru cümlesini defterlerine yazmalarını istemiştir.

Fatma’nın yanına gitmiş ve cevaplarını kontrol edip. Doğru olanları yanına yıldız atmıştır.

Sınıfa dönmüş ve şimdi size dağıtacağım etkinliği(verilen cümleler arasından soru cümlesini bulup sonuna ? Koyma etkinliği)yapmanızı istiyorum.” demiştir. “İşiniz bitince arkanıza yaslanın” demiştir.(Ek-3.1.1.8)

F.T’nin yanına gelmiş ve kâğıda ünlem işareti yapıp ”Bu ünlem işareti. Şimdi senden bu sayfadaki ünlem işaretlerini daire içine almanı istiyorum” demiştir. Türkçe Çalışma Kitabındaki “Küçük Beyaz Bulut” isimli parçanın ikinci sayfasını açmıştır.(Ek-3.1.1.9)

Sınıfa dönmüş ve soruların cevaplarını öğrencilerden almıştır. 5 öğrenciye söz vermiştir. Şimdi sizden 5 tane soru işareti gerektiren, 5 tane ünlem işareti gerektiren cümle yazmanızı istiyorum. Defterlerinize yazın” demiştir.

F.T’nin yanına gidip cevaplarını kontrol etmiştir. Doğru olanlara yıldız atmıştır “Şimdi bu sayfadaki soru işaretlerini bulmanı ve daire içine almanı istiyorum” demiştir. (Aynı okuma parçası) (Ek-3.1.1.10)

Sınıfa dönmüş ve 3 öğrenciyi kaldırıp ve her cümle türünden birer tane okumasını istemiştir. Defterlerindeki cümleleri kontrol etmelerini istemiştir.

F.T’nin yanına gitmiş ve cevaplarını kontrol edip doğru olanlara yıldız atmıştır.

“Şimdi herkes arkasına yaslansın “ demiştir. Tahtaya ünlem ve soru işareti ile ilgili bir şiir yazacağım. Ben yazarken siz de defterlerinize yazın demiştir. Ders sona ermiştir.

3.5.3.2 . Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Atatürk’ün Hayatı Öğretim Süreci (Ek-3.2)

F.T ile Çarşamba günü Hayat Bilgisi ders saatinde uygulanmıştır. Bireysel olarak Fatma için amaç olarak;”Atatürk’ün doğum yılını işaretle” dendiğinde 1881 i işaretler ve “Atatürk’ün aile bireylerinin isimlerini işaretle” dendiğinde anne adını Zübeyde Hanım, baba adını Ali Rıza Bey, kardeşinin adını Makbule olan şıkkı işaretler” alınmıştır.. Sınıfta diğer öğrencilerle yıllık plana uygun olarak cumhuriyet, Atatürk’ün hizmetleri kazanımını öğretimi yapılmıştır. Özel eğitim öğretmeni tarafından

yapabildiği dikkate alınarak hazırlanmış Atatürk'ün Hayatı planının uygulamasını sınıf öğretmenini gerçekleştirmiştir. Uygulama süreci kamera ile kayıt edilmiştir.

Öğretmen sınıfa “Bugün Atatürk ile ilgili öğrendiklerimizi tekrar edeceğiz. Atatürk nerede doğmuştu? Bununla başlayalım.” demiştir. (Fatma, Selanik cevabını verebiliyor.) Sınıftan 1 öğrenciye söz vermiştir. Selanik cevabını alınca Fatma’ya sormuştur. Selanik yanıtını alınca “ Evet, Atatürk Selanik’te doğdu.” demiştir.

Sınıfa dönmüştür ve “Şimdi sizlerden dağıtılan etkinlikteki boşlukları doldurmanızı istiyorum. Böylece diğer konuların tekrarını hızlı bir şekilde yapabileceğiz” demiştir. Bir öğrenciye etkinlikleri dağıtmasını istemiştir. Bitirenin arkasına yaslanmasını istemiştir.(Atatürk ile ilgili kısa cevaplı sorular) (Ek- 3.2.1.1)

Fatma’nın yanına gitmiştir. Şimdi seninle Atatürk’ün aile bireylerinin isimlerini öğreneceğiz” demiştir. Ali Rıza Bey’in fotoğrafı olan kâğıdı göstermiştir.”Bu Atatürk’ün babası. Atatürk’ün babasının ismi Ali Rıza Bey’dir. “ demiştir.(Ek-3.2.1.2) Atatürk’ün babasının adı neymiş?”demiştir. Fatma “Ali Rıza Bey derse evet demiştir.. Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdındaki isimler arasından Atatürk’ün babasının adını okuyunca yanına işaret koymayı istiyorum.” demiştir. Etkinlik 1’i vermiş ve yanıtlamasını beklemiştir. Doğru olanların yanına yıldız atmıştır. (Ek-3.2.1.3)

Sınıfa dönmüştür ve öğrencilerden kâğıtları değiştirip kontrol etmelerini istemiştir

Fatma’nın yanına gitmiştir. Şimdi seninle Atatürk’ün aile bireylerinin isimlerini öğrenmeye devam edeceğiz” demiştir. Zübeyde Hanım’ın’ fotoğrafı olan kâğıdı göstermiştir.(Ek- 3.2.1.4)”Bu Atatürk’ün annesi. Atatürk’ün annesinin ismi Zübeyde Hanımdır. “ demiştir. Atatürk’ün annesinin adı neymiş?”demiştir. Fatma “Zübeyde Hanım” dediğinde “Evet” demiştir. Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdındaki isimler arasından Atatürk’ün annesinin adını okuyunca yanına işaret koymayı istiyorum.” demiştir. Etkinlik 2’yi vermiştir.(Ek- 3.2.1.5) Yanıtlamasını beklemiştir. Doğru olanların yanına yıldız atmıştır. . Şimdi “Atatürk’ün anne ve babasının fotoğraflarına bakıp isimlerini tekrar sessizce okumayı istiyorum.” demiştir.(Ek- 3.2.1.6)

Sınıfa dönmüş” şimdi diğer etkinliği yapmanızı istiyorum.” demiştir. Bir öğrenciden dağıtmasını istemiştir. (Atatürk ile ilgili bilgiler içeren sorular) (Ek-3.2.1.7)

Fatma'ya dönmüş ve. “Şimdi seninle Atatürk'ün aile bireylerinin isimlerini öğrenmeye devam edeceğiz” demiştir.”. Atatürk'ün kardeşinin adı Makbuledir. Bu arada Makbule'nin resmini göstermiştir. (Ek- 3.2.1.8) Kardeşinin adı neymiş?”demiştir. Fatma “Makbule dediğinde “evet” demiştir. . Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdındaki isimler arasından Atatürk'ün kardeşinin adını okuyunca yanına işaret koymanı istiyorum.” demiştir. Etkinlik 3'ü vermiştir. Yanıtlamasını beklemiştir. Doğru olanların yanına yıldız atmıştır.(Ek- 3.2.1.9)

Sınıfa dönmüştür.. “Yaptığınız etkinlikteki sorulardan biri Atatürk'ün anne ve babasının isimleriyle ilgiliydi. Kim söyleyecek Atatürk'ün annesinin adını? “ demiştir. Sınıftan bir öğrenciye söz vermiştir. . Öğrencilerden birine söylettikten sonra Fatma'ya sormuştur.

Fatma'ya etkinlik 4'ü vermiştir.“ Burada Atatürk'ün anne baba ve kardeşinin fotoğrafları ve isimleri var. Oku ve fotoğraflara bak.”demiştir. (Ek3.2.1.10-)

Sınıfa dönmüş ve “Cumhuriyet ne demek?” demiştir. 3 öğrenciye söz vermiştir. Daha sonra tanımı tahtaya yazmıştır. Defterlerine geçirmelerini istemiştir.

Fatma'nın yanına gitmiş “şimdi bana Atatürk'ün annesinin adını söyle” demiştir. Baba ve kardeşinin adlarını da sormuştur. Şimdi Atatürk'ün anne baba ve kardeşinin adlarının yan yana verildiği yerleri işaretlemeni istiyorum” demiştir. Etkinlik 5'i vermiştir.(Ek-3.2.1.11)

Sınıfa dönmüş,” Şimdi Atatürk'ün getirdiği yenilik ve yaptığı hizmetlerden bahsedelim. Kim söylemek ister?”demiştir. 5 öğrenciye söz vermiştir. Eklemeler yapmıştır. Daha sonra bunları defterlerine yazmalarını istemiştir.

Fatma'ya dönüp cevaplarını kontrol etmiştir. Doğrulara yıldız atmıştır. Şimdi Atatürk'ün doğum yılını öğreneceğiz. Atatürk 1881 yılında doğmuştur” demiştir. Fatma'ya sormuştur. Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdında Atatürk'ün doğum yılının yanına işaret koymanı istiyorum” demiştir. Etkinlik 6'yı vermiştir.(Ek- 3.2.1.12)

Sınıfa dönmüş,” Sizce Atatürk olmasaydı ne olurdu?”demiştir. 4 öğrenciye söz vermiştir. Eklemeler yapmıştır. Şimdi size Atatürk konulu bir bulmaca dağıtacağım. Bulmacayı doldurun” demiştir. Bir öğrenciye verir ve dağıtmasını istemiştir. (Ek- 3.2.1.13)

Fatma'ya dönüp cevapları kontrol etmiştir. Doğrulara yıldız atmıştır.

Sınıfa döner ve cevaplarını teneffüste kontrol etmelerini istemiştir.“Şimdi hepinizden dağıtacağım akrostiş çalışmasını yapmanızı istiyorum” deyip ve bir öğrenciden dağıtmasını istemiştir.(Ek-3.2.1.14) Ders sona ermiştir

3.5.3.3. Yapabildiğine Dikkate Alınarak Sağlanmış Özel Eğitim Danışmanlığı İle Yapılan Saat Okuma Öğretim Süreci (Ek-3.3)

Öğrenci ile Perşembe günü, matematik ders saatinde uygulanmıştır. Bireysel olarak çalışılan öğrenci için amaç olarak; “Öğrenci saat modeli gösterilip saat kaç dendiğinde tam saati işaretler.” ve “Öğrenci saat modeli gösterilip saat kaç dendiğinde yarım saati işaretler.” alınmıştır. Sınıftaki diğer öğrenciler ile yıllık plana uygun olarak saat okuma çalışmaları yapılmıştır. Özel eğitim öğretmeni tarafından yapabildiği dikkate alınarak hazırlanmış Saat Okuma planının uygulamasını sınıf öğretmeni gerçekleştirilmiştir. Uygulama süreci kamera ile kayıt edilmiştir.

Öğretmen sınıfa girip “ Bugün saat okuma ile ilgili çalışma yapacağız. Şimdi bildiklerimizi hatırlayalım.” demiştir. Tahtaya saat çizmiştir. Üzerine akrep ve yelkovan çizmiştir. Sınıfa dönüp” saat üzerinde kısa olan kola ne diyorduk?” demiştir. (denek bu konuyu bilmektedir) Öğrencilerden birine söz hakkı vermiştir. Akrep cevabını alınca başka bir öğrenciye daha sormuştur. Aynı cevabı alınca Fatma'ya sormuştur. Akrep cevabını alınca “Evet saat üzerindeki kısa kola akrep diyoruz.” demiştir.

F.T'a etkinlik 1'i (çizilmiş saatler üzerinde akrebi boyama etkinliği) vermiştir. “Şimdi bu saat üzerindeki kısa kolları yani akrebi boya.” demiştir.(Ek-3.3.1.1)

Sınıfa dönmüş ”Saat üzerinde başka neler var?” demiştir. Öğrencilerden 3 tanesine söz hakkı vermiştir. (yelkovan, rakamlar...) cevap almıştır. Cevapları tamamlamıştır. Öğrencilerden defterlerine bir saat çizmelerini ve saatin bölümlerini göstermelerini istemiştir.

F.T'nın yanına gitmiştir.. Akreplerden doğru boyananlara artı koymuştur.

Sınıfa dönmüştür. Tahtadaki yelkovanı gösterip,”Saat üzerindeki uzun kola ne diyorduk?” demiştir. 2 öğrenciden yelkovan cevabını alınca Fatma’ya sormuştur. Yelkovan cevabını alınca sınıftan defterlerine çizdikleri yelkovanın üzerini kırmızı kalemle belirginleştirmelerini istemiştir.

F.T’nın yanına gidip etkinlik 2’yi (çizilmiş saatler üzerindeki yelkovanları boyama etkinliği) vermiştir.“Şimdi uzun olan kolları yani yelkovanları boya.” demiştir.(Ek-3.3.1.2)

Sınıfa dönmüştür. “Saat çeşitleri neler olabilir?” demiştir. 4 öğrenciye söz hakkı vermiştir.(cep saati, duvar saati, masa saati, kol saati gibi yanıtlar almıştır.) ”Şimdi saat çeşitlerini defterlerinize yazın.” demiştir.

F.T’a gidip yelkovanlardan doğru boyananlara artı koymuştur. Arkasına yaslanmasını istemiştir.

Sınıfa dönüp.” Şimdi dağıtacağımız etkinlikleri yapıp arkanıza yaslanmanızı istiyorum. Verilen saatlerin kaç olduğunu altlarına yazacaksınız. İşiniz bitince arkanıza yaslanın.” demiştir.(tam ve yarım saatleri okuma ve yazma etkinliği) (Ek-3.3.1.3)

F.T’a gidip etkinlik 3’ ü (tam saatlerden 2, 6, 9, 4’ü gösteren saat modellerinin altına okunuşlarını yazma etkinliği) göstermiştir. “Şimdi seninle tam saatleri okuma çalışacağız. Bak burada akrep 2 yi yelkovan 12 yi gösteriyor. Yelkovan 12’nin üzerinde olduğunda akrep kaç gösteriyorsa saati o rakamı söyleyerek okuruz. Şimdi akrep 2’nin yelkovan 12’nin üzerinde. Saat 2. Saat kaçmış?” demiştir. Fatma’dan 2 yanıtını almıştır..(Ek-3.3.1.4)Diğer saatleri de aynı şekilde okumuştur öğretmen.(saat 6, saat 9, saat4)Fatma’ya etkinlik 4 ü (tam saatlerden saat 5, 8, 1, 4’ü okuma ve yazı ile yazma etkinliği) (Ek -3.3.1.5)verip saatleri yazmasını istemiştir.

Sınıfa dönüp çalışma kâğıtlarını arkadaşlarıyla değiştirip kontrol etmelerini istemiştir.

F.T’a dönüp cevaplarını kontrol etmiştir. Doğru olanların yanına artı koymuştur. Etkinlik 5’i (çeyrek gece, çeyrek kala, buçuğu gösteren saatler arasından saat 10’u gösteren saati bulup işaretleme etkinliği) vermiştir. “Saatlere bak ve saat 10’u gösteren saati işaretle.” demiştir. Doğru yanıtlarsa artı koymuştur. Arkana yaslan.” demiştir.(Ek-3.3.1.6)

Sınıfa dönüp ”Şimdi yeni bir çalışma kâğıdı dağıtıyorum. Fatma bu çalışmayı sen de yapacaksın. Gösterilen saatin kaç gösterdiğini altlarına yazın.” demiştir. Cevaplama bitince çalışma kâğıtlarını değiştirip hatalarını düzeltmelerini istemiştir. Etkinlik 6’yı vermiştir. (saat 10, 2,8,11,1,5’i gösteren saatlerin kaç gösterdiğini altlarına yazma etkinliği) (Ek-3.3.1.7) Fatma’nın kâğıdını kontrol etmiştir. Doğrulara artı koymuştur.

Sınıfa dönüp ”Arkanıza yaslanın ve dinleyin. Şimdi bir saat çiziyorum. Bakın şimdi yelkovan 6’nın üzerinde, akrep 2 ile 3 ün arasında. Yelkovan 6 nın üzerinde olduğunda saati buçuk olarak okuyoruz. Burada saat 2 buçuk.” demiştir. Daha sonra 8 buçuğu gösteren saati çizmiştir. “Burada yelkovan 6’nın üzerinde, akrep ise 8 ile 9 un arasında. Saati 8 buçuk olarak okuyoruz.” demiştir. Sınıftan bu saatleri defterlerine çizmelerini istemiştir.

F.T’a dönüp etkinlik 7’yi (yarım saatlerden 1 buçuğu ve 9 buçuğu gösteren saatlerin altlarına kaç olduklarını yazma etkinliği) vermiştir..Altlarına saatin kaç olduğunu yazmasını istemiştir.(Ek-3.3.1.8)

Sınıfa dönmüş ve tahtaya bir öğrenci kaldırmıştır ve 7 buçuğu gösteren saati çizmesini istemiştir. Daha sonra sınıftan 11 buçuğu ve 6 buçuğu gösteren saatleri çizmelerini istemiştir

F.T’a dönüp cevaplarını kontrol etmiştir. Doğrularına artı koymuştur.

Sınıfa dönüp. “Şimdi dağıtacağım etkinliği hepinizin yapmasını istiyorum.(Fatma dahil.) çözmelerini beklemiştir. Etkinlik 8’i (1 buçuğu, 8 buçuğu, 11 buçuğu, 12 buçuğu gösteren saatlerin altlarına kaç olduklarını yazma etkinliği) vermiştir. Öğrencilere söz hakkı verip ve cevapları almıştır. Bu arada Fatma’nın yanıtlarını da kontrol edip ve doğru cevaplarına artı koymuştur.(Ek-3.3.1.9)Ders sona ermiştir.

3.6. VERİLERİN ANALİZİ

Tek denekli deneysel desenlerden davranışlar arası çoklu yoklama modelinin kullanıldığı bu araştırmada, veriler grafik olarak analiz edilmiş ve grafikler niteliksel olarak yorumlanmıştır. Grafiksel analiz tekniklerinden de çizgisel grafik kullanılmıştır. Grafik analizinin yatay eksenine, yapabildiğine dayalı hazırlanan planlar ile yapılan

öğretime ait başlama düzeyi, genelleme başlama düzeyi, öğretim ve genelleme oturumları yerleştirilmiştir. Yatay ekseninde yer alan her bir oturuma karşılık gelen amaç gerçekleştirme yüzdesi, düşey eksen üzerinde 0-50 arasında eşit aralıklarla gösterilmiştir.

3.6.1. Özel Eğitim Danışmanlığıyla Öğrencilerin Yapabildiğine Göre Hazırlanan Öğretim Planları İle Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeyine Yönelik Verilerin Analizi

Bu araştırmada, yapabildiğine dayalı hazırlanan planlar ile yapılan öğretimin, öğrencinin seçilen disiplin alanlarındaki amaçları gerçekleştirmesine yol açıp açmadığı amacına yönelik olarak, öğrencinin öğretim uygulamasından sonraki nokta, başlama düzeyleri dikkate alındığında, başlama düzeyindeki eğrilerinden ve yatay (x) ekseninden uzaklaşıyorsa, uygulanan öğretim planının, öğrencilerin seçilen disiplin alanındaki amaçları kazanmalarına yol açtığı sonucuna varılmıştır.

3.6.2. Özel Eğitim Danışmanlığıyla Öğrencilerin Yapabildiğine Göre Hazırlanan Öğretim Planlarının Amaç Gerçekleştirmeye Etkisine Yönelik Verilerin Analizi

Bu araştırmada, yapabildiğine dayalı hazırlanan planlar ile yapılan öğretimin, öğrencilerin seçilen disiplin alanlarındaki amaçları gerçekleştirmesinde etkili olup olmadığı amacına yönelik olarak, öğrencinin öğretim uygulaması sonundaki nokta, başlama düzeyleri ve yoklamalar dikkate alındığında, başlama düzeyindeki ve yoklamalardaki eğrilerinden ve yatay (x) ekseninden uzaklaşıyorsa, uygulanan öğretim planının, öğrencilerin seçilen disiplin alanındaki amaçları kazanmalarında etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

4.BÖLÜM

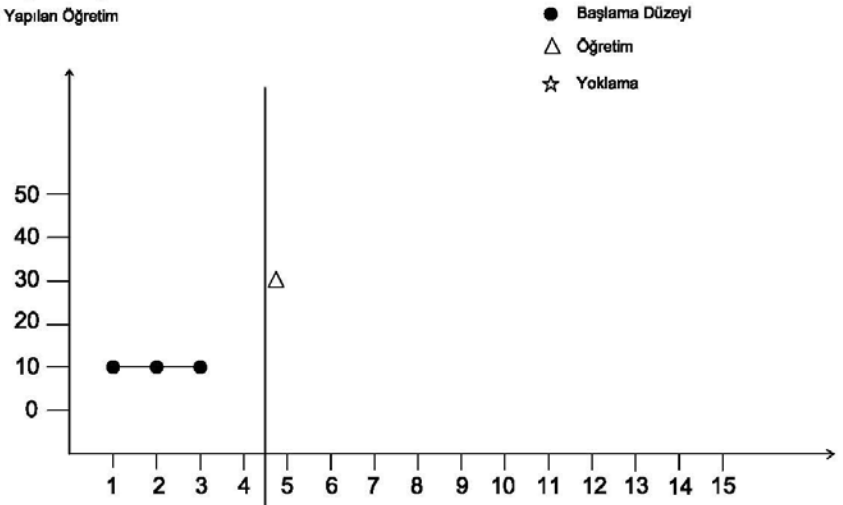
BULGULAR VE YORUMLAR

Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin amaçları gerçekleştirmesine olan etkisi belirlemeyi amaçlayan araştırmanın bu bölümünde, araştırma amaçlarındaki sıra ile bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

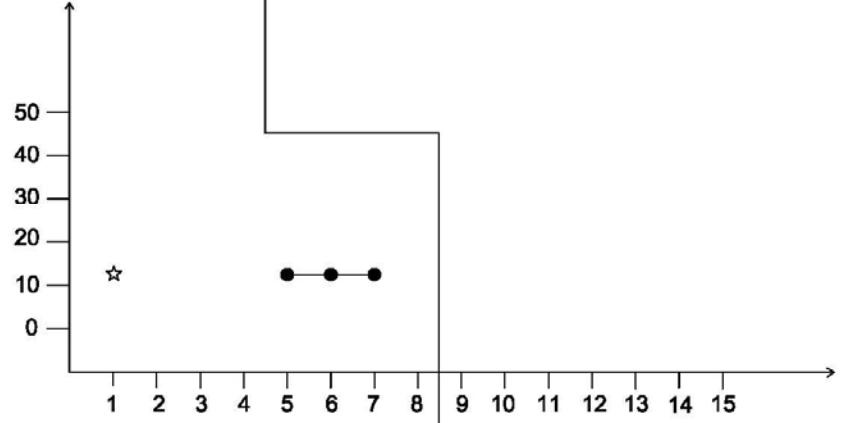
4.1 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA YAPABİLDİĞİ DİKKATE ALINARAK YAPILAN ÖĞRETİM SONUCUNDA ÖĞRENCİNİN TÜRKÇE, MATEMATİK VE HAYAT BİLGİSİ DİSİPLİN ALANLARINDAKİ AMAÇLARI GERÇEKLEŞTİRME DÜZEYLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak hazırlanan planlar ile yapılan öğretimin, öğrencinin Türkçe, matematik ve hayat bilgisi disiplin alanlarında amaçları gerçekleştirmesine yol açıp açmadığını saptama amaçlanmıştır. Bu amacı değerlendirmek için yapılan öğretim planları ile öğretimin, öğrencinin amaç gerçekleştirmesine yol açıp açmadığı ile ilgili bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

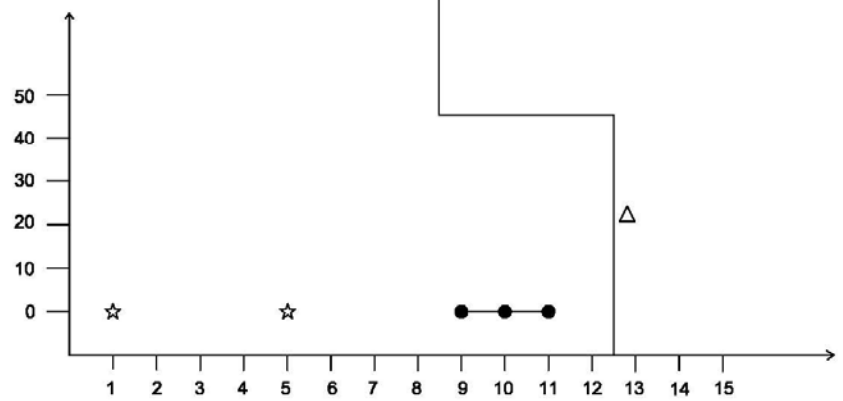
Noktalama İşareti Öğretim
Planı ile Yapılan Öğretim

Atatürk'ün Hayatı Öğretim
Planı ile Yapılan Öğretim

Saat Okuma Öğretim
Planı ile Yapılan Öğretim

Grafik 1 : Yapabildiğine Dayalı Öğretim Planı ile Yapılan Öğretim Sonunda
Amaçları Gerçekleştirme Düzeyine İlişkin Grafik.

4.1.1 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Türkçe Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt amacında, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla Türkçe disiplin alanında yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretim öğrencinin Türkçe dersindeki amaçları gerçekleştirmesine yol açıp açmadığı araştırılmıştır. Türkçe dersinde öğrencinin yapabildiği dikkate alınarak özel eğitim danışmanlığıyla yapılan öğretilerle ilgili bulgular Grafik-1’de verilmiştir.

Grafik 1’de görüldüğü gibi, öğrenci Türkçe disiplin alanı başlama düzeyinin üç oturumunda da noktalama işaretleri ile ilgili belirlenen amaçlardan, %10’unu gerçekleştirmiştir. Noktalama işaretleri ile ilgili 10 amaç yer almaktadır. Buna göre amaçlardan sadece birini gerçekleştirmiştir. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilerek yapılan bir ders saatlik öğretim sonunda noktalama işaretleriyle ilgili amaçların %30 unu gerçekleştirmiştir. Ayrıca başlama düzeyinde doğru yanıtladığı birinci amacı gerçekleştirmeye devam etmiştir. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilmiş yapılan öğretim öğrencinin amaçları gerçekleştirmesine yol açmıştır.

Grafik 1 incelendiğinde, başlama düzeyi ve öğretim sonu noktası karşılaştırıldığında özel eğitim danışmanlığıyla yapabildikleri dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilerek yapılan öğretim sonu noktasının başlama düzeyi eğrisine göre x eksenine uzaklık bakımından daha yukarda olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciye özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak planlanan öğretim planı ile yapılan öğretim, amaçları gerçekleştirmesine yol açmıştır.

4.1.2 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Hayat Bilgisi Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt amacında, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla Hayat Bilgisi disiplin alanında

yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin öğrencinin Hayat Bilgisi dersindeki amaçları gerçekleştirmesine yol açıp açmadığı araştırılmıştır. Hayat Bilgisi dersinde öğrencinin yapabildiği dikkate alınarak özel eğitim danışmanlığıyla yapılan öğretim ile ilgili bulgular Grafik-1’de verilmiştir.

Grafik 1’de görüldüğü gibi, öğrenci Hayat Bilgisi disiplin alanında alınan yoklamada Atatürk’ün Hayatı ile ilgili belirlenen amaçlardan birini gerçekleştirmiştir. Öğrenci başlama düzeyinin üç oturumunda da Atatürk’ün Hayatı ile ilgili belirlenen amaçlardan, birini gerçekleştirmiştir. Atatürk’ün Hayatı ile ilgili 8 amaç yer almaktadır. Buna göre amaçlardan sadece birini (%12,5) gerçekleştirmiştir. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilerek yapılan bir ders saatlik öğretim sonunda Atatürk’ün Hayatıyla ilgili amaçların %37,5 ini gerçekleştirmiştir. Ayrıca yoklama ve başlama düzeyinde doğru yanıtladığı üçüncü amacı gerçekleştirmeye devam etmiştir. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilmiş yapılan öğretim, öğrencinin amaçları gerçekleştirmesine yol açmıştır.

Grafik 1 incelendiğinde, yoklama, başlama düzeyi eğrileri ve öğretim sonu noktası karşılaştırıldığında; özel eğitim danışmanlığıyla yapabildikleri dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilerek yapılan öğretim sonu noktasının yoklama ve başlama düzeyi eğrisine göre x eksenine uzaklık bakımından daha yukarda olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciye özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak planlanan öğretim planı ile yapılan öğretim, amaçları gerçekleştirmesine yol açmıştır.

4.1.3 Özel Eğitim Danışmanlığıyla Matematik Disiplin Alanında Yapabildiğine Göre Yapılan Öğretim Sonucunda Öğrencinin Amaç Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt amacında, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla matematik disiplin alanında yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin öğrencinin amaç gerçekleştirmesine yol açıp açmadığı araştırılmıştır. Matematik dersinde öğrencinin

yapabildiği dikkate alınarak özel eğitim danışmanlığıyla yapılan öğretim ile ilgili bulgular Grafik-1’de verilmiştir.

Grafik 1’de görüldüğü gibi, öğrenci Matematik disiplin alanında alınan iki yoklamada Saat Okuma ile ilgili belirlenen amaçlardan hiçbirini gerçekleştirememiştir. Öğrenci başlama düzeyinin üç oturumunda da Saat Okuma ile ilgili belirlenen amaçlardan hiçbirini gerçekleştirememiştir. Saat Okuma ile ilgili 9 amaç yer almaktadır. Buna göre amaçlardan % 0 ını gerçekleştirmiştir. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilerek yapılan öğretim sonunda Saat Okuma ilgili amaçların %22,2 sini gerçekleştirmiştir. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilmiş yapılan öğretim, öğrencinin amaçları gerçekleştirmesine yol açmıştır.

Grafik 1 incelendiğinde, yoklamalar, başlama düzeyi eğrileri ve öğretim sonu noktası karşılaştırıldığında; özel eğitim danışmanlığıyla yapabildikleri dikkate alınarak grup içinde bireyselleştirilerek yapılan öğretim sonu noktasının, yoklamalar ve başlama düzeyi eğrisine göre x eksenine uzaklık bakımından daha yukarda olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciye özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak planlanan öğretim planı ile yapılan öğretim, amaçları gerçekleştirmesine yol açmıştır.

4.2 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA YAPABİLDİĞİNE GÖRE HAZIRLANAN PLANLAR İLE YAPILAN ÖĞRETİM SONUCUNDA ÖĞRENCİNİN TÜRKÇE MATEMATİK VE HAYAT BİLGİSİ DİSİPLİN ALANLARINDAKİ AMAÇLARI GERÇEKLEŞTİRMESİNDEKİ ETKİSİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

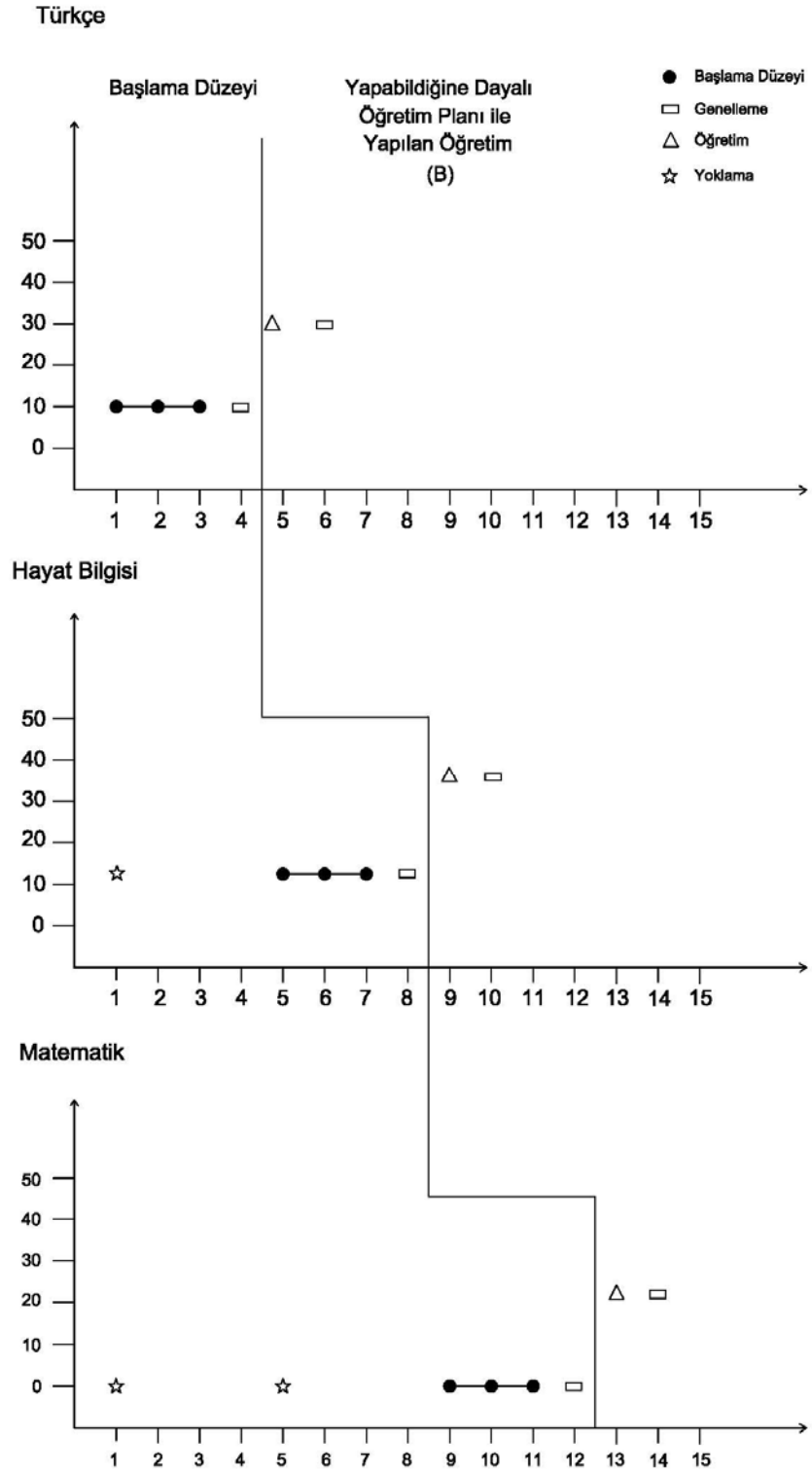
Araştırmanın dördüncü alt amacında, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin, öğrencinin akademik alanlardaki amaçları gerçekleştirmesinde etkili olup olmadığı araştırılmıştır. Matematik, Türkçe ve Hayat Bilgisi disiplin alanlarında öğrencinin yapabildiği dikkate alınarak özel eğitim danışmanlığıyla yapılan öğretimler ile ilgili bulgular Grafik-1’de verilmiştir.

Grafik 2’de görüldüğü gibi, Türkçe disiplin alanında öğrencinin ölçü aracı kullanılarak alınan başlama düzeyi verilerinde amaçları gerçekleştirme yüzdesi %10 düzeyinde iken diğer disiplin alanlarından Hayat Bilgisinde alınan yoklamada amaçları gerçekleştirme düzeyi %12,5 ve matematikte alınan yoklamada amaçları gerçekleştirme düzeyi %0 dır. Yapabildiğine dayalı yapılan öğretimden sonra öğrenci Türkçe disiplin alanında amaçların %30’unu gerçekleştirmiştir. Diğer disiplin alanlarından Hayat Bilgisinde ölçü aracı kullanılarak alınan başlama düzeyinde amaçların %12,5 unu, matematikte ölçü aracı kullanılarak alınan yoklamada amaçların % 0’ını gerçekleştirmiştir. Hayat Bilgisi disiplin alanında yapabildiğine dayalı yapılan öğretim öğrencinin amaçların %37,5’ünü gerçekleştirmesine yol açmıştır. Matematik disiplin alanında ölçü aracı kullanılarak alınan başlama düzeyi verilerinde öğrenci amaçların %0’ını gerçekleştirirken özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine dayalı yapılan öğretim sonunda öğrenci amaçların % 22,5’ini gerçekleştirmiştir.

Bu durumda öğrencinin özel eğitim öğretmeniyle yapabildiklerine dayalı öğretim öğrencinin amaçları gerçekleştirmesinde etkilidir.

4.3 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞIYLA YAPABİLDİĞİNE GÖRE DÜZENLENEN ÖĞRETİM SONUCU GERÇEKLEŞTİRİLEN NOKTALAMA İŞARETLERİ SAAT OKUMA VE ATATÜRK’ÜN HAYATI KONULARI İLE İLGİLİ AMAÇLARIN GENELLENEBİLİRLİĞİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın dördüncü amacında, öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre düzenlenen öğretim sonucu gerçekleştirdikleri amaçları farklı ortam ve kişilere genelleme düzeyleri araştırılmıştır. Bu amaca yönelik olarak öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre düzenlenen öğretimle gerçekleştirdikleri amaçları farklı ortam ve kişilere genelleme düzeyleri ile ilgili bulgular Grafik–3 de gösterilmektedir.

Grafik 2 : Yapabildiğine Dayalı Öğretim Sonucu Gerçekleştirilen Amaçların Genellemesine İlişkin Grafik.

Grafik-3’de görüldüğü gibi, öğrenci, başlama düzeyinde ve genelleme başlama düzeyinde, noktalama işaretleri amaçlarını %10 düzeyinde gerçekleştirmiştir. Öğrenci, özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre düzenlenen öğretim sonrası, %30 düzeyinde amaçları gerçekleştirmiştir. Öğrencinin genelleme oturumunda, noktalama işaretleri

amaçlarını %30 düzeyinde, farklı ortam ve kişiye genellediği izlenimi edinilmektedir.

Grafik-3’de görüldüğü gibi, öğrenci, başlama düzeyinde ve genelleme başlama düzeyinde, Atatürk’ün Hayatı amaçlarını %12,5 düzeyinde gerçekleştirmiştir. Öğrenci, özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre düzenlenen öğretim sonrası, %37,5 düzeyinde amaçları gerçekleştirmiştir. Öğrencinin genelleme oturumunda, Atatürk’ün Hayatı amaçlarını %37,5 düzeyinde, farklı ortam ve kişiye genellediği izlenimi edinilmektedir.

Grafik-3’de görüldüğü gibi, öğrenci, başlama düzeyinde ve genelleme başlama düzeyinde, Saat Okuma amaçlarını %0 düzeyinde gerçekleştirmiştir. Öğrenci, özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre düzenlenen öğretim sonrası, %22,2 düzeyinde amaçları gerçekleştirmiştir. Öğrencinin genelleme oturumunda, Saat Okuma amaçlarını %22,2 düzeyinde, farklı ortam ve kişiye genellediği izlenimi edinilmektedir.

Sonuç olarak, özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre düzenlenen öğretim, öğrencinin Noktalama İşaretleri, Atatürk’ün Hayatı ve Saat Okuma ile ilgili gerçekleştirdikleri amaçları farklı ortam ve kişiye genellemesi açısından etkilidir.

4.4 ÖĞRETMENİN ÇALIŞMANIN SOSYAL GEÇERLİLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmada, özel eğitim danışmanlığıyla öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanan öğretimin uygunluğunu, öğrencinin amaç gerçekleştirmesini, işlevselliğini ve elde edilen bulgularla planlar hakkındaki öğretmen görüşlerinin paralel olup olmadığını değerlendirmek amacıyla, “Öğretmenlere Yönelik Sosyal Geçerlilik Formu” kullanılmıştır. Sosyal Geçerlilik Formu, araştırmanın tamamlanmasından sonra, sınıf öğretmenine uygulanmıştır. (Ek- 4)

Uygulamayı yapan öğretmen özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre düzenlenen öğretim ile ilgili olumlu görüş belirtmiştir. Öğrencinin yapabildiklerinin dönem başında belirlenmesinin ve öğretmene verilmesinin öğretimi planlamayı kolaylaştıracağını, yapabildiğine göre düzenlenen öğretimde öğrencilerin daha katılımcı olduklarını belirtmiştir.

“Bu çalışmanın sonunda öğrencinizde gördüğünüz değişiklikleri açıklayabilir misiniz?” sorusuna ise öğretmen öğrencinin öz güveninin arttığını, derse katılımının arttığını, dersi daha dikkatli dinlediğini, ders sırasında başka şeylerle ilgilenmediğini söyledi. “Bu çalışmanın sonunda kendinizde gördüğünüz değişiklikler nelerdir?” sorusuna ise sınıftaki diğer öğrencilerle birlikte bireysel çalışacağı öğrencisine vakit ayırabileceğinin, kendisini daha verimli hissettiğini, öğrencisiyle ilgili beklentilerinin arttığını, daha önce böyle bir eğitim planıyla ilgili hiç çalışma yapmadığını ve bu yolla yapılan öğretim ile öğrencisinin neler yapabileceğinin farkına vardığını, daha önce öğrencisi ile ilgili yapılacak çalışmalarda isteksizken şimdi istekli olduğunu söyledi.. Özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre hazırlanan planlarla öğretimde hoşlarına giden taraflar sorulduğunda, özel eğitim danışmanı tarafından hazırlanan planların kullanışlı olduğunu, planların bu şekilde hazırlanarak kendisine verilmesinin çok iyi olacağını, işini kolaylaştırdığını öğrencisinin neler yaptığını nasıl öğrendiğini görmenin hoşuna gittiğini söyledi. Yapabildiğine göre hazırlanan planlarla öğretimde hoşlarına gitmeyen taraflar sorulduğunda, öğretmen hoşuna gitmeyen taraf olmadığını söyledi. Bu amacı değerlendirmek için önce öğretim planları ile yapılan öğretimin, öğrencinin amaç gerçekleştirmesine yol açıp açmadığı ile ilgili bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

BÖLÜM 5

ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde sırası ile araştırmanın özetine, yargıya ve önerilere yer verilmektedir.

5.1 ÖZET

Günümüzde özel eğitim alanında belki de en sık kullanılan kavramlardan biri kaynaştırmadır. Ülkemizde, zihinsel yetersizliği olan öğrenciler genel eğitim sınıfına, özel eğitim sınıflarına ve ayrı eğitim sınıflarına yerleştirilmektedir. Kaynaştırma özel gereksinimli öğrencilerin gerekli özel eğitim ve destek hizmeti sağlanarak, tam ya da yarı zamanlı olarak kendisi için en az kısıtlayıcı eğitim ortamı olan normal eğitim ortamında eğitim görmesidir (Kırcaali-İftar, 1992).

Kaynaştırmada önemli olan özel eğitim ve destek hizmetlerin sağlanmasıdır. Bu hizmetler sağlanmadığında düzenlemeye birlikte eğitim denilmektedir Birlikte eğitim düzenlemesi yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin eğitsel performansı, eğitsel gereksinimleri belirlenmeden, hiçbir eğitsel tedbir alınmadan yerleştirildiği ve normal olarak nitelendirilen öğrencilerle birlikte eğitildiği eğitim ortamıdır(Timuçin, 2008).

Kaynaştırma düzenlemeleri danışman destekli genel eğitim sınıfı, yardımcı öğretmen destekli genel eğitim sınıfı, gezici öğretmen destekli genel eğitim sınıfı, kaynak oda destekli genel eğitim sınıfı ve genel eğitim sınıfına yarı zamanlı katılımlı özel eğitim sınıfı düzenlemesi şeklinde sıralanmaktadır (Timuçin, 2008).

Kaynaştırma düzenlemelerinden biri olan danışman destekli genel eğitim sınıfı düzenlemesi olan “özel eğitim danışmanlığı”, genel eğitim sınıfına yerleştirilen yetersizliği olan öğrencinin sınıf öğretmenine, bu öğrencinin öğrenme ve davranış problemlerinin çözümüne ilişkin olarak özel eğitim hizmetlerinin verildiği bir düzenlemedir. Özel eğitim danışmanlığı, yetersizliği olan öğrencinin öğrenme ve

davranış problemlerinin çözümünü, sınıf öğretmenin kendisinin gerçekleştirebilmesini sağlar. Böylece sınıf öğretmenin bilgi becerisinin gelişmesine yol açtığı gibi, öğretmenin yeni edindiği bu becerilerden diğer bağlamlarda yararlanma olasılığını da artırır (Kırcaali-İftar ve Uysal, 1999). Özel eğitim danışmanlığı, akademik ya da davranışsal problemler sergileyen öğrencinin, bu davranışları sergilediği sınıf ortamından çıkarılmadan, sınıf öğretmeni tarafından öğrenci davranışlarının kontrol edilmesini sağlayan bir düzenlemedir (Timuçin, 2008).

Özel eğitim danışmanlığının tercih edilmesine temel olan pek çok varsayım vardır. Bu varsayımların ilki, genel eğitim sınıf öğretmenlerinin kendilerine gereken destek sağlandığında, sınıflarındaki yetersizliği olan öğrencilerin eğitsel gereksinimleri doğrultusunda etkili bir eğitim sunabilecekleridir. İkincisi, danışmanlık yoluyla daha fazla öğrenciye hizmet ulaştırılabileceği ve üçüncüsü, danışmanlık yoluyla henüz tanı almamış, ancak akademik ya da davranışsal problemleri olan öğrencilerin gereksiz yere psikometrik değerlendirmeden geçirilmesinin engellenebileceği ve etiketlenmenin azalacağıdır (Kırcaali-İftar ve Batu, 2006).

Bu çalışmada, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin amaçları gerçekleştirmesine olan etkisi araştırılacaktır.

Araştırmanın deseni tek denekli deneysel desenlerden Davranışlar Arası Çoklu Yoklama Modeli yapılacaktır.

Araştırmanın deneği, 2008-2009 öğretim yılında Satuk Buğra İlköğretim Okulu üçüncü sınıflarına devam eden bir öğrenci oluşturmaktadır. Aynı okulun farklı bir üçüncü sınıf şubesine devam eden bir öğrenci ise yedek denek olarak belirlenmiştir.

Araştırma verilerinin toplanabilmesi, öğrencinin Türkçe dersinde “Noktalama İşaretleri”, hayat bilgisi dersinde “Atatürk’ün Hayatı” ve matematik dersinde “Saat Okuma” ile ilgili başlama düzeylerinin belirlenebilmesi için “Noktalama İşaretleri”, “Atatürk’ün Hayatı” ve “Saat Okuma” ölçü araçları geliştirilmiş ve kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular şu şekildedir.

Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla Türkçe dersinde yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretim, öğrencinin Türkçe disiplin alanında amaçları gerçekleştirmelerine yol açmıştır.

Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla Hayat Bilgisi dersinde yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretim, öğrencinin Hayat Bilgisi disiplin alanında amaçları gerçekleştirmelerine yol açmıştır.

Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla Matematik dersinde yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretim, öğrencinin Matematik disiplin alanında amaçları gerçekleştirmelerine yol açmıştır.

Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretim, öğrencinin akademik alanlarda amaçları gerçekleştirmesinde etkilidir.

Birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencinin özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretimin, akademik alanlarda öğrencinin kazandığı amaçları farklı ortam ve kişiye genellemesinde etkili olduğu izlenimi edinilmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmen özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiği dikkate alınarak düzenlenen öğretimin kullanılabilirliği hakkında olumlu görüş bildirmişlerdir.

5.2. YARGI

Araştırma bulgularına göre özel eğitim danışmanlığıyla öğrencilerin yapabildiklerine göre düzenlenen öğretim, öğrencinin akademik alanlarla ilgili amaçları gerçekleştirmesine yol açmıştır. Özel eğitim danışmanlığıyla akademik alanlarda yapabildikleri dikkate alınarak yapılan öğretimin öğrencinin amaçları gerçekleştirmesinde etkili olduğunu göstermiştir. Sonuçlar yorumlanırken öğretim oturumlarının tek oturumla sınırlı olması ve öğrencinin davranış probleminin olmaması göz önünde bulundurulmalıdır.

Şimşek (2009), Timuçin (2000), Smith ve Simpson (1989), Maher (1983) yaptıkları çalışmalarda, öğrencilerin yapabildiklerine göre hazırlanan öğretim planlarıyla yapılan öğretimin akademik alanlarda öğrencilerin amaçları gerçekleştirmelerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmanın sonuçları, birlikte eğitim ortamına yerleştirilmiş zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin akademik amaçları gerçekleştirmesinde etkili olduğunu göstermekte, ülkemizde ve yurt dışında yapılan çalışmaların sonuçlarını desteklemekte ve paralellik göstermektedir.

Bu araştırma birlikte eğitim ortamında bulunan zihinsel yetersizliği olan öğrencinin, özel eğitim danışmanının hazırladığı yapabildiklerine dayalı öğretim planı ile normal akranlarıyla beraber gerekli program uyarlamaları yapılarak 1. ve 2. sınıfta gerçekleştiremediği amaçları gerçekleştirdiğini ortaya koymuştur. Bu durum özel eğitim danışmanlığının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Zira özel eğitim danışmanı kaba değerlendirme araçlarıyla öğrencinin yapabildiklerini ve gereksinimlerini belirledikten sonra öğrenciyi sınıf içinde normal akranlarıyla beraber derse katılımını sağlayacak bir öğretim programı hazırlamıştır. Öğrenci yapabildikleri göz önüne alınarak zaman zaman normal akranlarıyla beraber de derse katılmıştır. Yani zihinsel yetersizliği olan öğrencilere özel eğitim danışmanlığı yapabildikleri ve gereksinimleri belirlenerek bu gereksinimlere ve yapabildiklerine göre öğretimlerin düzenlenmesi onların gelişim ve disiplin alanlarında ilerlemelerini sağlayabilir

Buradan çıkan sonuç ise özel eğitim danışmanlığının ve yapabildiklerine dayalı hazırlanan öğretim planlarının gerekliliğidir. Öğretmenin görüşüyle de desteklenmiştir. Öğrenci bu sayede gelişim ve disiplin alanlarında ilerleyebilecektir.

Ayrıca araştırmada çıkan sonuçlardan biri de öğretmenlerin özel eğitim danışmanlığına sıcak bakması ve yetersizliği olan öğrencilere karşı tutumlarının değişmesidir.

5.3 ÖNERİLER

Bu bölümde eğitime, uygulamaya ve ileri araştırmalara yönelik olarak öneriler verilmiştir.

5.3.1 Eğitim ve Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Sınıf öğretmenliği bölümü derslerine birlikte eğitim ortamında öğrenim gören zihinsel yetersizliği olan öğrenciler düşünülerek BEP hazırlama vb. dersler konabilir.
- Okullarda Özel Eğitim Danışmanlığı servisleri açılarak sadece zihinsel yetersizliği olan öğrencilere değil, düşük akademik performans gösteren ve risk altındaki çocuklar için öğretmenlere danışmanlık yapılarak çok sayıda etiketleme engellenebilir.
- Öğretim yılı başında öğrencilerin yapabildikleri belirlenerek öğretim amaçları öğretmene verilebilir.
- Öğretim yılı içerisinde okullarda bulunacak özel eğitim danışmanları, kaynaştırma uygulamalarına devam eden öğrenciler için gereksinimlerine göre uyarlanmış öğretim planları ve etkinlikleri hazırlayarak öğretmene verebilir.

5.3.2 İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Özel eğitim danışmanlığının, sınıfta kural kazandırmadaki etkisine
- Özel eğitim danışmanlığının öğrencide problem davranışların azaltmasına yol açıp açmadığı
- Matematik ve Hayat bilgisi ve Türkçe derslerinden başka derslerde de öğrencilerin yapabildikleri dikkate alınarak hazırlanan öğretim planının öğrencilerin amaçları gerçekleştirmesine yol açıp açmadığı;

- Öğretmenlerin öğrencilerin yapabilme düzeyini belirlemeye dönük öğretmen tarafından yapıldığına göre hazırlanan öğretim planı ile hazır verilen öğretim planlarından hangisinin daha etkili olduğu;
- Farklı öğretim yöntemleri ile yapıldığına göre hazırlanan öğretim planlarının farklılaşan etkililiği araştırılabilir.
- Özel eğitim danışmanlığının öğretmenlerin zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik olumsuz tutumlarının değişmesine etkisi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Batu, S. (2000) "**Kaynaştırma, destek hizmetler ve kaynaştırmaya hazırlık etkinlikleri.**" (Inclusion, support services and preparatory activities for inclusion), *Özel Eğitim Dergisi*, 2(4), 35–47
- Bricker, Bailey, Slentz (1990) "Reliability, Validity and Utility of the Evaluation and Programming System for Infants and Young Children (IEP-I)" **Journal of Early Intervention**. 14,S: 147-158
- Kırcaali-İ, G. (1992) **Teacher And Student Characteristics Which Influence Teacher Preferences For Resource And Consultation Approaches.** Eskişehir; Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Kırcaali-İ,G. Ve Batu. S. (2006) **Kaynaştırma.** (Birinci Baskı) Ankara: Kök Yayıncılık
- Kırcaali-İftar, G. ve Uysal, A. (1999) "**Zihin özürlü öğrencilere özel eğitim danışmanlığı aracılığıyla uygulanan resimli fişlerle okuma yazma öğretiminin etkililiğı.**" *Özel Eğitim Dergisi*. Cilt 2 (3) 3-13.
- Kırcaali-İftar, G., Tekin, E. (1997). **Tek Denekli Araştırma Yöntemleri.** Ankara. Türk Psikologlar Derneğı
- Maher, C. (1983) "**Developing AND Implementation of Effective Individualized Education Programs: Evaluation of Two Team Approaches.**" *Journal of Scholl Psyclogy*, 21 143-152

Özyürek, M. (1990) Özel Eğitimde Normalleştirilmenin Doğruları. **Eğitim Bilimleri 1. Ulusal Kongresi**. Bildiriler IV. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.

..... (2004). **Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı: Temelleri ve Geliştirilmesi**. Ankara: Kök Yayıncılık

Resmi Gazete (2006). **Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği**, Sayı:26184

Smith, S. Simpson, R. (1989) “An Analysis of Individualized Education Programs (IEPs) For Students with behavioral disorders”. **Behavioral Disorders**, 14, S:107-116

Sucuoğlu , B ve Kargın, T. (2006) **İlköğretimde Kaynaştırma Uygulamaları: Yaklaşımlar, Yönetmeler, Teknikler**. Ankara: Morpa Kültür Yayınları

Şafak, P. (2005). **Birlikte Eğitim Ortamındaki Görme Yetersizliğinden Etkilenmiş Çocuklara Gezici Öğretmenlik Düzenlemesiyle Verilen Destek Hizmetin Etkililiği**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Şimşek, M.Ö. (2009) **Zihinsel Engelli Öğrencilerin Yapabildiklerine ve Geleneksel Yönteme Göre Hazırlanan Öğretim Planları İle Öğrencilerin Amaçları Gerçekleştirme Düzeyleri** Ankara: Gazi Üniversitesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

Timuçin, U. (2000) **Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencilerin yapabildiklerine Göre Hazırlanarak Sınıf Öğretmenine Verilen Öğretim Planının Ders Amaçlarını Gerçekleştirme Düzeyi.** Ankara: Gazi Üniversitesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Timuçin, U. (2008) **Doğrudan Davranışsal Danışmanlığın Birlikte Eğitim Ortamına Yerleştirilmiş Yetersizliği Olan Öğrencilerin Problem Davranışlarını Azaltmadaki Etkililiği.** Ankara: Gazi Üniversitesi (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Varol, N. (1992) **Zihinsel Engelli Çocuklara Kırmızı, Sarı, Büyük, Daire, Üçgen, Uzun, Bir Tane, İki Tane Ve Kalın Kavramlarını Kazandırmada Açık Anlatım Yöntemiyle Sunulan Bireyselleştirilmiş Kavram Öğretim Materyalinin Etkililiği.** Yayınlanmış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eskişehir.

Varol, N. (1996) **Özel Eğitimde Kaynaştırma Nasıl Olmalıdır?, Down Sendromuna Genel Bakış; Nedenler, Tedavi, Plastik Cerrahi Yaklaşımlar, Özel Eğitimde Kaynaştırma ve Psikolojik Danışmanlık paneli,** Ankara, 1996

EKLER

	Sayfa No
EK-1 ÖĞRENCİLERİN SEÇİLEBİLMESİ İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI	61
EK – 1.1.ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU VE KAYIT ÇİZELGESİ	64
EK – 1.2 3. SINIF KONTROL LİSTELERİ	78
EK – 2 ÖĞRETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI VE ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASI İÇİN GELİŞTİRİLEN ÖLÇÜ ARAÇLARI	90
EK - 2.1 NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖLÇÜ ARACI	92
EK- 2.2. ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖLÇÜ ARACI	102
EK 2.3 SAAT OKUMA ÖLÇÜ ARACI	109
EK- 3 ÖĞRETİM PLANLARI	113
EK –3.1. ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI	114
EK – 3.1.1 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ	119
EK-3.1.1.1 ÜNLEM OLANI BULMA ETKİNLİĞİ	120
EK-3.1.1.2 ÜNLEM OLMAYANI BULMA ETKİNLİĞİ	122
EK-3.1.1.3 ÜNLEM GEREKTİREN CÜMLELER (SINIF İÇİN)	124
EK-3.1.1.4 ÜNLEM İŞARETİ TESTİ ETKİNLİĞİ.....	126
EK-3.1.1.5 SORU İŞARETİNİ BULMA ETKİNLİĞİ.....	128
EK-3.1.1.6 SORU İŞARETİ OLMAYANI BULMA ETKİNLİĞİ.....	130
EK-3.1.1.7 SORU İŞARETİNİ BULMA TEST ETKİNLİĞİ.....	132
EK-3.1.1.8 SORU İŞARETİ GEREKTİREN CÜMLELER (SINIF İÇİN).....	134
EK-3.1.1.9 PARÇADA GEÇEN ÜNLEMİ BULMA ETKİNLİĞİ.....	136
EK-3.1.1.10 PARÇADA GEÇEN SORU İŞARETİNİ BULMA ETKİNLİĞİ.....	138
EK – 3.2 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖĞRETİM PLANI	141
EK – 3.2.1 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ.....	145

EK-3.2.1.1 ATATÜRK İLE İLGİLİ ETKİNLİK (SINIF İÇİN).....	146
EK-3.2.1.2 ALİ RIZA BEY	149
EK-3.2.1.3 ALİ RIZA BEY'İN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ.....	151
EK-3.2.1.4 ZÜBEYDE HANIM	153
EK-3.2.1.5 ZÜBEYDE HANIM'IN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ.....	155
EK-3.2.1.6 ZÜBEYDE HANIM ALİ RIZA BEY	157
EK-3.2.1.7 ATATÜRK İLE İLGİLİ ETKİNLİK (SINIF İÇİN).....	159
EK-3.2.1.8 MAKBULE ATATÜRK'ÜN KARDEŞİ MAKBULE	162
EK-3.2.1.9 MAKBULE'NİN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ	163
EK-3.2.1.10 ALİ RIZA BEY, ZÜBEYDE HANIM VE MAKBULE	165
EK-3.2.1.11 ANNE BABA KARDEŞ ADINI BULMA ETKİNLİĞİ	167
EK-3.2.1.12 ATATÜRK'ÜN DOĞUM YILI ETKİNLİĞİ.....	169
EK-3.2.1.13 ATATÜRK İLE İLGİLİ BULMACA (SINIF İÇİN)	171
EK-3.2.1.14 AKROSTİŞ.....	174
EK – 3.3 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN SAAT OKUMA I ÖĞRETİM PLANI	177
EK – 3.3.1 ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE HAZIRLANAN SAAT OKUMA ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ.....	180
EK-3.3.1.1 AKREBİ BOYAMA ETKİNLİĞİ	181
EK-3.3.1.2 YELKOVANI BOYAMA ETKİNLİĞİ	
EK-3.3.1.3 SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ (SINIF İÇİN).....	185
EK-3.3.1.4 TAM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ.....	187
EK-3.3.1.5 TAM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ.....	189
EK-3.3.1.6 SAAT 10 U GÖSTEREN SAATİ BULMA ETKİNLİĞİ.....	191
EK-3.3.1.7 SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ	193
EK-3.3.1.8 YARIM SAATİ OKUMA ETKİNLİĞİ.....	195
EK-3.3.1.9 YARIM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ	197
EK- 4 ÖĞRETMENE YÖNELİK SOSYAL GEÇERLİLİK FORMU	199
EK- 5 GÜVENİLİRLİK FORMU	201

EK-1

ÖĞRENCİLERİN SEÇİLEBİLMESİ İÇİN ÖLÇÜ ARAÇLARI

EK – 1.1

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU VE KAYIT ÇİZELGESİ

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

3. Sınıf

FORMUN AMACI: Bu form öğrencinizin disiplin alanlarında (Türkçe, matematik, hayat bilgisi) yapabildiklerini kabaca belirlemek ve bundan sonra öğrenciye uygulanacak formlara karar vermek ve kontrol listelerini hazırlamak amacıyla düzenlenmiştir.

FORM KULLANMA YÖNERGESİ

1. Formu uygulayacağınız ortamın dikkat dağıtıcı her türlü uyarandan arındırılmış ve öğretmenin kendisini rahat hissedebileceği bir ortam olmasını sağlayınız.
2. Formu uygulamaya başlamadan önce formun amacı ile ilgili bilgiyi öğretmene açık ve anlaşılır biçimde söyleyiniz.
3. Kimlik bilgileri ile ilgili bölümleri soruların altına aldığınız cevapları en açık ve anlaşılır şekilde ifade ederek yazınız.
4. Görüşmede öğretmenin verdiği cevaba göre “sonuç” sütununa işaretleme yapınız. Varsa gerekli açıklamayı açıklama bölümüne yazınız. (İşaretlemede sonuç sütununa yapabildiği basamakla ilgili (+) işareti koyunuz ya da öğrencinin yaptığı ile ilgili söylenileni yazınız).
5. Gerekliğinde öğretmenin, öğrencinin yapabildiğini söylediği konuyla ilgili daha belirgin yanıtlar verebilmesi amacıyla, kayıt formundaki basamakları soru şeklinde sorabilirsiniz.
6. Öğrenci bir disiplin alanındaki alt becerilerle ilgili basamakları gerçekleştiriyorsa, o disiplin alanında başka soru sormadan diğer bir disiplin alanına geçebilirsiniz.
7. Formun bir kaba değerlendirme formu olduğunu unutmadan olabildiğince kısa sürede uygulamaya dikkat ediniz.

A. KİMLİK BİLGİLERİ

Öğrencinin Adı Soyadı :

Doğum Tarihi :

GÖRÜŞME FORMUNUN AMACI: Bu form okul dönemindeki çocuğun, Matematik, hayat bilgisi ve Türkçe disiplin alanlarında daha sonra yapılacak olan değerlendirmeler için çocuğun bildiklerini ve gereksinimlerini kabaca ortaya çıkarmaktır.

1. Öğrencinin sevmediği ortamlar, kişiler, nesneler, yiyecekler-içecekler ve etkinlikler nelerdir?

TÜRKÇE

Öğrencinizin Türkçe dersi ile ilgili olarak yapabildikleri hakkında neler söylersiniz?

OKUMA

1.	Öğrencinizin okuması ile ilgili neler söylersiniz?	Sonuç	Açıklama
	Heceleyerek okur		
	Kelime okur		
	Metin okur		

OKUDUĞUNU ANLAMA

1.	Öğrencinizin okuduğunu anlamayla ilgili neler söylersiniz?		Sonuç	Açıklama
		Metin ile ilgili kim sorusuna cevap verir		
		Metin ile ilgili nerede sorusuna cevap verir		
		Metin ile ilgili ne zaman sorusuna cevap verir		
		Metin ile ilgili niçin sorusuna cevap verir		
		Metin okunduktan sonra özetleme yapar.		
		Metin okunduktan sonra ana fikri söyler.		

DİNLEDİĞİNİ ANLAMA

1.	Öğrencinizin dinlediğini anlamasıyla ilgili neler söylersiniz?		Sonuç	Açıklama
		Dinlediği olayı anlatır.		
		Dinlediğini özetler		
		Dinlediğinin ana fikrini söyler		

DİNLEME

1.	Öğrencinizin dinlemesi ilgili neler söylersiniz?.	Sonuç	Açıklama
	Öğretmenine bakarak dinler		
	Arkadaşlarını dinler		
	Konuşanın sözünü kesmeden dinler		

KONUŞMA

1.	Öğrencinizin konuşmasıyla ilgili neler söylersiniz?	Sonuç	Açıklama
	Kendi isteklerini konuşarak anlatır		
	Duygularını konuşarak anlatır		
	Gün boyu yaptıkları ile ilgili konuşma yapar		
	Kelime tekrarı yapmadan konuşur		
	Kelimeleri doğru telaffuz eder		
	Akıcı konuşur		

YAZMA

1.	Öğrencinizin yazmasıyla ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Bakarak yazar		
	Söylenenleri yazar		
	Yazılarında kelime tekrarı yapmadan yazar		
	Gün boyu yaptıkları ile ilgili yazı yazar		
	Kelimeler arasında boşluk bırakır		
	Anı yazar		
	Hikâye yazar		
	Mektup yazar		

DİLBİLGİSİ

1.	Öğrencinizin dilbilgisi ile ilgili neler söylersiniz?.	SONUÇ	Açıklama
	Virgülü uygun yerlerde kullanır		
	Noktayı uygun yerlerde kullanır		
	Soru işaretini uygun yerlerde kullanır		
	Ünlem işaretini uygun yerlerde kullanır		
	-lı, -lık, -sız eklerini uygun yerlerde kullanır		
	Eş anlamlı kelimeleri bulup eşleştirir		
	İsimden önce gelen altı çizili kelimenin isim ile ilgili neyi belirttiğini söyler		

MATEMATİK

Öğrencinizin Matematik dersi ile ilgili olarak yapabildikleri hakkında neler söylersiniz?

SAYMA

1.	Öğrencinizin sayması ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	100 den geriye birerli sayar		
	10 dan geriye birerli sayar		
	1'er 1 'er 5'e kadar sayar		
	1'er 1 'er 10'a kadar sayar		
	1'er 1 'er 100'e kadar sayar		
	Verilen bir sayıdan başlayarak sayar		
	100 içinde 2'şer 2'şer sayar		
	100 içinde 3'er 3'er sayar		
	100 içinde 4'er 4'er sayar		
	100 içinde 5'er 5'er sayar		

DOĞAL SAYILAR

1.	Öğrencinizin Doğal Sayılarda bildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Rakamları okur		
	Rakamları yazar		
	Bir basamaklı doğal sayıları okur		
	Bir basamaklı doğal sayıları yazar		
	İki basamaklı doğal sayıları okur		
	İki basamaklı doğal sayıları yazar		
	Üç basamaklı doğal sayıları okur		
	Üç basamaklı doğal sayıları yazar		
	Tek sayıları gösterir		
	Çift sayıları gösterir		

DÖRT İŞLEM

Öğrencinizin Dört işlemde yapabildikleri ile ilgili neler söylersiniz?

TOPLAMA İŞLEMİ

1.	Öğrencinizin Toplama İşleminde bildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Bir basamaklı doğal sayı ile bir basamaklı doğal sayıyı toplar		
	İki basamaklı doğal sayı ile iki basamaklı doğal sayıyı edesiz toplar		
	İki basamaklı doğal sayı ile iki basamaklı doğal sayıyı eldeli toplar		
	Üç basamaklı doğal sayı ile üç basamaklı doğal sayıyı edesiz toplar		
	Üç basamaklı doğal sayı ile üç basamaklı doğal sayıyı eldeli toplar		
	Eldeli toplama işlemini gerektiren problemi çözer		
	Eldesiz toplama işlemini gerektiren problemi çözer		

ÇIKARMA İŞLEMİ

1.	Öğrencinizin Çıkarma İşleminde bildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Bir basamaklı doğal sayıdan ile bir basamaklı doğal sayıyı çıkarır		
	İki basamaklı doğal sayıdan bir basamaklı doğal sayıyı onluk bozmadan çıkarır		
	İki basamaklı doğal sayıdan bir basamaklı doğal sayıyı onluk bozarak çıkarır		
	İki basamaklı doğal sayıdan iki basamaklı doğal sayıyı onluk bozmadan çıkarır		
	Üç basamaklı doğal sayıdan iki basamaklı doğal sayıyı onluk bozarak çıkarır		
	Üç basamaklı doğal sayıdan iki basamaklı doğal sayıyı onluk bozmadan çıkarır		
	Onluk bozmadan çıkarma işlemi gerektiren bir problemi çözer		
	Onluk bozarak çıkarma işlemi gerektiren bir problemi çözer		

ÇARPMA İŞLEMİ

1.	Öğrencinizin Çarpma İşleminde bildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Bir basamaklı doğal sayıdan ile bir basamaklı doğal sayıyı çarpar		
	İki basamaklı doğal sayıdan bir basamaklı doğal sayıyı eldesiz çarpar		
	İki basamaklı doğal sayıdan bir basamaklı doğal sayıyı eldeli çarpar		

BÖLME İŞLEMİ

1.	Öğrencinizin Bölme İşleminde yapabildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Bir basamaklı doğal sayıyı ile bir basamaklı doğal sayıya kalansız böler		
	İki basamaklı doğal sayıyı bir basamaklı doğal sayıya kalansız böler		
	İki basamaklı doğal sayıyı bir basamaklı doğal sayıya kalanlı böler		
	Kalansız bölme işlemi gerektiren bir problemi çözer		

PARA

1.	Öğrencinizin para hakkında bildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Gösterilen paranın değerini YTL ve Ykr şeklinde söyler		
	Belirtilen para ile değerleri verilen nesneler arasında hangilerini alabileceğini söyler		

ZAMAN ÖLÇÜLERİ

1.	Öğrencinizin zaman ölçülerinde yapabildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Kendine gösterilen saatleri tam saat olarak söyler		
	Kendine gösterilen saati yarım saat olarak söyler		
	Kendine gösterilen saati çeyrek saat olarak söyler		
	Okunuşu söylenen saati çizerek gösterir		

UZUNLUK ÖLÇÜLERİ

1.	Öğrencinizin uzunluk ölçülerinde yapabildikleri ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Uzunluk ölçüsü biriminin metre olduğunu söyler		
	Gösterilen bir uzunluğu cm Çinsinden tahmin eder.		
	Cm cinsinden verilen bir uzunluğu cetvelle defterine çizer		

KESİRLER

1.	Öğrencinizin kesirler hakkında bildikleri ile ilgili neler söylersiniz?		SONUÇ	Açıklama
		Yazılı olarak verilen bir basit kesrin okunuşunu söyler		
		Verilen şeklin, belirtilen kesrin birimi kadarını boyar		
		Kesrin boyalı ve bütün kısımlarına bakarak kesri basit kesir cinsinden yazar		

HAYAT BİLGİSİ

Öğrencinizin Hayat Bilgisi dersinden yapabildikleri hakkında neler söylersiniz?

1. TEMA OKUL HEYECANI

1.	Okulda kendini ifade etmesi ve yapması gerekenlerle ilgili bildikleri hakkında neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Ünite ile ilgili soru sorar		
	İsteklerini “lütfen”, “rica ederim” vb... kelimeler kullanarak anlatır		
	Arkadaşları ile kendisinin benzerlik ve farklılıklarını söyler		
	Okul eşyalarını koruması için yapması gerekenleri söyler		
	Üzüldüğünde arkadaşına bunun sebeplerini açılar		
	Atatürk’ün eğitim hayatını anlatır		

2. TEMA BENİM EŞSİZ YUVAM

1.	Eviyle ve aile üyeleri ile ilgili kendini ifade etmesi hakkında neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Evine nasıl gideceğini söyler		
	Evinin krokisini çizer		
	Adresini söyler		
	Evi olmadığında neler hissedeceğini söyler		
	Kendi ailesi ile arkadaşlarının ailesini karşılaştırıp farklılık ve benzerlikleri söyler		

3. TEMA DÜN, BUGÜN ve YARIN

1.	Kendisi, çevresi ve yakınlarındaki değişikliklerin farkında olması ile ilgili neler söylersiniz?	SONUÇ	Açıklama
	Bir önceki yıl ile şimdi yapabildiklerinin farklılık ve benzerliklerini söyler		
	Anne ve babasının eski fotoğraflarına bakarak şimdi ile karşılaştırıp farklılık ve benzerlikleri söyler		
	Eskiden oynana oyunları söyler		
	Atatürk'ün getirdiği yenilikleri ve bunların bize sağladığı yararları söyler		
	Atatürk'ün hayatı ile ilgili bildiklerini söyler		

EK – 1.2

3.SINIF KONTROL LİSTESİ

3. SINIF KONTROL LİSTELERİ

FORMUN AMACI: Bu form öğrencinin disiplin alanlarında(Türkçe, matematik, hayat bilgisi) yapabildiklerini ve buradan hareketle gereksinimlerini ortaya çıkararak bundan yapılacak ayrıntılı değerlendirmeye nereden başlanacağına karar vermek amacıyla hazırlanmıştır.

FORM KULLANMA YÖNERGESİ:

- Formu uygulamaya başlamadan önce öğrenciye yapılacak çalışmanın ne olduğu ve çalışma boyunca uyması gereken kuralların ne olduğu hakkında bilgi veriniz.
- Formu uygulayacağınız ortamın her türlü dikkat dağıtıcı uyarandan arındırılmış olmasına dikkat ediniz.
- Formu birebir çalışma formatında uygulayınız.
- Formu uygulamaya başlamadan önce öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarının giderilmiş olduğundan emin olunuz.
- Formu uygulamadan önce bir kere dikkatlice okuyunuz.
- Her alanla ilgili olan kısmı uygulamaya başlamadan önce başta yer alan açıklama kısmını okuyunuz.
- Formu uygulamaya başlamadan önce uygulamada ihtiyaç duyacağınız araç gereç ve çalışma kâğıtlarının çalışma ortamında rahatça kullanabileceğiniz bir pozisyonda yer aldığından emin olunuz.
- Formun bir kaba değerlendirme aracı olduğunu göz önünde bulundurarak olabildiğince kısa sürede uygulamaya özen gösteriniz.
- Her alanla alakalı kısmı uygularken yapacağınız işaretlemeleri ‘0–1–2–3–4’ değerleriyle ayrılmış sütuna yaparken değerlerin ifadelerinin;
 - **0:** Beceri ya da işin (bildirimin) herhangi bir ortamda hiçbir bölümünü yapamaz.
 - **1:** Beceri ya da işi (bildirimi) nadiren, çok az bölümünü, çok fazla yada yardımla yapar.
 - **2:** Beceri ya da işi (bildirimi) kararlı olmayan bir şekilde arada

sırada oldukça fazla ipucu yada yardımla yapar.

- **3:** Beceri ya da işi (bildirimi) sıkça ve çok az işaret edildiğinde ipucu ya da yardımla yapar.
- **4:** Beceri ya da işi (bildirimi) tam kararlı doğru kendiliğinden ipucu ya da yardım gerekmeden uygun olarak yapar.

Olduğunu göz önünde bulundurarak işaretleme yapınız.

- Eklemek istediğiniz bilgileri her alanda yer alan açıklama sütunlarına anlaşılır biçimde yazınız.

KİMLİK BİLGİLERİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Doğum Tarihi :

Amacı:

Öğrencilerin Matematik, Türkçe, Hayat Bilgisi disiplin alanlarında neleri yapabildiğini ve nelere gereksinimi olduğunu belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kontrol Listesi Uygulama Ortamı:

Ölçü aracı uygulanırken uygulayıcı ve öğrenci masada karşılıklı otururlar. Çalışma ortamında öğrencinin dikkatini dağıtacak başka bir kişi ve nesne bulundurulmaz. Ölçme sırasında kullanılacak araçlar uygulamacının yanında masadan biraz daha alçak bir yerde durur. Kayıt Çizelgesi öğrencinin dikkatini çekmeyecek bir şekilde masanın bir kenarında durur.

Kontrol Listesi Uygulama Süreci:

- Kontrol Listesi uygulamaya başlanmadan önce, öğrenciye şimdi kendisiyle bir çalışma yapılacağı ve bu çalışma sırasında uyulması istenen bazı kurallar olduğu bu kuralların sandalyende sessizce arkan yaslı, kolları bağlı bir şekilde oturması ve soru sorulduktan sonra cevap vermesi istendiği söylenir.
- Kurallar açıklandıktan sonra tüm bu kurallara uyarsa çalışmanın sonunda öğrenci için etkili olduğu bilinen bir pekiştireci kazanacağı söylenir.
- Çalışma sonunda öğrencinin uyduğu kurallar ve olumlu davranışları söylenerek pekiştireci verilir.

Kayıt Etme:

Öğrencinin verdiği tepkiler Kayıt Çizelgesinde ‘0–1–2–3–4’ değerleriyle ayrılmış değer sütunlarından uygun olanına ‘+’ işareti koyarak kaydedilecektir.

MATEMATİK

Yönerge: Öğrenciye soruları sormaya 3. sorudan başlayınız. Eğer öğrenci verilen sayıdan başlayarak sayamazsa 1. ve 2. soruyu sorunuz. Öğrenci verilen sayıdan başlayarak sayarsa 2’şer saymaya geçiniz. Öğrenci 2’şer sayarsa ölçü aracını uygulamaya devam ediniz. Doğru cevaplayamazsa 5’er ve 10’ar saymasını isteyiniz. Öğrenci doğru sayarsa bir sonraki basamağa geçiniz.

1. Bölüm

Bildirimler	Sorular	Kayıt Çizelgesi					Açıklama
		0	1	2	3	4	
10’a kadar birerli ritmik sayar	1’den 10’a kadar say.						
100’e kadar birerli ritmik sayar	1’den 100’e kadar say.						
10’dan geriye sayar	10 ‘dan geriye say.						
Verilen sayıdan başlayarak sayar	 ‘dan başlayarak 20’ye kadar say.						
2’şerli, 3’erli, 5’erli ritmik sayar	2’şer 2’şer say 3’er 3’er say 5’er 5’er say						
1–10 arasındaki sayı sembollerini okur.	5 2 6 8 9 10 (kağıttaki sayıları oku).						
1, 2, 3 basamaklı söylenen sayıyı yazar	12- 4 -543 sayılarını yaz.						
tek sayıları gösterir	7–23-2-78-31-35 sayıları arasından tek sayıları işaretle						
Çift sayıları gösterir	34-53-2-78-51 sayıları arasından çift olanları işaretle						

2. Bölüm

Bildirimler	Sorular	Kayıt Çizelgesi					Açıklama
		0	1	2	3	4	
Tek basamaklı sayıyla tek basamaklı sayıyı yan yana toplar.	Kağıttaki toplama işlemlerini yap $2 + 6 =$ $4 + 3 =$ $1 + 5 =$						
Tek basamaklı sayıyla tek basamaklı sayıyı alt alta toplar	$\begin{array}{r} 4 \quad 7 \\ + 5 \quad 1 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 3 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$						
Üç basamaklı sayılarla iki basamaklı sayıları eldesiz şekilde toplar.	$\begin{array}{r} 125 \\ 234 \\ + 11 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 675 \\ 24 \\ + \quad \quad \quad \hline \end{array}$						

İki basamaklı sayıyla iki basamaklı sayıyı elde gerektirecek şekilde toplar.	$\begin{array}{r} 26 \quad 54 \quad 38 \\ 67 \quad 36 \quad 24 \\ + \quad + \quad + \\ \hline \end{array}$						
Basit sözel problemleri çözer	Kağıttaki problemi çöz -Elimde 24 fındık var. 12tane daha alırsam kaç fındığım olur? -Ağaçtan 32 elma topladım 18 tane de ben eklersem kaç elmam olur?						
. Tek basamaklı sayıdan tek basamaklı sayıyı çıkartır	$\begin{array}{r} 5 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$						
İki basamaklı sayıdan tek basamaklı sayıyı onluk bozmadan çıkartır.	$\begin{array}{r} 18 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$						
İki basamaklı sayıdan iki basamaklı sayıyı onluk bozmadan çıkartır.	$\begin{array}{r} 86 \\ - 44 \\ \hline \end{array}$						
İki basamaklı sayı ile tek basamaklı sayıyı çarpır	12x2						
İki basamaklı sayıyı tek basamaklı sayıya kalansız böler	24/2						

Tam saatleri okur	4:00 5:00						
Yarım saatleri okur.	6:30 2:30						
Çeyrek saatleri okur.	7:15 3:45						
Tüm saatleri okur.	5:40 8:10						
Nesnelerin uzunluklarının metreyle ölçüldüğünü söyler.	Öğrenciye “metre ne işe yarar?” denir.						
Cetvelle ölçüm yapar.	Öğrenciye cetvel verilir. Hazır bulunan bir kağıdın bir kenarı gösterilerek “ kağıdın bu kenarını cetvelle ölç.” denir.						
Cetvelle çizim yapar	Kâğıda 3 cm’lik çizgi çiz						
Kesrin okunuşunu söyler	4/5						
Kesri şekille ifade eder.	(3/6) kâğıttaki kesrin şeklini çiz.						
Gösterilen parayı sözlü olarak ifade eder	20 TL, 10 TL 1, 5 kr 50 TL, 10kr(bu kaç lira söyle)						
Belirtilen para ile alabileceklerini söyler	5 lira ile neler alabilirsin söyle.						

TÜRKÇE

Yönerge: Türkçe bölümü kontrol listesini uygularken önce bildirimini ardından sorular kısmını okuyup bu kısımda yer alan yönergeyi öğrenciye veriniz. Aldığınız cevapları kayıt çizelgesindeki, değer sütunlarından uygun olanına ‘+’ işareti koyarak işaretleme yapınız. Eklemek istediğiniz herhangi bir bilgi olursa son sütundaki açıklamalar kısmına not ediniz.

Bildirimler	Sorular	Kayıt Çizelgesi					Açıklama
		0	1	2	3	4	
Seviyesine uygun metinleri okur	Kâğıttaki metni oku 3. sınıf Türkçe kitabından bir metin verilir.						
Metin ile ilgili kim sorusuna cevap verir	Okuduğun metinde kimler var söyle						
Metin ile ilgili nerede sorusuna cevap verir	Okuduğun metinde olay nerede olmuş söyle						
Metin ile ilgili ne zaman sorusuna cevap verir	Okuduğun metinde olay ne zaman olmuş söyle						
Metin ile ilgili niçin sorusuna cevap verir	Okuduğun metinde olay niçin olmuş söyle						
Metin okunduktan sonra ana fikri söyler.	Okuduğun metnin ana fikri ne söyle						

Dinlediği olayı anlatır.	Şimdi bana bakarak ve sözümü kesmeden dinle (hikâye okunacak) “Bulut Oyunu”						
Dinlediğinin ana fikrini söyler	Anlattığım hikâyenin ana fikrini söyle						
Kendi isteklerini konuşarak anlatır.	Bana tatilde yapmak istediklerini anlatır mısın?						
Duygularını konuşarak anlatır.	Annen sana kızdığında neler hissettiğini söyle						
Gün boyu yaptıkları ile ilgili konuşma yapar	Bugün sınıfta neler yaptın anlat						
Bakarak yazar	Gösterdiğim paragrafı yaz						
Söylenenleri yazar	Sana söylediklerimi yaz						
Gün boyu yaptıkları ile ilgili yazı yazar	Bugün sınıfta yaptıklarını yaz						
Zıt anlamlı kelimeleri bulup eşleştirir	Kâğıttaki zıt anlamlı kelimeleri eşleştir Siyah beyaz Temiz kirli Çirkin güzel						
Virgülü, noktayı ve soru işareti ve ünlemi uygun yerlerde kullanır	Aşağıdaki cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretlerini						

	koy. Annem babam ve ben gezdik Neden gülüyorsun Dur artık						
-lı, -lık, -sız eklerini uygun yerlerde kullanır	-lı –lık –sız eklerini kelimelerin sonlarına getir. Kitap..., şeker.... , para...						
Eş anlamlı kelimeleri bulup eşleştirir	Kâğıttaki eş anlamlı kelimeleri eşleştir Kırmızı al Yaşlı ihtiyar Mektep okul						
İsimden önce gelen altı çizili kelimenin isim ile ilgili neyi belirttiğini söyler	(Kâğıtta) Altı çizili kelime neyi belirtiyor? <u>Beyaz</u> bulut gökyüzünde görüldü.						

HAYAT BİLGİSİ

Yönerge: Hayat bilgisi bölümü kontrol listesini uygularken önce bildirim ardından sorular kısmını okuyup bu kısımda yer alan yönergeyi öğrenciye veriniz. Aldığınız cevapları kayıt çizelgesindeki, değer sütunlarından uygun olanına ‘+’ işareti koyarak işaretleme yapınız. Eklemek istediğiniz herhangi bir bilgi olursa son sütundaki açıklamalar kısmına not ediniz.

Bildirimler	Sorular	Kayıt Çizelgesi					Açıklama
		0	1	2	3	4	
İsteklerini “lütfen”, “rica ederim” vb... kelimeler kullanarak anlatır	Kalemimi arkadaşından nasıl istersin söyle. Ben senin arkadaşın olayım. Elimdeki kalemi benden iste.						
Arkadaşları ile kendisinin benzerlik ve farklılıklarını söyler	Arkadaşlarıyla benzerlik ve farklılıkların nelerdir söyle						
Okul eşyalarını koruması için yapması gerekenleri söyler	Okul eşyalarını korumak için ne yaparsın söyle						
Üzüldüğünde arkadaşına bunun sebeplerini açıklar	Üzüldüğünde arkadaşına bunu nasıl anlatırsın söyle						
Atatürk’ün eğitim hayatını anlatır	Atatürk’ün eğitim hayatıyla ilgili neler biliyorsun söyle						
Evine nasıl gideceğini söyler	Evine nasıl gidiyorsun söyle						

Evinin krokisini çizer	Kâğıda evinin krokisini çiz						
Adresini söyler	Adresini söyle						
Evi olmadığında neler hissedeceğini söyler	Evin olmasaydı neler hissederdin söyle						
Kendi ailesi ile arkadaşlarının ailesini karşılaştırıp farklılık ve benzerlikleri söyler	Senin ailenle arkadaşının ailesi arasındaki benzerlik ve farklılıklar neler söyle						
Anne ve babasının eski fotoğraflarına bakarak şimdi ile karşılaştırıp farklılık ve benzerlikleri söyler	Anne ve babanın fotoğraflarına bak. Şimdiki halleri ile o zamanki görünüşleri aynı mı söyle.						
Eskiden oynana oyunları söyler	Eskiden hangi oyunlar oynanmış söyle						
Atatürk'ün getirdiği yenilikleri ve bunların bize sağladığı yararları söyler	Atatürk'ün bize getirdiği yenilikler nelerdir söyle						
Atatürk'ün hayatı ile ilgili bildiklerini söyler	Atatürk'ün hayatı ile ilgili neler biliyorsun söyle						

EK – 2**ÖĞRETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI VE ARAŞTIRMA
VERİLERİNİN TOPLANMASI İÇİN GELİŞTİRİLEN ÖLÇÜ ARAÇLARI**

EK - 2.1**NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖLÇÜ ARACI**

NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖLÇÜ ARACI

Kullanma Yönergesi

Ortam:

Uygulayıcı ile öğrenci karşılıklı olarak otururlar. Odada öğrencinin dikkatini dağıtacak başka bir kişi veya nesne bulundurulmaz. Sorular ve kayıt çizelgesi masada bulundurulur.

Ölçeğin Uygulanması:

Ölçek üç başlama düzeyi, bir değerlendirme ve bir genelleme oturumunda uygulanacaktır.

Uygulayıcı bildirimlere ait soruları sırasıyla öğrenciye sorar. Doğru cevap verdiğinde kayıt çizelgesine doğru olarak işaretler. Öğrenci tepki vermezse tekrarlar. 2-3 saniye bekler yine tepki vermezse yanlış kabul edilir ve kayıt çizelgesinde – olarak işaretlenir. Uygulama sırasında öğrencinin verdiği cevaplara tepkisiz kalınır. Diğer bildirimlere ait sorularda bu şekilde sorularak değerlendirme bitirilir.

Kayıt Etme:

İlgili bildirimin karşısına, doğru cevaplar için +, yanlış cevaplar için – işareti konur.

Puanlama:

Ölçekte her bildirimde öğrenciye dört tane soru sorulacaktır. dört sorudan üçünü doğru olarak cevaplarsa o bildirimi gerçekleştiriyor kabul edilir.

Amacı: Bu ölçü aracı, öğrencinin sonuna .-?-! işaretlerini tanıma, bu işaretlerin kullanılacağı cümleleri tanıma ve uygun yerlerde kullanma düzeyini belirlemeye yöneliktir.

NOKTALAMA İŞARETLERİ LÖÇÜ ARACI

BİLDİRİMLER	ÖLÇÜT	SORULAR	B.D1	B.D.2	B.D.3	De..	Gen.
1) Öğrenci noktayı; ünlem, soru işareti arasından “noktayı işaretle “dendiğinde noktayı işaretler.	3/4	1)Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Noktayı işaretle. a) . b) ? c)! d); 2) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Noktayı işaretle. a)?. b). c); d)! 3)Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Noktayı işaretle. a)?. b)!. c). d); 4) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Noktayı işaretle. a);. b). c)!. d)?					
2) Öğrenci ünlemi;nokta, soru		1)Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Ünlemi					

işareti arasından “ünlemi işaretle “dendiğinde ünlemi işaretler.	3/4	işaretle. a) . b) ? c)! d); 2) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Ünlemi işaretle . a)?. b). c); d)! 3)Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Ünlemi işaretle . a)?. b)! c). d); 4) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. ünlemi işaretle . a);. b). c)! d)?					
3) Öğrenci soru işaretini ,nokta, ünlem arasından “soru işaretini işaretle “dendiğinde soru işaretini işaretler.	3/4	1)Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru işaretini işaretle . a) . b) ? c)! d); 2) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru işaretini işaretle. a)?. b). c); d)! 3)Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru					

		işaretini işaretle . a)?. b)! c). d); 4) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru işaretini işaretle . a);. b). c)! d)?					
4)Öğrenci soru bildiren cümleleri, nokta, ünlem işareti kullanmayı gerektiren cümleler arasından”soru bildiren cümleyi işaretler” dendiğinde soru bildiren cümleyi işaretler.	3/4	1)Aşağıdaki cümleleri oku. Soru bildiren cümleyi işaretle. a) Ayşe neden okula gelmedi B) Ayşe okula gelmedi c) Ayşe kaç hemen d)Ayşe okula geç geldi) Aşağıdaki cümleleri oku. 2)Soru bildiren cümleyi işaretle. a)Bahçede oyun oynayalım b) Çok para harcadın mı c) c)Hırsız var d) Sana kırgınım. 3) Aşağıdaki cümleleri oku. Soru bildiren cümleyi işaretle. a)Üf canım sıkıldı b)Herkes bu olaya şaşırdı c)Üzgün olmanın sebebi ne d)Biraz hızlı olmalısın 4) Aşağıdaki cümleleri oku. Soru bildiren					

		cümleyi işaretle. a) Arkadaşım çok ağladı b) tamam sus artık c) Yarın maça gel d) Oyuncağımı kim kırdı					
5) Öğrenci sevinç, korku, öfke bildiren cümleleri, nokta, soru işareti kullanmayı gerektiren cümleler arasından”sevinç, korku, öfke bildiren cümleyi işaretle” dendiğinde sevinç, öfke, korku bildiren cümleyi işaretler.	3/4	1) Aşağıdaki cümleleri oku. Sevinç, korku, öfke bildiren cümleyi işaretle. a) Herkes burada mı? b) Bahçede ağaç var c) Eyvah köprü yıkılıyor d) Parkta oyun oynayalım 2) Aşağıdaki cümleleri oku. Sevinç, korku, öfke bildiren cümleyi işaretle. a) Aaa çocuğu kaçırmışlar b) Sabah nereden geliyordun c) Denizde çok yüzdüm d) Sen bize gelsene 3 Aşağıdaki cümleleri oku. Sevinç, korku, öfke bildiren cümleyi işaretle. a) Deprem oluyor b) Emel mektup yazdı c) Nereden geliyorsun d) Yarın okul kapalı Aşağıdaki cümleleri oku. 4) Sevinç, korku, öfke bildiren cümleyi işaretle a) Tatile ne zaman çıkarız b) oh gözlerime inanamıyorum b) Yaz tatili yaklaşıyor d) Her gün kitap okuyorum					

6) Öğrenci sevinç, korku, öfke ve soru bildirmeyen cümleleri, öfke, sevinç, korku ve soru bildiren cümleler arasında “sevinç, korku, öfke ve soru bildirmeyen cümleyi işaretler” dendiğinde sevinç, öfke, korku ve soru bildirmeyen cümleyi işaretler.	3/4	1) Aşağıdaki cümleleri oku. Öfke, sevinç, korku ve soru bildirmeyen cümleyi işaretle. a)Bugün çok ödev var b)Yaşasın dedem geldi c)Hangi mevsimdeyiz d)Neden çantayı almadın 2) Aşağıdaki cümleleri oku. Öfke, sevinç, korku ve soru bildirmeyen cümleyi işaretle. a)Yüzüne ne oldu b)yangın var c)Neden buraya bakıyor 3) Aşağıdaki cümleleri oku. Öfke, sevinç, korku ve soru bildirmeyen cümleyi işaretle. a) Allah’ım bu bir rüya b)Seneye hangi okuldasin c)Kurallara uymalıyız d)Partiye gelecek misin? 4 Aşağıdaki cümleleri oku. Öfke, sevinç, korku ve soru bildirmeyen cümleyi işaretle. a)Yağmur mu yağıyor b)Kazaya bak c)Gelincik ne renktir d)Hayvanları çok seviyorum					

7)Öğrenci sonuna nokta konmamış cümleyi okuyup” cümleinin sonuna hangi noktalama işareti koymalıdır işaretlerle?” dendiğinde noktayı işaretler.	3/4	1)Aşağıdaki cümleyi oku. Cümleinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretlerle. Hafta sonu pikniğe gidiyoruz a). b)? c), d)! a)? b), c). d);; a)! b), c). d)? a); b)! c)? d). 2) Aşağıdaki cümleyi oku. Cümleinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretlerle. Kitap okumayı çok seviyorum a). b)? c), d)! a)? b), c). d);; a)! B) c). d)? a); b)! c)? d). 3) Aşağıdaki cümleyi oku. Cümleinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretlerle. Çevremizi temiz tutmalıyız. a). b)? c), d)! a)? b), c). d);; a)! b)? c), d). a); b)! c)? d). 4) Aşağıdaki cümleyi oku. Cümleinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretlerle. Televizyon izlemekten hoşlanıyorum a). b)? c), d)! a)?), c). d);; a)! b), c). d)? a); b)! c)? d).					
--	------------	--	--	--	--	--	--

8)Öğrenci sonuna soru işareti konmamış cümleyi okuyup” cümleinin sonuna hangi noktalama işareti koymalıdır işaretle” dendiğinde soru işaretini işaretler.	3/4	Aşağıdaki cümleyi oku. Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle Neden bu kadar şaşırdın a). b), c)? d)! 2) Aşağıdaki cümleyi oku. Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle Sinemaya gidelim mi a), b)! c). d)? 3) Aşağıdaki cümleyi oku. Aşağıdaki cümleyi oku. Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle Sen kaç yaşındasın a)? b)! c), d). 4) Aşağıdaki cümleyi oku. Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle Ödevlerini niçin yapmadın a)? b). c)! d),					
9)Öğrenci sonuna ünlem işareti konmamış cümleyi okuyup” cümleinin sonuna hangi noktalama işareti koymalıdır işaretle” dendiğinde ünlem işaretini işaretler.	3/4	Aşağıdaki cümleyi oku. Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle. Ah arı soktu a). b), c)? d)! 2) Aşağıdaki cümleyi oku. Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle. Yaşasın dedem gelmiş a), b)! c). d)? 3) Aşağıdaki cümleyi oku. Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle. Sınıf birincisi olmuşum a)? b)! c), d). 4) Aşağıdaki cümleyi oku.					

		Sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir işaretle. Yangın var a)? b). c)! d),					
10)Öğrenci ?-.-! işaretlerinin kullanılması gereken paragrafta”paragrafı oku. Noktalama işaretlerini koy” dendiğinde.-?-! işaretlerini kullanır.	3/4	1)Aşağıdaki paragrafı oku. Noktalama işaretlerini koy. Yeter Neden bana kızıyorsun Seni kızdıracak bir şey yapmadım 2) Aşağıdaki paragrafı oku. Noktalama işaretlerini koy. Okula gitmek için sabırsızlanıyorum Sebebini biliyor musunuz Ben sınavı kazanmışım 3) Aşağıdaki paragrafı oku. Noktalama işaretlerini koy. Ah elimi bıçak kesti Neden bu kadar dikkatsizim Biraz aceleciyim galiba 4) Aşağıdaki paragrafı oku. Noktalama işaretlerini koy. Bugün Cumhuriyet Bayramı Herkes törene geldi mi acaba Yaşasın cumhuriyet					

EK- 2.2.

ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖLÇÜ ARACI

ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖLÇÜ ARACI

Kullanma Yönergesi

Ortam:

Uygulayıcı ile öğrenci karşılıklı olarak otururlar. Odada öğrencinin dikkatini dağıtacak başka bir kişi veya nesne bulundurulmaz. Sorular ve kayıt çizelgesi masada bulundurulur.

Ölçeğin Uygulanması:

Ölçek bir yoklama, üç başlama düzeyi bir değerlendirme ve bir genelleme oturumunda uygulanacaktır.

Uygulayıcı bildirimlere ait soruları sırasıyla öğrenciye sorar. Doğru cevap verdiğinde kayıt çizelgesine doğru olarak işaretler. Öğrenci tepki vermezse tekrarlar. 2-3 saniye bekler yine tepki vermezse yanlış kabul edilir ve kayıt çizelgesinde – olarak işaretlenir. Uygulama sırasında öğrencinin verdiği cevaplara tepkisiz kalınır. Diğer bildirimlere ait sorularda bu şekilde sorularak değerlendirme bitirilir.

Kayıt Etme:

İlgili bildirimin karşısına, doğru cevaplar için +, yanlış cevaplar için – işareti konur.

Puanlama:

Ölçekte her bildirimde öğrenciye dört tane soru sorulacaktır. Dört sorudan üçünü doğru olarak cevaplırsa o bildirim gerçekleştiriyor kabul edilir.

Amacı: Bu ölçü aracı, öğrencinin Atatürk'ün, aile bireyleri, doğum ve ölüm tarihi ile ölüm yeri ve tarihi, öğrenim hayatı, ülkemize getirdiği yenilikler ve hayatında karşılaştığı zorluklarla ilgili bildiklerini belirlemeye yöneliktir.

BİLDİRİMLER	ÖLÇÜT	SORULAR						
1) Öğrenci “Atatürk’ün aile bireylerinin isimlerini işaretler” dendiğinde annesinin Zübeyde Hanım, babasının Ali Rıza Bey, kardeşinin Makbule olan cevabı işaretler.	3/4	1) Atatürk’ün aile bireyleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Bey, kardeşi Makbule b) Annesi Sevgi Hanım, babası Ali Rıza Bey, kardeşi Makbule c) Annesi Zübeyde Hanım, babası Mehmet Kemal bey, kardeşi Mehpare d) Annesi Zeynep Hanım, babası Ali Recep bey, kardeşi Makbule 2) Atatürk’ün aile bireyleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Annesi Sevgi Hanım, Babası Ali Rıza Bey, Kardeşi Makbule b) Annesi Zülfiye Hanım, babası Ali Rıza Bey, kardeşi Makbule c) Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Bey, kardeşi Makbule d) Annesi Zübeyde Hanım, babası Mehmet Kemal bey, kardeşi Mehpare 3) Atatürk’ün aile bireyleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Annesi Makbule Hanım, Babası Ali Rıza Bey, kardeşi Zübeyde b) Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Bey, kardeşi Makbule c) Annesi Zübeyde Hanım, babası Mehmet Kemal bey, kardeşi Mehpare d) Annesi Zülfiye hanım, babası Ali Rıza Bey, kardeşi Makbule 4) Atatürk’ün aile bireyleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Annesi Zübeyde Hanım, babası Mehmet Kemal bey, kardeşi Mehpare b) Annesi Makbule Hanım, Babası Ali Rıza Bey, Kardeşi Zübeyde c) Annesi Zübeyde Hanım, babası Mustafa Rıza Bey, kardeşi Makbule d) Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Bey, kardeşi Makbule						

2) Öğrenci “Atatürk kaç yılında doğdu işaretle” dendiğinde 1881 olan cevabı işaretler.	3/4	1) Atatürk hangi tarihte doğmuştur? a) 1881 b) 1891 c) 1882 d) 1892 2) Atatürk hangi tarihte doğmuştur? a) 1781 b) 1882 c) 1881 d) 1892 3) Atatürk hangi tarihte doğmuştur? a) 1938 b) 1923 c) 1891 d) 1881 4) Atatürk hangi tarihte doğmuştur? a) 1923 b) 1881 c) 1938 d)							
3) Öğrenci “Atatürk nerede doğmuştur işaretle” dendiğinde Selanik olan cevabı işaretler.	3/4	1) Aşağıdakilerden hangisi Atatürk’ün doğum yeridir? a) İstanbul b) Çanakkale c) Selanik d) Samsun 2) Aşağıdakilerden hangisi Atatürk’ün doğum yeridir? a) Samsun b) İstanbul c) Bursa d) Selanik 3) Aşağıdakilerden hangisi Atatürk’ün doğum yeridir? a) Çanakkale b) Selanik c) Samsun d) Atina 4) Aşağıdakilerden hangisi Atatürk’ün doğum yeridir? a) Selânik b) İstanbul c) Samsun d) İzmir							
4) Öğrenci “Atatürk’ün öğrenim hayatında karşılaştığı zorluklar nelerdir işaretle?” denildiğinde İlkokula giderken babasının öldüğünü, annesinin askeri lise sınavına girmesine izin vermediğini, dayısının çiftliğinde çalışmak zorunda kaldığı olan cevabı işaretler.	3/4	1) Atatürk’ün karşılaştığı zorluklar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Kardeşi evlenmiştir, annesi askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, ilkokula giderken babası ölmüştür b) İlkokula giderken babası ölmüştür, annesi askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, dayısının çiftliğinde çalışmıştır c) Annesi evlenmiştir, dayısının çiftliğinde çalışmıştır, kardeşi ölmüştür d) Babası askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, annesi ölmüştür, dayısının çiftliğinde çalışmıştır 2) Atatürk’ün karşılaştığı zorluklar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) İlkokula giderken babası ölmüştür, annesi askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, dayısının çiftliğinde çalışmıştır b) Annesi evlenmiştir, dayısının çiftliğinde çalışmıştır, kardeşi ölmüştür c) Babası askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, ilkokula giderken annesi ölmüştür, dayısının							

		çiftliğinde çalışmıştır d)Annesi ölmüştür, dayısı askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, kardeşinin çiftliğinde çalışmıştır 3) Atatürk'ün karşılaştığı zorluklar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) İlkokula giderken annesi ölmüştür, dayısı askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, kardeşinin çiftliğinde çalışmıştır b) Annesi evlenmiştir, dayısının çiftliğinde çalışmıştır, kardeşi ölmüştür c) İlkokula giderken babası ölmüştür, annesi askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, dayısının çiftliğinde çalışmıştır d) Dayısı ölmüştür, kardeşi evlenmiştir, babası askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir 4) Atatürk'ün karşılaştığı zorluklar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Dayısı ölmüştür, kardeşi evlenmiştir, babası askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir b)Babası ölmüştür, kardeşi evlenmiştir, annesi askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir c) Annesi ölmüştür, dayısı askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, kardeşinin çiftliğinde çalışmıştır d) İlkokula giderken babası ölmüştür, annesi askeri lise sınavlarına girmesine izin vermemiştir, dayısının çiftliğinde çalışmıştır.						
5) Öğrenci “Atatürk’ün okuduğu okullar nelerdir işaretler?” dendiğinde Mahalle mektebi, Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Askeri ortaokulu, Manastır Askeri Lisesi ve Harp Okulu olan cevabı işaretler.	3/4	1) Atatürk’ün gittiği okullar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Şemsi Efendi İlkokulu, Mahalle Ortaokulu, Selanik Lisesi, İstanbul Üniversitesi b) Selanik Mektebi, Şemsi Efendi İlkokulu, Manastır Askeri Lisesi, Harp Okulu c) Mahalle Mektebi, Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Ortaokulu, Manastır Askeri Lisesi, Harp Okulu d) Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Askeri Ortaokulu, Fen Lisesi, İstanbul Üniversitesi 2) Atatürk’ün gittiği okullar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Mahalle Mektebi, Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Ortaokulu, Manastır Askeri Lisesi, Harp Okulu b) Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Askeri Ortaokulu, Fen Lisesi, İstanbul Üniversitesi c) Şemsi Efendi İlkokulu, Mahalle Ortaokulu, Selanik Lisesi, İstanbul Üniversitesi d) Mahalle Mektebi, Selanik Askeri Ortaokulu, Fen Lisesi, Harp Okulu						

		3) Atatürk'ün gittiği okullar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Mahalle Mektebi, Selanik Askeri Ortaokulu, Fen Lisesi, Harp Okulu b) Mahalle Mektebi, Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Ortaokulu, Manastır Askeri Lisesi, Harp Okulu c) Şemsi Efendi Mektebi, Mahalle Ortaokulu, Manastır Askeri Lisesi, Harp Okulu d) Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Askeri Ortaokulu, Fen Lisesi, İstanbul Üniversitesi 4) Atatürk'ün gittiği okullar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Şemsi Efendi Mektebi, Mahalle Ortaokulu, Manastır Askeri Lisesi, Harp Okulu b) Mahalle Mektebi, Atina ortaokulu, Selanik Lisesi, Harp Okulu c) Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Askeri Ortaokulu, Fen Lisesi, İstanbul Üniversitesi d) Mahalle Mektebi, Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Ortaokulu, Manastır Askeri						
6) Öğrenci “Atatürk’ün ülkemize getirdiği yenilikler nelerdir işaretlerle?” dendiğinde cumhuriyeti kurduğunu, kılık kıyafeti değiştirdiğini, alfabeyi değiştirdiğini, soyadı kanunu getirdiğini, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanıdığını belirten şikkı işaretler.	3/4	1)Atatürk’ün ülkemize getirdiği yenilikler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Cumhuriyeti kurdu, gezme hakkı tanıdı, fes kanunu çıkardı, erkeklere seçme ve seçilme hakkı tanıdı. b) Padişahlığı getirdi, araba alma hakkı tanıdı, soyadı kanunu getirdi, halifeliliği getirdi c)Cumhuriyeti kurdu, kılık kıyafeti değiştirdi, alfabeyi değiştirdi, soyadı kanunu getirdi, kadınlara seçme seçilme hakkı tanıdı. d) Arap harflerini getirdi, soyadı kanunu getirdi, kılık kıyafeti değiştirdi 2) Atatürk’ün ülkemize getirdiği yenilikler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a) Cumhuriyeti kurdu, kılık kıyafeti değiştirdi, alfabeyi değiştirdi, soyadı kanunu getirdi, kadınlara seçme seçilme hakkı tanıdı. b) Cumhuriyeti kurdu, gezme hakkı tanıdı, fes kanunu çıkardı, erkeklere seçme ve seçilme hakkı tanıdı. c) Arap harflerini getirdi, soyadı kanunu getirdi, kılık kıyafeti değiştirdi d) Saltanatı getirdi, alfabeyi değiştirdi, seçme ve seçilme hakkı tanıdı, meslek sahibi olma kanunu getirdi 3) Atatürk’ün ülkemize getirdiği yenilikler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? a)Cumhuriyeti kurdu, Arap harflerini getirdi, fes kanunu çıkardı b) Saltanatı getirdi, alfabeyi değiştirdi, seçme ve seçilme						

EK 2.3**SAAT OKUMA ÖLÇÜ ARACI**

SAAT OKUMA ÖLÇÜ ARACI

Kullanma Yönergesi

Ortam:

Uygulayıcı ile öğrenci karşılıklı olarak otururlar. Odada öğrencinin dikkatini dağıtacak başka bir kişi veya nesne bulundurulmaz. Sorular ve kayıt çizelgesi masada bulundurulur.

Ölçeğin Uygulanması:

Ölçek iki yoklama, üç başlama düzeyi, bir değerlendirme ve bir genelleme oturumunda uygulanacaktır.

Uygulayıcı bildirimlere ait soruları sırasıyla öğrenciye sorar. Doğru cevap verdiğinde kayıt çizelgesine doğru olarak işaretler. Öğrenci tepki vermezse tekrarlar. 2-3 saniye bekler yine tepki vermezse yanlış kabul edilir ve kayıt çizelgesinde – olarak işaretlenir. Uygulama sırasında öğrencinin verdiği cevaplara tepkisiz kalınır. Diğer bildirimlere ait sorularda bu şekilde sorularak değerlendirme bitirilir.

Kayıt Etme:

İlgili bildirimin karşısına, doğru cevaplar için +, yanlış cevaplar için – işareti konur.

Puanlama:

Ölçekte her bildirimde öğrenciye dört tane soru sorulacaktır. Dört sorudan üçünü doğru olarak cevaplırsa o bildirimi gerçekleştiriyor kabul edilir.

Bu ölçü aracı

- a) 1-12 arası rakamları okuyabilen
- b) Akrebi ve yelkovanı gösterebilen
- c) 5 er 5 er 60 a kadar ritmik sayabilen öğrencilere uygulanacaktır.

Amacı: Öğrencinin tam, yarım, çeyrek ve dakika bildiren saatleri okuma düzeyini belirlemeye yöneliktir.

BİLDİRİMLER	Ölç üt	SORULAR	Yok.1	Yok.2	B.D.1	B.D.2	B.D.3		
1) Öğrenci model saat gösterilip ”saat kaç” dendiğinde saati tam saat olarak okur.	3/4	Saate bak. Saat kaç söyle a)12:00 b)10:00 c)6:00 d)8:00							
2) Öğrenci model saat gösterilip “saat kaç söyle” dendiğinde saati yarım saat olarak okur.	3/4	Saate bak. Saat kaç söyle. a)7:30 b)3:30 c)9:30 d)11:30							
3)Öğrenci saat modeli gösterilip “saatteki her sayının arası kaç dakikadır işaretler” dendiğinde 5 dakika olan cevabı işaretler	3/4	1)Saatteki her sayının arası kaç dakikadır? İşaretle a)3 b) 4 c)5 d)6 2)Aşağıdakilerden hangisi doğrudur? a)saatteki her sayının arası 10 dakikadır. b) saatteki her sayının arası 5 dakikadır c)saatteki her sayının arası 15 dakikadır d) saatteki her sayının arası 2 dakikadır 3) Saatteki her sayının arası kaç dakikadır? İşaretle. a) 5 b) 6 c) 2 d)4 4)Saatteki her sayının arası kaç dakikadır? İşaretle a)1 b)4 c)9 d)5							

4)Öğrenci model saat gösterilip “saatte yelkovan 12 ile 6 sayıları arasında olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle “dendiğinde saati geçiyor olan cevabı işaretler.	3/4	1)Yelkovan 1 in üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)yarım b) tam c) geçiyor d)var 2)Yelkovan 5 in üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)geçiyor b) var c)tam d) yarım 3)Yelkovan 2 nin üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)kala b) geçiyor c)tam d)yarım 4)Yelkovan 3 ün üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)tam b)var c) yok d)kala						
5)Öğrenci model saat gösterilip “saatte yelkovan 6 ile 12 sayıları arasında olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle “dendiğinde var olan cevabı işaretler.	3/4	1)Akrep7 nin üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)yarım b) tam c) geçiyor d)var 2) Akrep 8 in üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)geçiyor b) var c)tam d) yarım 3)Akrep 11in üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)var b) geçiyor c)tam d)yarım 4)Akrep 10un üzerinde olduğunda saati nasıl okuruz işaretlerle. a)tam b)geçiyor c)yarım d)var						
6)Öğrenci model saat üzerinde dakıda geçiyor gösterilip “saat kaç” dendiğinde saati 5 er dakikalık birimleri belirterek geçiyor cinsinden okur.	3/4	Saate bak. Saat kaç söyle. a) 3 :05 b) 8: 25 c) 4:10 d) 10:20						

7)Öğrenci model saat üzerinde dakıda var gösterilip “saat kaç” dendiğinde saati 5 er dakikalık birimleri belirterek var cinsinden okur.	3/4	Saate bak. Saat kaç söyle a) 4 : 55 b) 8 : 40 c) 3 :35 d) 12 :50							
8) Öğrenci model saat üzerinde çeyrek geçe gösterilip”saat kaç” dendiğinde saati çeyrek geçe olarak okur.	3/4	Saate bak. Saat kaç söyle . a) 3:15 b) 8:15 c) 4:15 d) 6:15							
9) Öğrenci model saat üzerinde çeyrek var gösterilip”saat kaç” dendiğinde saati çeyrek var olarak okur.	3/4	Saate bak. Saat kaç? Söyle. a) 5:45 b) 7:45 c) 9:45 d) 12:45							

EK- 3

ÖĞRETİM PLANLARI

EK – 3.1.**ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE
HAZIRLANAN NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI**

ÖĞRENCİNİN YAPABİLDİĞİNE GÖRE HAZIRLANAN NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI

Ders: Türkçe

Öğretimsel amaç: Öğrenci “.-?-! işaretleri arasından ünlem işareti olanı işaretler.” dendiğinde ünlemi işaretler.”

Öğrenci “.-?-! işaretleri arasından soru işaretini işaretle dendiğinde soru işaretini işaretler.”

Sınıftaki diğer öğrenciler ile yıllık plana uygun olarak noktalama işaretlerinin kullanımı kazanımının öğretimi yapılacaktır.

Araç Gereçler: Bireysel çalışılacak öğrenci için; etkinlik kâğıtları, öğrenci ders kitabı, noktalama işaretleri ile ilgili şiir; sınıf için etkinlik kâğıtları ve noktalama işaretleri ile ilgili şiir kullanılmıştır.

Öğretim Süreci: Öğretmen sınıfa girdiğinde; “ bugün sizlerle noktalama işaretleri ve yazım hataları ile ilgili çalışma yapacağız.” Fatma’nın yanına giderek “şimdi seninle ünlem işareti ile ilgili çalışma yapacağız.” der.

Tahtaya gider ve “şimdi tahtaya bazı cümleler yazacağım. Beni izlemenizi istiyorum” der. Tahtaya (noktayı cümle sonuna koymayacak)

Seninle sinemaya gitmeyi isterdim ama gidemem

Bu yıl derslerime daha çok çalışıyorum

Cümlelerini yazar. Sınıfa dönerek “çocuklar bu cümlelerin sonuna hangi noktalama işaretini koymam gerekiyor?”der. Öğrencilerden birine söz verir. Öğrenciden cevabını alınca Fatma’ya döner, “Fatma hangi işareti koymamız gerekiyormuş?” der. Fatma nokta cevabını verir. Veremezse “nokta koyuyoruz.” Der ve tekrar Fatma’ya sorar.

Öğrencilere döner ve “ şimdi bu cümleleri Türkçe defterinize yazmanızı ve sizin de dört tane cümle yazmanızı istiyorum bu cümleler sonuna nokta konulacak cümleler

olmalı. “ der. “ yazmayı bitirince arkanıza yaslanmanızı ve sessizce beklemenizi istiyorum.” der

Fatma’nın yanına gider ve etkinlik1’ i verir. “Üstteki ünlem işaretini gösterir ve bu ünlem der. Şimdi aşağıda gördüğün ünlemleri daire içine almanı istiyorum.” der

Öğretmen sınıfa döner ve “ şimdi arkadaşınızla defterlerinizi değiştirmenizi ve birbirinizin cümlelerini kontrol etmenizi istiyorum” der.

Fatma’nın yanına gider ve çalışma kâğıdına bakar. Doğru olanların yanına yıldız koyar. Hata yapılan yerleri göstererek “ bu ünlem değil” der Fatma’ya etkinlik’ 2 yi verir ve “ şimdi bu sayfada ünlem olmayanları daire içine almanı istiyorum. İstiyorum” der. İşin bitince arkana yaslan” der.

Sınıfa döner ve dört tane öğrenciden yazdıkları cümleleri okumalarını ister. “ Evet, bu cümleler sonuna nokta koymamızı gerektiren cümleler.” der. Öğrencilerden bir tanesini cümlesini tahtaya yazması için tahtaya kaldırır. Yazmasını ister.

Fatma’nın yanına gider ve çalışma kâğıdına bakar. Doğru olanlara yıldız koyar, yanlış olanlar için “Bunu daire içine almayacağız.” der. Arkasına yaslanmasını ister.

Tahtadaki öğrencinin yazısını okur ve “Sonuna nokta koymuşsun. Doğru oturabilirsin.” der.

“Şimdi tahtaya bir işaret koyacağım herkes arkasına yaslansın. Ben sorana kadar kimse bu işaretin ismini söylemesin.” der. Tahtaya ünlem işareti koyar. “Evet bu işaretin adı ne? “ der. Öğrencilerden birini kaldırır ve cevabı alır. Daha sonra “ Evet bu işaretin adı ünlem.” der.

“Fatma neymiş bu işaretin adı?” der. Fatma’dan ünlem cevabını alırsa “Aferin bu işaretin adı ünlem.” der. Doğru cevap alamazsa “Bu ünlem. Neymiş sen söyle.” der. Fatma cevap verir “ aferin bu ünlem” der. “Sizinle ünlem işareti gerektiren cümlelere çalışacağız şimdi.” der. Bir öğrenciye çalışma kâğıdını sınıfa dağıtmasını ister ve bu arada sınıfa bu etkinliği okumanızı ve yapmanızı istiyorum” der.

Fatma’nın yanına gider ve etkinlik 3’ü verir ve şimdi senden soruları okumanı doğru cevapları işaretlemenı istiyorum.” der.

Sınıfa döner ve “Bulan var mı, hangi cümlelerin sonuna ünlem işareti koymamız gerekiyor” der. Beş öğrenciye söz verir. “Evet, bu cümlelerin sonuna ünlem koydunuz mu?” der. Yanıtları kontrol etmelerini ister.

Fatma’nın yanına gider ve cevaplarını kontrol eder. Doğru olanlara yıldız atar yanlış olanlar için “Bu ünlem değil.” der. “Şimdi bu etkinliği yapmanı istiyorum.” der. Etkinlik 4’ü verir. Üstte bulunan? ni gösterir ve “Bu soru işareti. Şimdi aşağıdaki işaretlere bakmanı istiyorum. Soru işareti olanları daire içine al.” der.

Sınıfa döner ve “Tahtaya bakın.” Der.

Eyvah

Sus artık

Cümlelerini yazar. “Bu cümlelerin sonuna hangi işareti koymalıyız?” der. Öğrencilerden ünlem cevabını alır ve “Evet ünlem işareti koymalıyız.” der. Cümlelerin sonuna ünlem işareti koyar.

“Şimdi sizden defterinize 3 tane sonuna ünlem işareti koymamızı gerektiren cümle yazmanızı istiyorum.” der. “Yazmanız bitince arkanıza yaslanın ve bekleyin.” der.

Fatma’nın yanına gider ve cevaplarını kontrol eder. Doğru olanlara yıldız atar yanlış olanlar için “bu soru işareti değil” der. Şimdi senden bu kâğıttaki soru işareti olmayanları işaretlemen istiyorum.” der. etkinlik 5’i verir.

Sınıfa döner ve 5 tane öğrencinin yazdığı cümleleri okumalarını ister. Okuttuktan sonra “Şimdi defterlerinizi değiştirmenizi ve hatalarınızı düzeltmenizi istiyorum.” der.

Fatma’nın yanına gider ve cevaplarını kontrol eder. Doğru olanların yanına yıldız koyar, yanlış olanlar için “Bu doğru değil.” der. “Şimdi arkana yaslan ve tahtaya bak.” der.

Sınıfa arkasına yaslanmalarını söyler. “Şimdi tahtaya bir işaret koyacağım. Ben sorana kadar kimse cevap vermesin.” der. Tahtaya? koyar ve “Bu işaretin adı nedir?” der. Öğrenciden birine sorar ve ? Cevabını alınca “Evet doğru bu işaret soru işareti.”

der. Fatma'ya döner ve “Bu ne işaretiymiş Fatma?” der. Fatma'dan soru işaretidir cevabını alınca” Evet doğru, bu soru işareti.” der.

Sınıfa döner ve defterlerine 1 tane soru cümlesi yazmalarını ister.

Fatma'nın yanına gider ve etkinlik 6'yı verir ve soruları okuyup doğru cevabı işaretlemeni istiyorum.”der.

Sınıfa döner altı tane öğrencinin soru cümlesini dinler. Doğru olanlara Evet bu soru cümlesi der.” Yanlış olanlara “Hayır bu soru cümlesi değil .”der. Sınıftan iki tane daha soru cümlesini defterlerine yazmalarını ister.

Fatma'nın yanına gider ve cevaplarını kontrol eder. Doğru olanların yanına yıldız artar yanlış olanlar için “Bu soru işareti değil.” der.

Sınıfa döner ve Şimdi size dağıtacağım etkinliği yapmanızı istiyorum.” der. “İşiniz bitince arkanıza yaslanın.” der.

Fatma'nın yanına gelir ve kâğıda ünlem işareti koyar ve “Bu ünlem işareti. Şimdi senden bu sayfadaki ünlem işaretlerini daire içine almanı istiyorum” der. Küçük Beyaz Bulut isimli parçanın ikinci sayfasını açar.

Sınıfa döner ve soruların cevaplarını öğrencilerden alır. 5 öğrenciye söz verir. “Şimdi sizden 5 tane soru işareti gerektiren, 5 tane ünlem işareti gerektiren cümle yazmanızı istiyorum. Defterlerinize yazın.” der.

Fatma'nın yanına gider ve cevaplarını kontrol eder. Doğru olanlara yıldız atar yanlış olanlara “Bu ünlem işareti değil.” der. “Şimdi bu sayfadaki soru işaretlerini bulmanı ve daire içine almanı istiyorum.” der.

Sınıfa döner ve üç öğrenciyi kaldırır ve her cümle türünden birer tane okumasını ister. Defterlerindeki cümleleri kontrol etmelerini ister.

Fatma'nın yanına gider ve cevaplarını kontrol eder. Doğru olanlara yıldız atar yanlış olanlar için “Bu soru işareti değil.” der.

“Şimdi herkes arkasına yaslansın “ der. Tahtaya ünlem ve soru işareti ile ilgili bir şiir yazacağım. Ben yazarken siz de defterlerinize yazın.” der. Ders sona erer.

EK – 3.1.1**ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE
HAZIRLANAN NOKTALAMA İŞARETLERİ ÖĞRETİM PLANI
MATERYALLERİ**

EK-3.1.1.1**ÜNLEM OLANI BULMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki işaretlere bak. Ünlem olanı işaretle.

: ! , !

— ;)

/ ! = .

! . ?

! ?

: ! , !

— ;)

EK-3.1.1.2**ÜNLEM OLMAYANI BULMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki işaretlere bak. Ünlem olmayanını işaretle.

! ; : %

— ;)

/ ! = .

! . !

!

^

: ! , 9!

— ; !

/ ! = !

EK-3.1.1.3**ÜNLEM GEREKTİREN CÜMLELER****(SINIF İÇİN)**

Aşağıdaki cümlelerde uygun noktalama işaretlerini kullan ve ünlem kullanacağın cümleleri işaretle.

- 1- Acaba kırmızı kazağımı mı giysem ()
- 2- Hey () Hırsız kaçtı ()
- 3- Arkadaşlarımı () annemi () babamı ve ailemi çok seviyorum ()
- 4- Neden soruma yanıt vermedin ()
- 5- Seninle oyun oynamak çok hoşuma gidiyor ()
- 6- Ah () Arı soktu ()
- 7- Yaşasın yeni yıl ()
- 8- Sen () ben () Ali ve Berk tiyatroya gidelim mi ()?
- 9- Annem cam() kapı () dolap () ne bulursa sildi ()
- 10- Bana ne aldığını arkadaşıma sordum ()
- 11- Hava mı soğudu ()
- 12- Hey () Arkadaş ()
- 13- Sibel'in oyuncakları () elbiseleri () ayakkabıları çok güzel ()
- 14- Orada biri mi var?
- 15- Neden bu kadar çok kaza oluyor ()
- 16- Çalışırken çok titiz olmalıyım ()
- 17- Yaşasın () Dedem geldi ()
- 18- Marketten sakız () salça () deterjan mı alacaktım ()
- 19- Kim var orada ()

EK-3.1.1.4**ÜNLEM İŞARETİ TESTİ ETKİNLİĞİ**

1) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Ünlemi işaretle.

- a) +
- b) ?
- c) !
- d) ;

2) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Ünlemi işaretle.

- a) !
- b) ;
- c) ^
- d) ?

3) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Ünlemi işaretle.

- a) -
- b) ”
- c) ;
- d) !

4) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Ünlemi işaretle.

- a) (
- b) !
- c) ;
- d) ?

EK-3.1.1.5**SORU İŞARETİNİ BULMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki işaretlere bak. Soru işareti olanı işaretle.

: ? , !

— ;)

; . %0= .

? ? *

!

?

“ , , ?

— ?)

? ; *

EK-3.1.1.6**SORU İŞARETİ OLMAYANI BULMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki işaretlere bak. Soru işareti olmayanı işaretle.

?

!

.

:

?

;

?

=

“

.

?

?

*

!

?

;

>

?

&

?

,

!

—

?

0

;

!

EK-3.1.1.7

SORU İŞARETİNİ BULMA TEST ETKİNLİĞİ

1) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru işaretini işaretle.

a) .

b) ?

c)!

d);

2) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru işaretini işaretle.

a)?

b).

c);

d)!

3) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru işaretini işaretle.

a)%

b)!

c)?

d);

4) Aşağıdaki noktalama işaretlerine bak. Soru işaretini işaretle.

a)*

b).

c)!

d)?

EK-3.1.1.8**SORU İŞARETİ GEREKTİREN CÜMLELER****(SINIF İÇİN)**

Cümlelerde () ile gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini yapın. Soru işareti kullanılacak cümleleri işaretleyin,

Eyvah () Çocuk düştü ()

Annem () babam ve ben pazara gittik ()

Beraber oyun oynayalım mı ()

Aslı() nın elbisesi çok güzel()

Öğretmenim neden geç kaldığımı sordu ()

Resim () müzik () matematik derslerini çok seviyorum ()

Hey () Ne yapıyorsun sen ()

Bugün erken kalktın mı ()

İnsanlar bazen neden sinirli olur acaba ()

Ben karanlıktan hiç korkmam ()

Kenan () a kalemimi verdim ()

Çantana kalem () silgi () cetvel koydun mu ()

Hırsız var ()

EK-3.1.1.9**PARÇADA GEÇEN ÜNLEMİ BULMA ETKİNLİĞİ**

KÜÇÜK BEYAZ BULUT

Hasan, ailesi ile birlikte pamuk tarlasındaydı.

Küçük beyaz bulut, dağların üzerinde gülümsedi. Hasan, armut ağacının dibine uzanmış, beyaz bulutu seyrediyordu. Beyaz buluttan gözlerini ayırmadan kardeşi Esmâ'ya seslendi:

— Esmâ bak, küçük beyaz buluta bak!

Hasan, buluta bakarak onun küçük, bir bisiklete benzediğini şaşarak izledi.

— Benim de öyle bir bisikletim olacak, dedi.

EK-3.1.1.10**PARÇADA GEÇEN SORU İŞARETİNİ BULMA ETKİNLİĞİ**

Esmâ "Benim de uzun saçlı, kocaman bir bebeğim olur mu?" diye düşündü. Küçük beyaz bulut, o anda upuzun saçlı kocaman bir bebek oluverdi. Esmâ'nın minicik beyinde bebek büyüdükçe büyüdü. Kalbi hızlı hızlı çarpmaya başladı. Babası bir bebek alır mıydı? (1) "Yağmur yağar, iyi ürün alırsak alacağım." demişti.

Hasan'ın babası Cemal, elindeki çapayı alız pamuk saplarının dibinde birkaç defa gezdirdi. Cemal belini tutarak doğruldu. Yüzünü armut ağacına çevirdiğinde, çocuklarının gökyüzünü izlediklerini gördü. Bu mevsimde bulutlar, bir pamuk yumağı gibi gökyüzünde belirir, sonra yitip giderdi. Ne gölge verirler ne de yağmur olup bereket sunarlardı.

Cemal, susuzluktan çatlamış kuru toprağa ümitsizce çapayı indirdi. Birkaç güne kalmaz bu pamuklar susuzluktan kuruyup gidecekti.

O sırada Hasan'ın annesi Hacer, kovanın ipini kuyuya saldııkça saldı. Yetmedi ip. Kolunu uzatabildiği kadar uzattı. Çok zor doldurabiliyordu kovayı. Nereye gitmişti bu sular? (2) Akarsular kurumuş, kuyularda su bitmişti...

Hasan, tekrar bulutu göstererek:

— Ema bak, (3) dedi. Şimdi de kamyon oldu.

Küçük beyaz bulut, hafiften gülümsedi çocuklara. Sonra kendini belli belirsiz esen rüzgâra bıraktı. Dede oldu, koyun oldu, uçurtma, tren oldu. Umut oldu, umutsuzluk oldu. Kendisine katılmak isteyen su taneciklerinden özenle uzaklaştı.

Zaman geçti. Büyük kara bulutlar hiç görünmedi. Hasan'ın gözleri dolmuştu. Hasan'ın babası da tarlanın bir köşesinde umutsuzca toprağı çapalamaya çalışıyordu.

Küçük beyaz bulut bisiklet oldu, uzun saçlı kocaman bir bebek oldu, kamyon oldu ama ne Hasan'ın ne de Ema'nın öne eğilmiş başlarını yukarıya kaldıramadı.

Ema'nın gözlerinden iki damla yaş süzüldü. İçinde uzun saçlı kocaman bir bebek olan, iki damla yaş ıslattı toprağı.

Küçük beyaz bulut, birdenbire karardı, ağıladıkça ağıladı... Bereket oldu.

İrfan MUTLUER
Yeni Şiirler Yeni Öyküler
Antolojisi
(Düzenlenmiştir.)

EK – 3.2**ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE
HAZIRLANAN ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖĞRETİM PLANI**

YAPABİLDİĞİNE GÖRE HAZIRLANAN ATATÜRK'ÜN HAYATI

ÖĞRETİM PLANI

Ders: Hayat Bilgisi

Öğretimsel amaç:

Öğrenci “Atatürk’ün aile bireylerinin isimleri nedir?” deniliğinde annesinin adının Zübeyde Hanım, babasının adının Ali Rıza Bey ve kardeşinin adının Makbule olduğu cevabı işaretler.

Öğrenci “Atatürk kaç yılında doğdu?” dendiğinde 1881 olan cevabı işaretler.

Sınıftaki diğer öğrenciler ile yıllık plana uygun olarak Atatürk’ün hizmetleri ve getirdiği yenilikler kazanımının öğretimi yapılacaktır.

Araç Gereçler:

Bireysel çalışılacak öğrenci için; etkinlik kağıtları, Atatürk’ün aile bireylerinin fotoğrafları ve akrostiş çalışması; sınıf için etkinlik kağıtları ve akrostiş çalışması için materyal kullanılmıştır.

Öğretim Süreci:

Öğretmen sınıfa “Bugün Atatürk ile ilgili öğrendiklerimizi tekrar edeceğiz. Atatürk nerede doğmuştu? Bununla başlayalım.” der . (Fatma, Selanik cevabını verebiliyor.) Sınıftan bir öğrenciye söz verir. Selanik cevabını alınca Fatma’ya sorar. Selanik yanıtını alınca “ Evet Atatürk Selanik’te doğdu.” der.

Sınıfa döner ve “Şimdi sizlerden dağıtılan etkinlikteki boşlukları doldurmanızı istiyorum. Böylece diğer konuların tekrarını hızlı bir şekilde yapabileceğiz” der. Bir öğrenciye etkinlikleri dağıtmasını ister. Bitirenin arkasına yaslanmasını ister.

Fatma’nın yanına gider. “Şimdi seninle Atatürk’ün aile bireylerinin isimlerini öğreneceğiz.” der. Ali Rıza Bey’in fotoğrafı olan kâğıdı gösterir.”Bu Atatürk’ün babası. Atatürk’ün babasının ismi Ali Rıza Bey’dir.” der. Atatürk’ün babasının adı neymiş?”der. Fatma “Ali Rıza Bey” derse “Evet.” der. Yanlış cevap verirse doğrusunu söyler. “Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdındaki isimler arasından Atatürk’ün babasının adını okuyunca yanına işaret koymayı istiyorum.” der. Yanıtlamasını bekler. Doğru olanların yanına yıldız atar. Yanlış olanların doğru olmadığını söyler.

Sınıfa döner ve öğrencilerden kâğıtları değiştirip kontrol etmelerini ister.

Fatma’nın yanına gider. “Şimdi seninle Atatürk’ün aile bireylerinin isimlerini öğrenmeye devam edeceğiz” der. Zübeyde Hanım’ın fotoğrafı olan kâğıdı gösterir.”Bu Atatürk’ün annesi. Atatürk’ün annesinin ismi Zübeyde Hanımdır. “ der. “Atatürk’ün annesinin adı neymiş?”der. Fatma “Zübeyde Hanım.” derse “Evet” der. Yanlış cevap verirse doğrusunu söyler. “Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdındaki isimler arasından Atatürk’ün annesinin adını okuyunca yanına işaret koymayı istiyorum.” der. Yanıtlamasını bekler. Doğru olanların yanına yıldız atar. Yanlış olanların doğru olmadığını söyler. Şimdi “Atatürk’ün anne ve babasının fotoğraflarına bakıp isimlerini tekrar içinden okumanı istiyorum.” der.

Sınıfa döner” Şimdi diğer etkinliği yapmanızı istiyorum.” der. Bir öğrenciden dağıtmasını ister.

Fatma’ya döner. Şimdi seninle Atatürk’ün aile bireylerinin isimlerini öğrenmeye devam edeceğiz” der.”. Atatürk’ün kardeşinin adı Makbuledir. Kardeşinin adı neymiş?”der. Fatma “Makbule.” derse “Evet” der. Yanlış cevap verirse doğrusunu söyler. Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdındaki isimler arasından Atatürk’ün kardeşinin adını okuyunca yanına işaret koymayı istiyorum.” der. Yanıtlamasını bekler. Doğru olanların yanına yıldız atar. Yanlış olanların doğru olmadığını söyler.

Sınıfa döner. Yaptığımız etkinlikteki sorulardan biri Atatürk’ün anne ve babasının isimleriyle ilgiliydi. Kim söyleyecek Atatürk’ün annesinin adını? “ sınıftan

bir öğrenciye söz verir. Fatma'ya sorar. Babasının adını sorar. Öğrencilerden birine söyllettikten sonra Fatma'ya sorar.

Fatma'ya etkinlik 4'ü verir. “ Burada Atatürk'ün anne baba ve kardeşinin fotoğrafları ve isimleri var. Oku ve fotoğraflara bak.”der.

Sınıfa döner ve “ cumhuriyet ne demek?” der. Üç öğrenciye söz verir. Daha sonra tanımı tahtaya yazar. Defterlerine geçirmelerini ister.

Fatma'nın yanına gider “Şimdi bana Atatürk'ün annesinin adını söyle” der. Yanlış cevabı düzeltir. Baba ve kardeşinin adlarını da sorar. Yanlış cevapları düzeltir. Şimdi Atatürk'ün anne baba ve kardeşinin adlarının yan yana verildi yerleri işaretlemeni istiyorum” der. Etkinlik 5'i verir.

Sınıfa döner. “Şimdi Atatürk'ün getirdiği yenilik ve yaptığı hizmetlerden bahsedelim. Kim söylemek ister?”der. 5 öğrenciye söz verir. Gerekirse eklemeler yapar. Daha sonra bunları defterlerine yazmalarını ister.

Fatma'ya döner. Cevaplarını kontrol eder. Doğrulara yıldız atar. Yanlışlar için yanlış olduğunu söyler. “Şimdi Atatürk'ün doğum yılını öğreneceğiz. Atatürk 1881 yılında doğmuştur.” der. Fatma'ya sorar. Yanlış cevabını düzeltir. “Bak 1881 böyle yazılır” der ve rakamla yazılışını gösterir. “Şimdi sende yaz. “der ve yazdırır. Yanlış yaparsa düzeltir. “Şimdi sana vereceğim çalışma kâğıdında Atatürk'ün doğum yılının yanına işaret koymanı istiyorum.” der. Etkinlik 6'yı verir.

Sınıfa döner” Sizce Atatürk olmasaydı ne oldu?”der. Dört öğrenciye söz verir. Gerekirse eklemeler yapar. Şimdi size Atatürk konulu bir bulmaca dağıtacağım. Bulmacayı doldurun” der. Bir öğrenciye verir ve dağıtmasını ister.

Fatma'ya döner ve cevapları kontrol eder. Doğrulara yıldız atar. Yanlış cevap verirse tekrar kâğıda 1881 yazıp “ bu Atatürk'ün doğum tarihi, yani 1881 “der.

Sınıfa döner ve cevaplarını teneffüste kontrol etmelerini ister.

“Şimdi hepinizden dağıtacağım akrostiş çalışmasını yapmanızı istiyorum” der ve bir öğrenciden dağıtmasını ister. Ders sona erer.

EK – 3.2.1

**ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE
HAZIRLANAN
ATATÜRK'ÜN HAYATI ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ**

EK-3.2.1.1

ATATÜRK İLE İLGİLİ ETKİNLİK

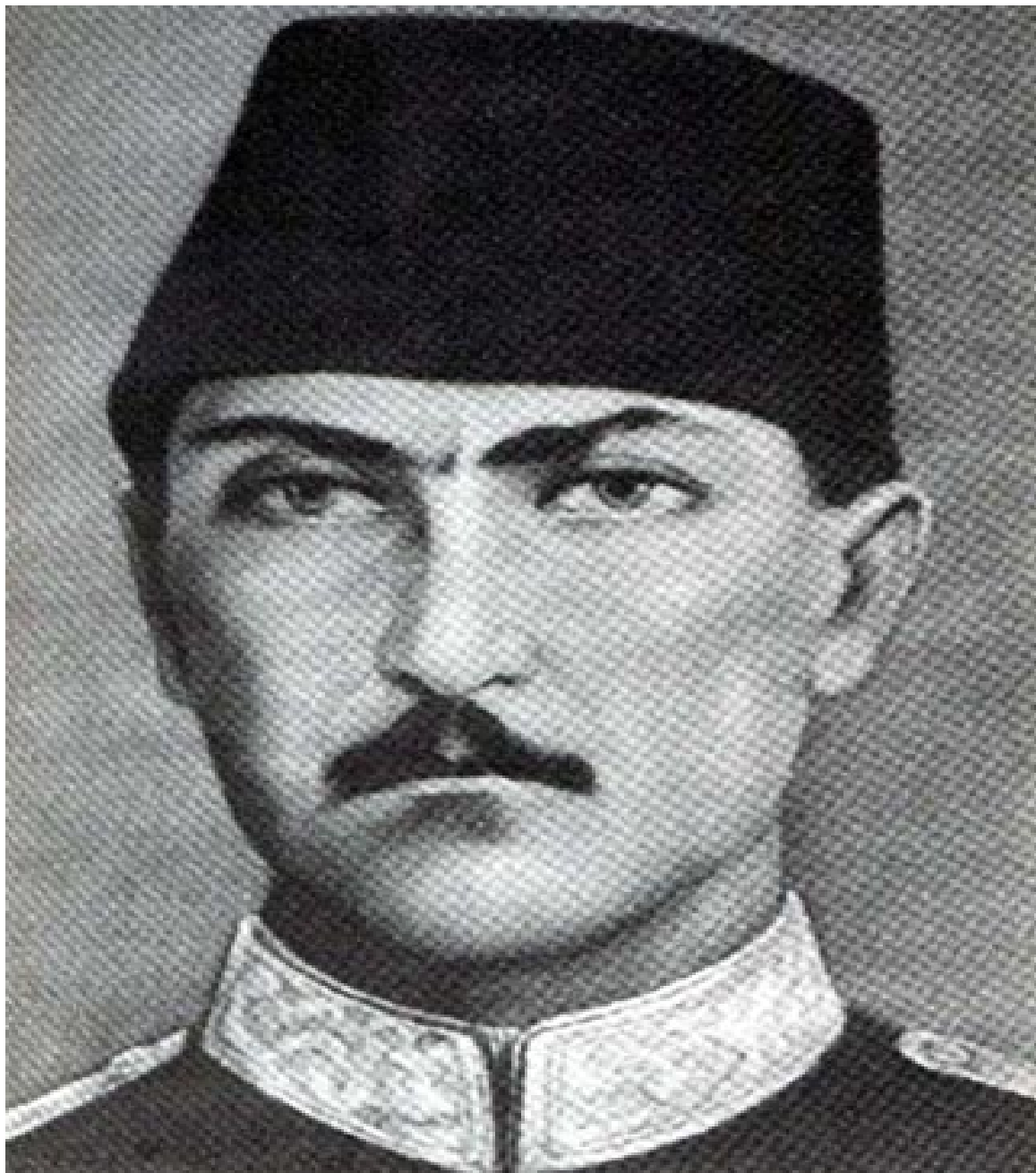
(SINIF İÇİN)

1. Atatürkyılında doğdu.
2. Atatürk.....'te doğdu.
3. Atatürk'ün annesinin adı.....'dır.
4. Atatürk'ün babasının adı.....'dır.
5. Atatürk'ün kız kardeşinin adı.....'dır.
6. Atatürk'ün gittiği ilk okul.....'dır.
7. Mustafa Kemal'in babası ölünce annesiyle birlikte yanına gittiler.
8. Annesi okuluna devam etmesi için Mustafa Kemal'i yanına gönderdi.
9. Atatürk'ün yaptığı mesleklerden 2 tanesini yazın
10. Atatürk yurdumuzu düşmanlardan kurtarmak için Savaşı'nı yapmıştır.
11. Atatürk 19 Mayıs 1919'da 'a çıkmıştır.
12. Atatürk 29 Ekim 1923'te ilan etmiştir.
13. Türkiye Büyük Millet Meclisi Atatürk'ü seçti.
14. Atatürk bir çok yaptı.
15. TBMM Mustafa Kemal'e soyadını verdi.
16. Atatürk yılında Sarayı'nda öldü.

17. Atatürk'ün mezarı 'dir.
18. Atatürk'ün en büyük eseri 'tir.
19. Atatürkı çok severdi.
20. Atatürk çok bir insandı
21. Atatürk'e "Kemal" ismini
..... vermiştir.

EK-3.2.1.2

ALİ RIZA BEY

ALİ RIZA BEY

EK-3.2.1.3**ALİ RIZA BEY'İN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki isimleri oku. Atatürk'ün babasının adının yanına işaret koy

ALİ RIZA BEY

MAHMUT BEY

ALİ KEMAL BEY

ALİ CENGİZ BEY

VELİ RIZA BEY

RIZA BEY

ALİ BEY

ALİ RIZA BEY

AHMET BEY

VEYSEL BEY

ATATÜRK

EK-3.2.1.4

ZÜBEYDE HANIM

ZÜBEYDE HANIM

EK-3.2.1.5**ZÜBEYDE HANIM'IN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki isimleri oku. Atatürk'ün annesini adının yanına işaret koy.

ZELİHA HANIM

ZÜBEYDE HANIM

ZEYNEP HANIM

AYŞE HANIM

ZÜBEYDE HANIM

FATMA HANIM

AYSEL HANIM

ZÜBEYDE HANIM

KEVSER HANIM

ALİYE HANIM

KEZBAN HANIM

EK-3.2.1.6

ZÜBEYDE HANIM ALİ RIZA BEY

ATATÜRK'ÜN ANNESİ ZÜBEYDE HANIM VE BABASI ALİ RIZA BEY

EK-3.2.1.7

ATATÜRK İLE İLGİLİ ETKİNLİK

(SINIF İÇİN)

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

1- Atatürk 1881 yılındadoğdu.

2- Zübeyde Hanım Atatürk'ünadıdır.

3- Atatürk'ün babasının adı.....'dir.

4- Mustafa Kemal vatanın kurtarılması için çok

5- Mustafa Kemal düzenli ve planlı çalıştığı için oldu.

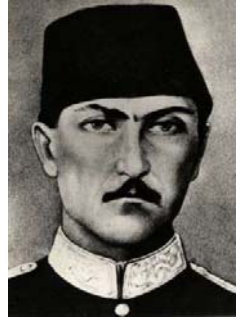
6- Atatürk vatanını ve çok seviyordu.

7- Çalışkan, kararlı, barışçıl, cesur, planlı, vatansever gibi özellikler Atatürk' ün özellikleridir.

8- Atatürk vatanımızın kurtarılmasındayaptı.

9-Atatürk bir çok güçlükle karşılaşmasınayılmadı.

10-Atatürk öldü hala düşüncelerimizde yaşıyor.

Ali Rıza Efendi
Selanik

annesinin

rağmen

fakat

önderlik yaptı,
başarılı

kişisel

çalıştı

milletini

EK-3.2.1.8

MAKBULE

ATATÜRK'ÜN KARDEŞİ MAKBULE

EK-3.2.1.9**MAKBULE’NİN ADINI BULMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki isimleri oku. Atatürk'ün kardeşinin adının yanına işaret koy.

MÜCELLA

MAKBULE

HALİDE

ZÜBEYDE

MAKBULE

MÜNEVVER

NAHİDE

AYŞE

MÜFİDE

FATMA

KADRİYE

MAKBULE

EK-3.2.1.10

ALİ RIZA BEY, ZÜBEYDE HANIM VE MAKBULE

ATATÜRKÜN ANNESİ ZÜBEYDE HANIM BABASI ALİ RIZA BEY

KARDEŞİ MAKBULE

EK-3.2.1.11

ANNE BABA KARDEŞ ADINI BULMAETKİNLİĞİ

Aşağıdakilerden hangisinde Atatürk'ün annesinin, babasının ve kardeşinin adları doğru verilmiştir? İşaretle.

ZELİHA HANIM- ALİ BEY- MÜNEVVER

ZEYNEP HANIM- ALİ RIZA BEY- MERAL

ALİ RIZA BEY- ZÜBEYDE HANIM- MAKBULE

KENAN BEY- ZELİHA HANIM- MELİSA

ZÜBEYDE HANIM- ALİRIZA BEY- MAKBULE

ATATÜRK- KEMAL BEY- ZEYNEP

MAKBULE- ZÜBEYDE HANIM- ALİ RIZA BEY

EK-3.2.1.12

ATATÜRK'ÜN DOĞUM YILI ETKİNLİĞİ

Aşağıdaki tarihlere bak. Atatürk'ün doğum tarihini işaretle.

1900

1923

1901

1883

1881

1800

1938

1902

1991

1923

1903

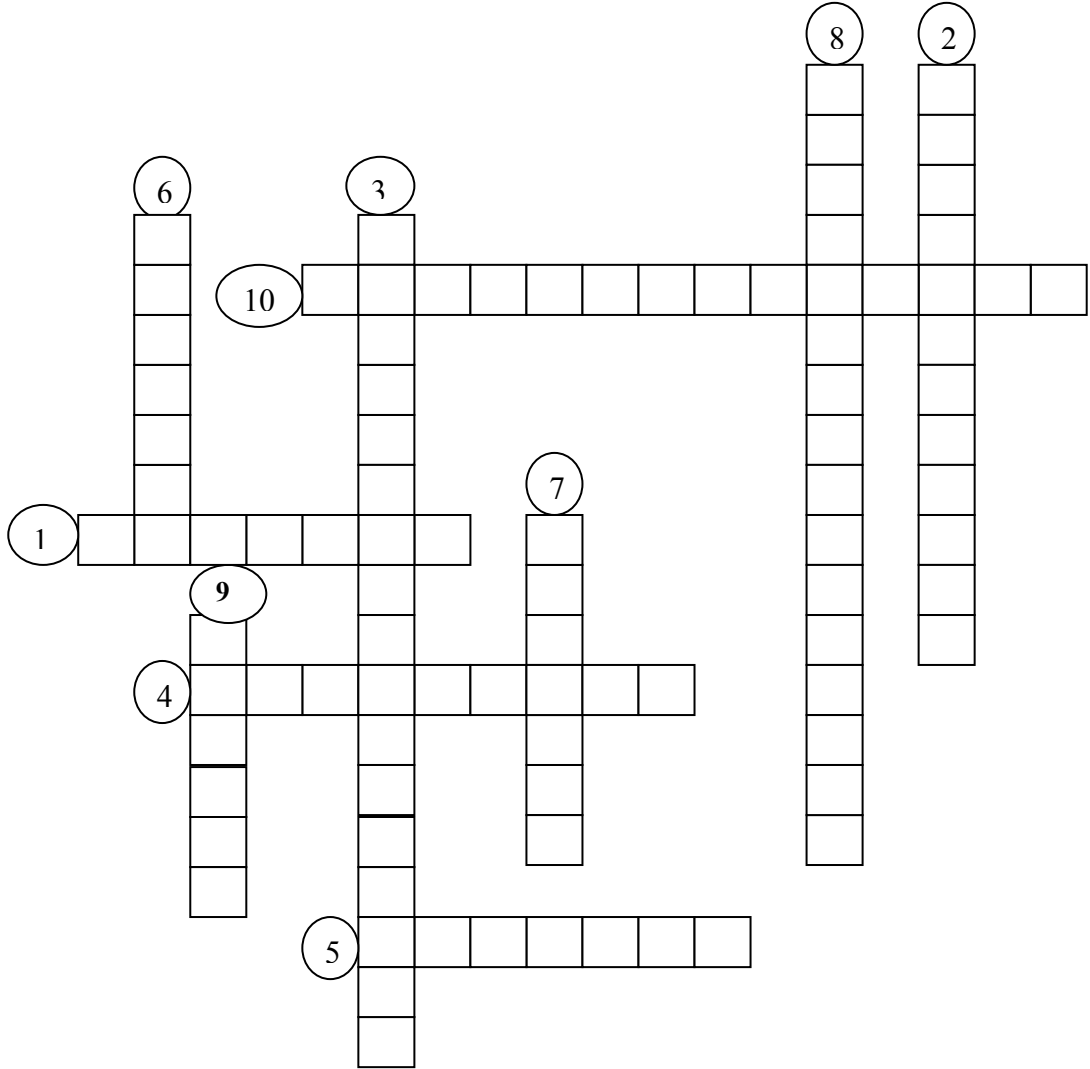
1883

1882

1800

EK-3.2.1.13**ATATÜRK İLE İLGİLİ BULMACA (SINIF İÇİN)**

BULMACA ÇÖZELİM

- 1. Atatürk nerede doğdu?**
- 2. Cumhuriyetimizin kurucusu kimdir?**
- 3. 29 Ekim’de kutladığımız ulusal bayramımızın adı nedir?**
- 4. Atatürk’ün anıt mezarının adı nedir?**
- 5. Atatürk’ün babasının adı nedir?**
- 6. Atatürk’ün annesinin adı nedir?**
- 7. Atatürk’ün kız kardeşinin adı nedir?**
- 8. Atatürk nerede öldü?**
- 9. Atatürk 19 Mayıs 1919’da hangi şehrimize ayak basmıştır?**
- 10. Yurdumuzu düşmanlardan kurtarmak için yaptığımız savaşın adı nedir?**

EK-3.2.1.14

AKROSTİŞ

Aşağıdaki akrostiş çalışmasını yapınız.

A.....

T.....

A.....

T.....

Ü.....

R.....

K.....

EK – 3.3

**ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE
HAZIRLANAN**

SAAT OKUMA ÖĞRETİM PLANI

YAPABİLDİĞİNE GÖRE HAZIRLANAN SAAT OKUMA

ÖĞRETİM PLANI

Ders: Matematik

Öğretimsel amaç: Öğrenci model saat gösterilip “Saat kaç söyle.” dendiğinde saati tam saat olarak okur.

Öğrenci model saat gösterilip “Saat kaç söyle.” dendiğinde saati yarım saat olarak okur.

Sınıftaki diğer öğrenciler ile yıllık plana uygun olarak dakika belirterek saat okuma, saat çeşitleri kazanımının öğretimi yapılacaktır.

Araç Gereçler: Bireysel çalışılacak öğrenci için; etkinlik kâğıtları, sınıf için etkinlik kâğıtları kullanılmıştır.

Öğretim Süreci: Öğretmen sınıfa girer “ Bugün saat okuma ile ilgili çalışma yapacağız. Şimdi bildiklerimizi hatırlayalım.”der. Tahtaya saat çizer. Üzerine akrep ve yelkovan çizer. Sınıfa döner. “Saat üzerinde kısa olan kola ne diyorduk?”der (denek bu konuyu bilmektedir). Öğrencilerden birine söz hakkı verir. Akrep cevabını alınca başka bir öğrenciye daha sorar. Aynı cevabı alınca Fatma’ya sorar. Akrep cevabını alınca “Evet saat üzerindeki kısa kola akrep diyoruz.”der.

Fatma’ya etkinlik 1’i verir. “Şimdi bu saat üzerindeki kısa kolları yani akrebi boya.”der.

Sınıfa döner ”Saat üzerinde başka neler var?” der. Öğrencilerden 3 tanesine söz hakkı verir. (yelkovan, rakamlar...)cevap alır. Öğretmen cevap verilmezse veya eksik cevap verilirse cevapları tamamlar. Öğrencilerden defterlerine bir saat çizmelerini ve saatin bölümlerini göstermelerini ister.

Fatma'ya gider. Akreplerden doğru boyananlara artı koyar. Yanlış olanlar için “Bu akrep değil.”der

Sınıfa döner. Tahtadaki yelkovanı gösterir.”Saat üzerindeki uzun kola ne diyorduk?” der. İki öğrenciden yelkovan cevabını alınca Fatma'ya sorar. Yelkovan cevabını alınca sınıftan defterlerine çizdikleri yelkovanın üzerini kırmızı kalemle belirginleştirmelerini ister.

Fatma'nın yanına gider ve etkinlik 2'yi verir. “Şimdi uzun olan kolları yani yelkovanları boya.”der.

Sınıfa döner. “Saat çeşitleri neler olabilir?” der. 4-5 öğrenciye söz hakkı verir.(cep saati, duvar saati, masa saati, kol saati gibi yanıtlar alır.) “Şimdi saat çeşitlerini defterlerinize yazın.”der.

Fatma'ya gider. Yelkovanlardan doğru boyananlara artı koyar. Yanlış boyananlara “Bu yelkovan değil.” der. Arkasına yaslanmasını ister.

Sınıfa döner.” Şimdi dağıtacağımız etkinlikleri yapıp arkanıza yaslanmanızı istiyorum. Verilen saatlerin kaç olduğunu altlarına yazacaksınız. İşiniz bitince arkanıza yaslanın.”der.

Fatmaya gider ve etkinlik 3'ü gösterir. “Şimdi seninle tam saatleri okuma çalışacağız. Bak burada akrep 2 yi yelkovan 12 yi gösteriyor. Yelkovan 12'nin üzerinde olduğunda akrep kaç gösteriyorsa saati o rakamı söyleyerek okuruz. Şimdi akrep 2'nin yelkovan 12'nin üzerinde. Saat 2. saat kaçmış?” der. Fatma'dan 2 yanıtını alır. Alamazsa tekrar söyler ve sorar.

Diğer saatleri de aynı şekilde okur öğretmen (saat 6, saat 9, saat 4). Fatma'ya etkinlik 4'ü verip(1, 5, 8 ve 4'ü gösteren etkinlik) verip saatlerin kaç olduğunu altlarına yazmasını ister.

Sınıfa döner ve çalışma kâğıtlarını arkadaşlarıyla değiştirip kontrol etmelerini ister.

Fatma'ya döner. Cevaplarını kontrol eder. Doğru olanların yanına artı koyar, yanlış olanların doğrusunu söyler. Etkinlik 5'i verir. “Saatlere bak ve saat 10'u gösteren

saati işaretle.”der. Doğru yanıt verirse artı koyar. Yanlış cevap verirse doğru saati gösterir.”Arkana yaslan.”der.

Sınıfa döner ”Şimdi yeni bir çalışma kâğıdı dağıtıyorum. Fatma bu çalışmayı sen de yapacaksın. Gösterilen saatin kaçı gösterdiğini altlarına yazın.”der. Cevaplama bitince çalışma kâğıtlarını değiştirip hatalarını düzeltmelerini ister. (etkinlik 6) Fatma’nın kâğıdını kontrol eder. Dorulara artı koyar. Yanlış cevapları düzeltir.

Sınıfa döner ”Arkanıza yaslanın ve dinleyin. Şimdi bir saat çiziyorum. Bakın şimdi yelkovan 6 nın üzerinde, akrep 2 ile 3 ün arasında. Yelkovan 6 nın üzerinde olduğunda saati buçuk olarak okuyoruz. Burada saat 2 buçuk.”der. Daha sonra 8 buçuğu gösteren saati çizer. “Burada yelkovan 6 nın üzerinde, akrep ise 8 ile 9 un arasında. Saati 8 buçuk olarak okuyoruz.”der. Sınıftan bu saatleri defterlerine çizmelerini ister.

Fatma’ya döner ve etkinlik 7’yi verir. Altlarına saatin kaç olduğunu yazmasını ister.

Sınıfa döner. Tahtaya bir öğrenci kaldırır ve 7 buçuğu gösteren saati çizmesini ister. Daha sonra sınıftan 11 buçuğu ve 6 buçuğu gösteren saatleri çizmelerini ister.

Fatma’ya döner. Cevaplarını kontrol eder. Doğrularına artı koyar. Yanlış cevapları düzeltir.

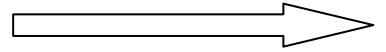
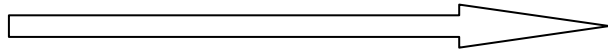
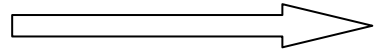
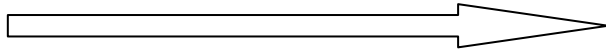
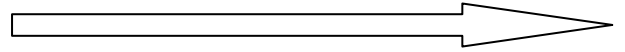
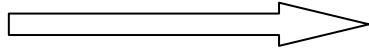
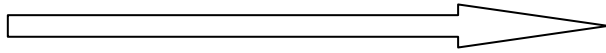
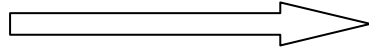
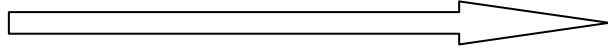
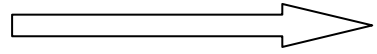
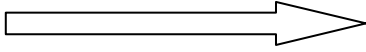
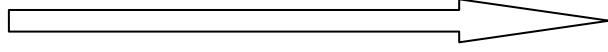
Sınıfa döner. “Şimdi dağıtacağım etkinliği hepinizin yapmasını istiyorum.(Fatma dahil.) çözmelerini bekler. Öğrencilere söz hakkı verir ve cevapları alır. Bu arada Fatma’nın yanıtlarını da kontrol eder ve doğru cevaplarına artı koyar yanlışlarını tekrar anlatarak düzeltir. Ders biter.

EK – 3.3.1

**ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİKLERİNE GÖRE
HAZIRLANAN SAAT OKUMA ÖĞRETİM PLANI MATERYALLERİ**

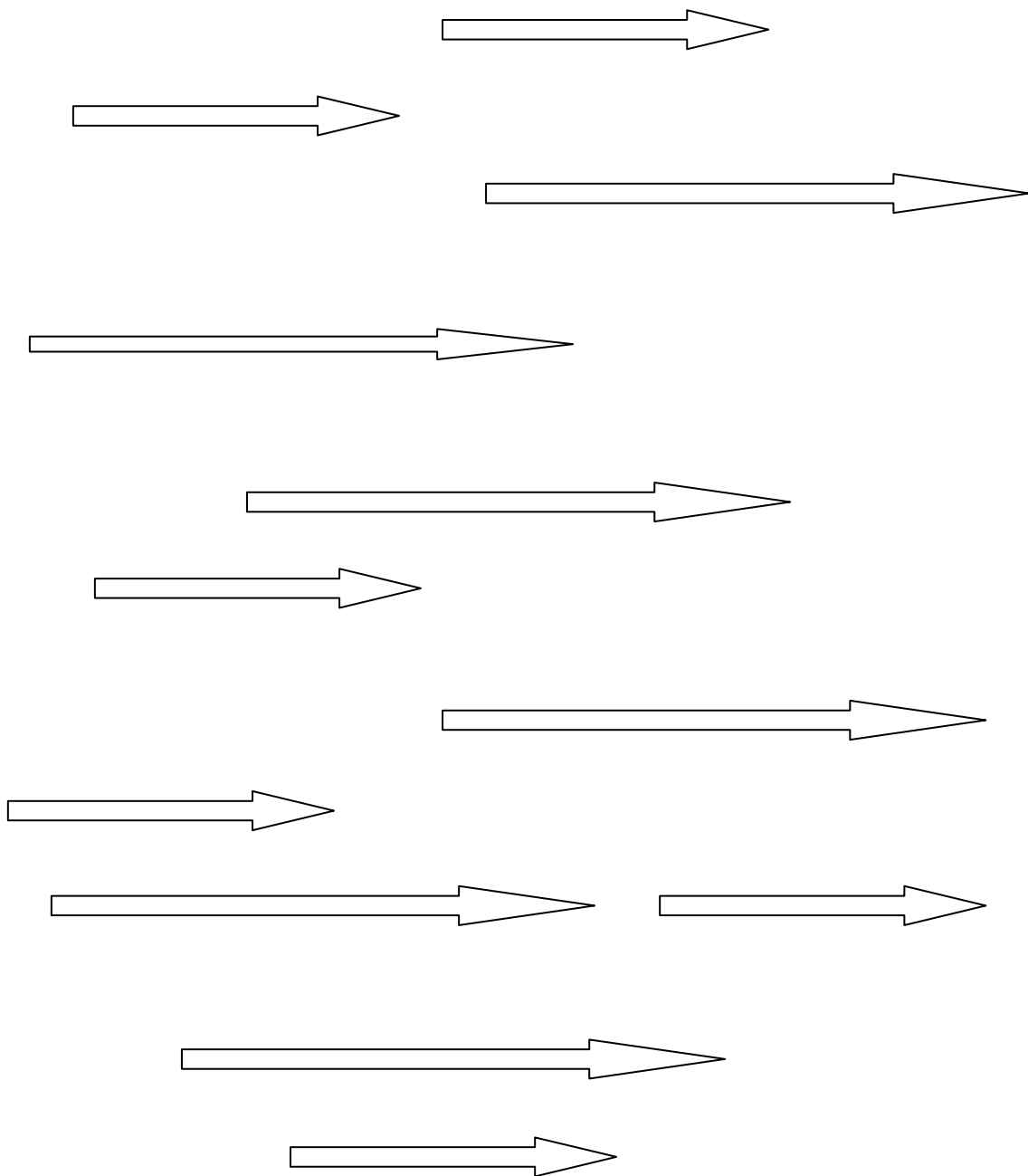
EK-3.3.1.1**AKREBİ BOYAMA ETKİNLİĞİ**

AKREPLERİ BOYA

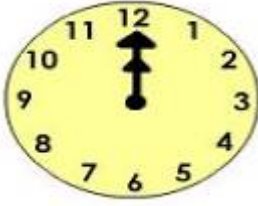
EK-3.3.1.2**YELKOVANI BOYAMA ETKİNLİĞİ**

YELKOVANLARI BOYA

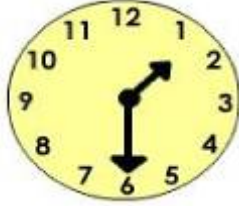

EK-3.3.1.3**SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ****(SINIF İÇİN)**

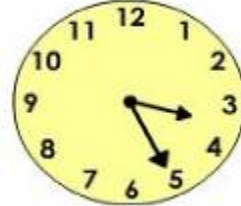
SAAT KAÇ

Saat:12:00
Saat: On iki

Saat:
Saat:

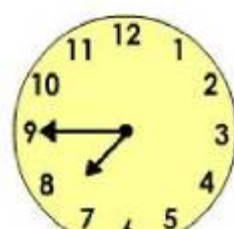
Saat:
Saat:

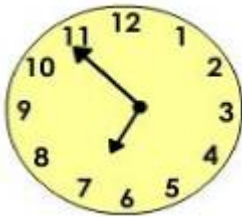
Saat:
Saat:

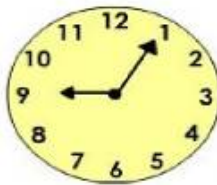
Saat:
Saat:

Saat:
Saat:

Saat:
Saat:

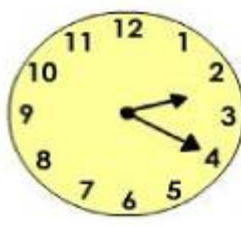
Saat:
Saat:

Saat:
Saat:

Saat:
Saat:

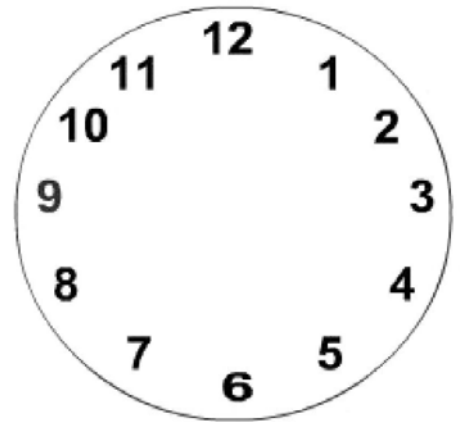
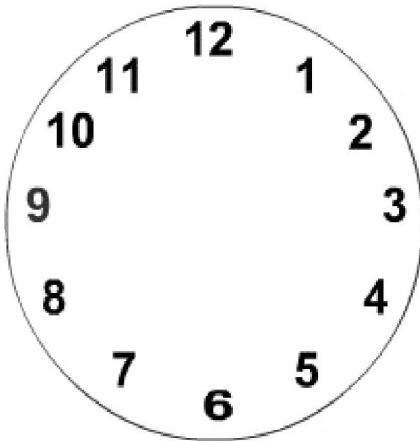
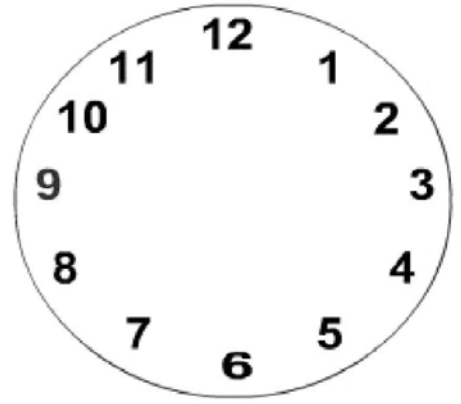
Saat:
Saat:

Saat:
Saat:

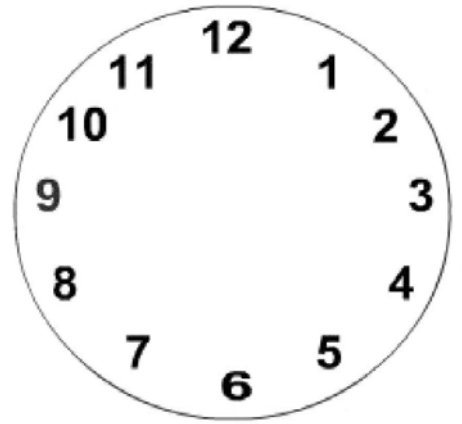
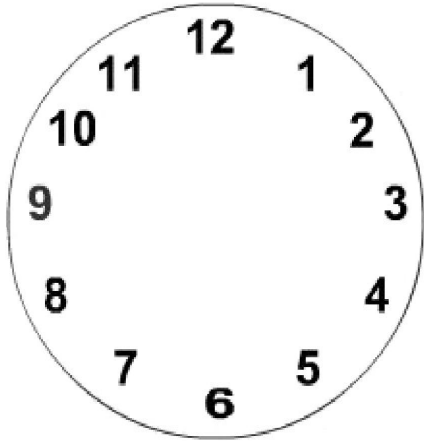
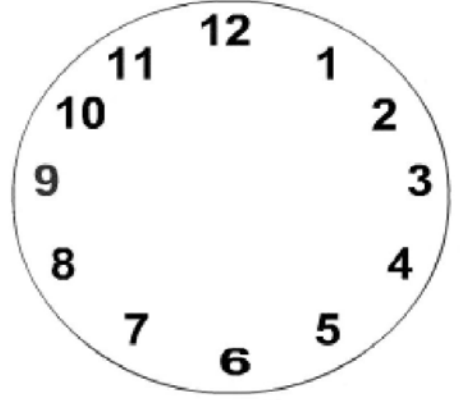
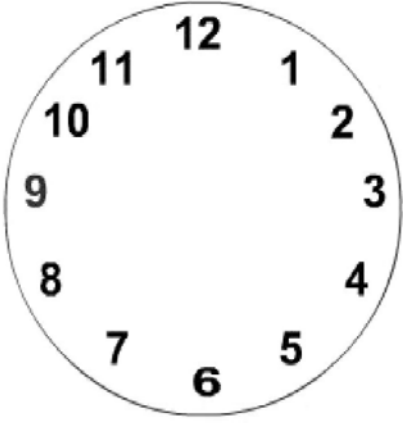
EK-3.3.1.4**TAM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki saatler kaç gösteriyor?

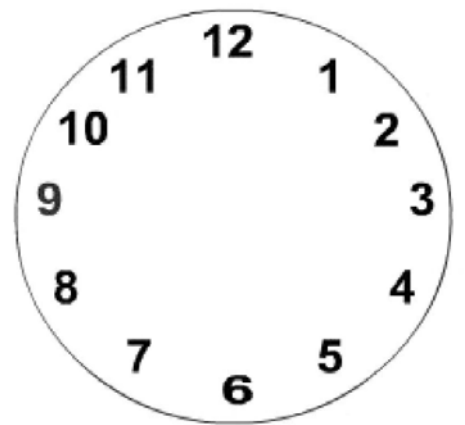
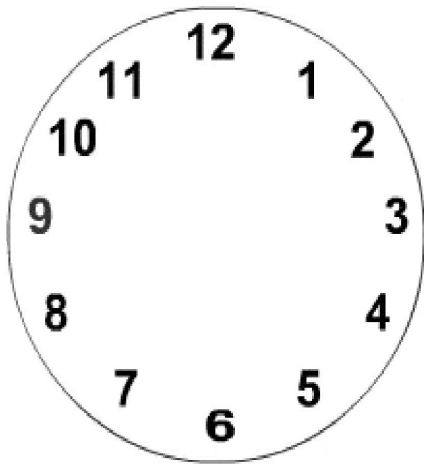
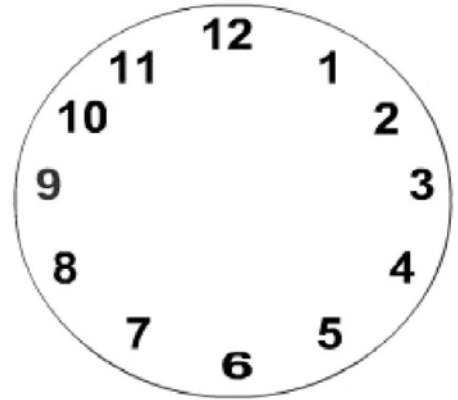
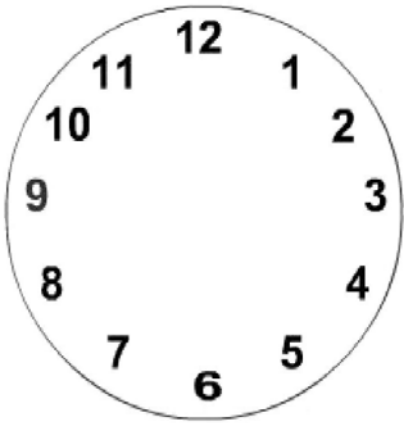
EK-3.3.1.5**TAM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki saatler kaçı gösteriyor?

EK-3.3.1.6**SAAT 10 U GÖSTEREN SAATİ BULMA ETKİNLİĞİ**

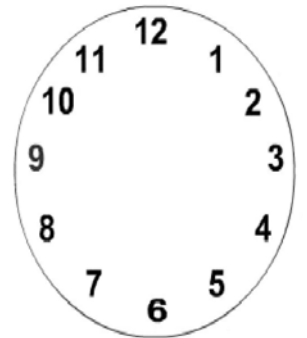
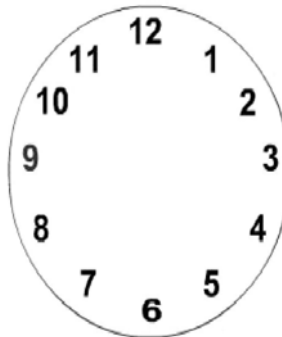
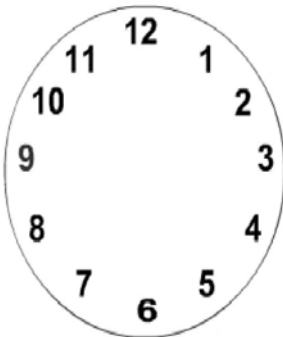
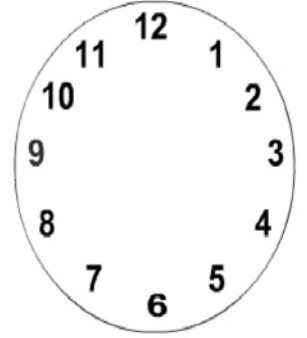
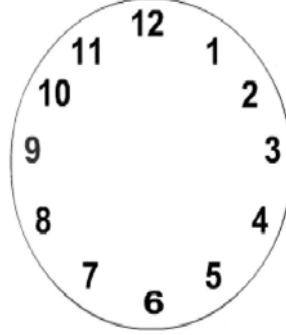
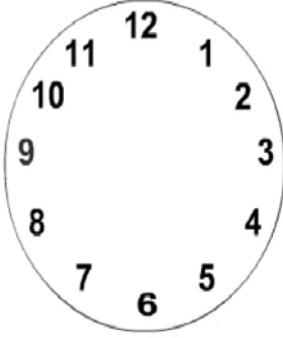
Aşağıdaki saatlerden hangisi saat 10'u gösteriyor işaretlerle.

EK-3.3.1.7

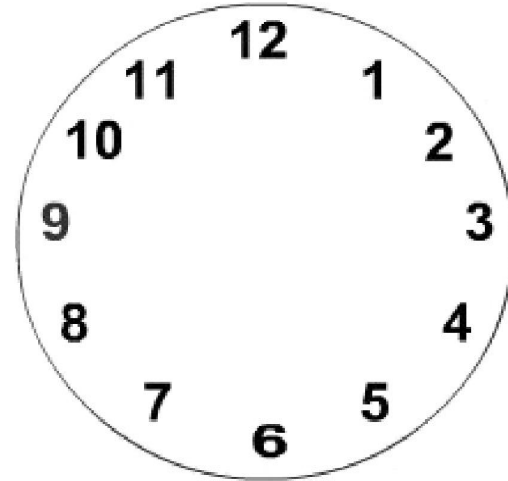
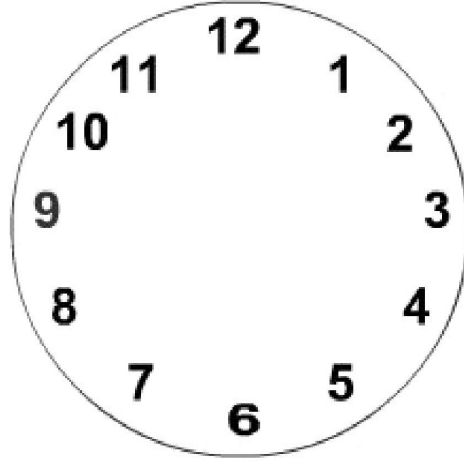
SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ

Aşağıdaki saatlerin altına kaç gösterdiklerini yazın.

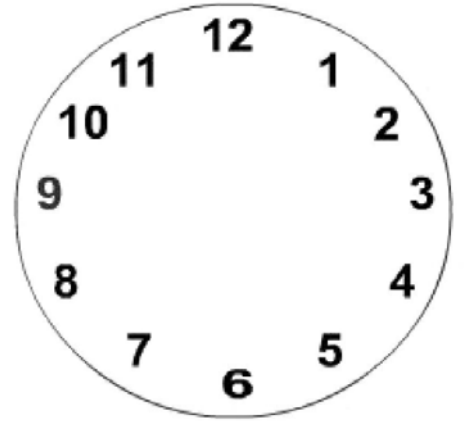
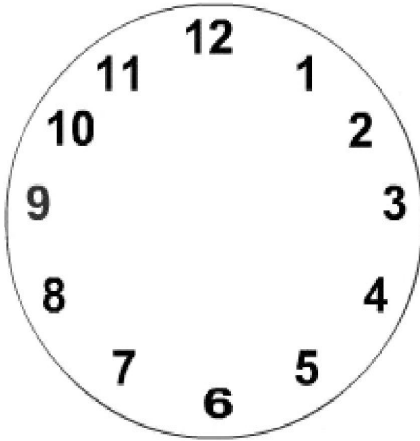
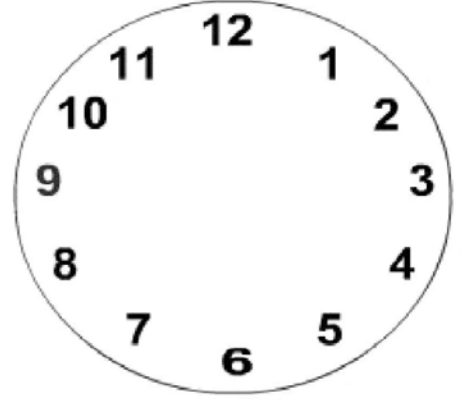
EK-3.3.1.8**YARIM SAATİ OKUMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki saatler kaç? Altlarına yaz

EK-3.3.1.9**YARIM SAAT OKUMA ETKİNLİĞİ**

Aşağıdaki saatler kaçı gösteriyor?

EK- 4

ÖĞRETMENE YÖNELİK SOSYAL GEÇERLİLİK FORMU

ÖĞRETMENE YÖNELİK SOSYAL GEÇERLİLİK FORMU

Öğretmenin Adı Soyadı :

Tarih :

Uygulayıcı:

Amaç: Bu formun amacı, araştırmaya katılan öğrencinin sınıf öğretmeninin, öğrenci için özel eğitim danışmanlığıyla yapabildiğine göre hazırlanan öğretim planlarına ilişkin görüşlerini almaktır.

1- Öğrencilerin yapabildikleri, dönem başında belirlenmesi ve öğretimin planlanarak size verilmesinin yapılacak öğretimi kolaylaştıracağını düşünüyor musunuz?

Evet, düşünüyorum

Hayır, düşünmüyorum

Kararsızım

()

()

()

2- Öğrencilerin yapabildiklerinin dönem başında belirlenerek size verilmesi öğrencileriniz için öğretimi planlamanızda kolaylık sağlayacağını düşünüyor musunuz?

Evet, düşünüyorum

Hayır, düşünmüyorum

Kararsızım

()

()

()

3- Öğrencilerin yapabildikleri dönem başında belirlenmesi ve öğretimin planlanarak size verilmesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet, düşünüyorum

Hayır, düşünmüyorum

Kararsızım

()

()

()

4- Öğrencilerinizin yapabildiğine göre hazırlanan öğretim planı ile yapılan öğretimlerde öğretime daha katılımcı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet, düşünüyorum

Hayır, düşünmüyorum

Kararsızım

()

()

()

5- Bu çalışma sonunda öğrencinizde gördüğünüz değişiklikleri açıklar mısınız?

6- Bu çalışma sonunda kendinizde gördüğünüz değişiklikleri açıklar mısınız?

7- Yapabildiğine göre hazırlanan öğretimin en hoşunuza giden tarafını açıklar mısınız?

8- Yapabildiğine göre hazırlanan öğretimin hoşunuza gitmeyen tarafını açıklar mısınız?

EK- 5

GÜVENİLİRLİK FORMU

**ÖZEL EĞİTİM DANIŞMANLIĞI İLE YAPABİLDİĞİNE GÖRE
DÜZENLENEN ÖĞRETİM UYGULAMA GÜVENİLİRLİĞİ VERİ TOPLAMA
FORMU**

Gözlemci :

Tarih:

Amaç: Bu formun amacı sınıf öğretmeninin uygulamış olduğu “yapabildiğine göre hazırlanan öğretim planlarına” ne ölçüde uygunluk gösterdiğini belirlemektir.

Kullanma Yönergesi: Bu formda, öğretmenin gerçekleştirmesi beklenen davranışlar “öğretim basamakları” sütununda yer almaktadır. İki gözlemci, öğretmenin bu basamakları yerine getirip getirmediğini kamera kaydından izleyerek, uygunsa “Evet” sütununa (+), uygun değilse “Hayır” sütununa (-) işareti koyarak belirleyecektir.

ÖĞRETİM BASAMAKLARI	Yapabildiğine Göre Öğretim Süreçleri	
	Evet	Hayır
Ortam ve Araç Gereçler		
Çalışma kâğıtlarını, araç gereçleri öğretmen masasının üzerine hazırlamış		
Öğretim süreci		
Tüm sınıfa konu ile ilgili genel bir soru sorar		
Araç gereçleri öğrencilere gösterir		
Sınıf ile çalışılacak konuyu söyler		
Bireysel çalışılan öğrenci ile çalışılacak konuyu söyler		
Bireysel çalışılan öğrenciye etkinliğini verir		
Sınıf konuyu anlatır		
Sınıf etkinlik verir		
Bireysel çalışılan öğrencinin etkinliğe verdiği cevapları kontrol eder		
Doğru cevaplarını betimleyerek pekiştirir/yanlış cevaplara dönüt verir		
Öğretime ilişkin basamaklara model olur		
Model olunan basamakla ilgili öğrenciye soru sorar		
Doğru cevaplarını betimleyerek pekiştirir/yanlış cevaplara dönüt verir		

Bireysel çalışılan öğrenciye öğretime ilişkin etkinliği verir		
Sınıfa verilen etkinliğin cevaplarını birkaç öğrenciden alır		
Doğru cevaplarını betimleyerek pekiştirir/yanlış cevaplara dönüt verir		
Bireysel çalışılan öğrencinin etkinliğe verdiği cevapları kontrol eder		
Doğru cevaplarını betimleyerek pekiştirir/yanlış cevaplara dönüt verir		
Bireysel çalışılan öğrenciye konuya ilişkin çalışma kağıdı ve onunla ilgili etkinlik kağıdı verir		
Sınıfta sorulan sorunun cevabını birkaç öğrenciden alır.		
Doğru cevaplarını betimleyerek pekiştirir/yanlış cevaplara dönüt verir		
Bireysel çalışılan öğrencinin etkinliğe verdiği cevapları kontrol eder		
Doğru cevaplarını betimleyerek pekiştirir/yanlış cevaplara dönüt verir		
Toplam “E” “H”		
Yüzde “E” “H”		